

HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞ ƏLAMƏTLƏRİ VƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

AXIR ZAMAN HƏQİQƏTLƏRİ

Əhməd Dəmir

MÜNDƏRİCAT

BİRİNCİ KİTAB:

HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞ ƏLAMƏTLƏRİ VƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Giriş

Birinci Hissə: Hz. Mehдинin Çıxış Əlamətləri

İkinci Hissə: Hz. Mehдинin Xüsusiyyətləri

Nəticə

İKİNCİ KİTAB

RİSALƏİ NURDA BATINI TƏFSİR TƏHLÜKƏSİ

Giriş

XIII Əsrin Böyük Mücəddidi

Bədiüzzaman Səid Nursi

Yanıldıcı Bir Axın: "Risaləi Nurda Batının Təfsirçiliyi"

Batın Təfsirçiləri Risaləi Nuru Necə Şərh Edirlər?

Axır Zaman və Mehdiyyət Mövzusunda Edilən Batını Təfsirlər Nələrdir? Buna

Bədiüzzaman Nə Deyir? Təfsirçilər Nə Deyirlər?

Bədiüzzamanın Risalələrinin Təfsir Edilməsinə Qarşı Fikri Nədir?

Bədiüzzaman Həyatda İkən Risalələri Təfsir Edilməsinə İcazə vermişdirmi?

Nəticə

Mehdiyyət Gizlədilməməli, Müjdələnilməsi Lazım olan Bir Mövzudur

Əlavə Hissə: Təkamül Nəzəriyyəsinin Sonu

BİRİNCİ KİTAB

HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞ ƏLAMƏTLƏRİ VƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

GİRİŞ

Peyğəmbərimizin (s.ə.v) hədislərində qiyamətə yaxın bir zamanda yaşanacaq olan axır zaman haqqında çox detallı məlumatlar və işarələr mühüm yer tutur. Peyğəmbərimizin (s.ə.v) verdiyi məlumatlara görə, bu dövrdə bir-birinin ardınca bir çox əhəmiyyətli hadisələr reallaşacaq.

Axır zamanın əvvəllərində dünyada böyük bir pozulma və qarışıqlıq hökm sürəcək, ikinci mərhələdə isə həqiqi din əxlaqının yaşanmasıyla birlikdə yer üzündə barış və əmin-amanlıq hakim olacaq.

Hz. Mehdi axır zamanda göndəriləcəyi, Peyğəmbərimiz (s.ə.v) tərəfindən müjdələnmiş, Müsəlmanları zülm və çətin mühitdən qurtaracaq, yer üzündəki fitnələri ortadan qaldıracaq, bütün dünyaya sülh, ədalət, bolluq, əmin-amanlıq, xoşbəxtlik və rifah gətirəcək olan müqəddəs bir şəxsdir. Peyğəmbərimizdən (s.ə.v) nəql olunan səhih hədislərə görə Hz. Mehdi, müxtəlif xurafatlarla, batil inanc və tətbiqlərlə əslindən uzaqlaşdırılmış olan dini, əsl əvvəlki (Peyğəmbərimizin dövründəki) halına gətirəcək, Hz. İsa ilə görüşəcək, Allahın icazəsiylə yeganə haqq din olan İslam əxlaqının yer üzünə hakim olmasına vəsilə olacaq.

Bu xəbər iman edənlərin şövq və həyəcanını artıran çox böyük bir müjdədir. Peyğəmbər Əfəndimizin (s.ə.v) hədisləriylə birlikdə, İslam alimləri də, yaşadıkları dövrlərdən günümüzdə qədər gəlib çatmış əl yazması olan əsərləriylə, o zamandan bu günə, bu böyük müjdənin şövq və həyəcanını daşımışlar, inananlar üçün bu mövzunun canlı tutulmasına və təqibinə vəsilə olmuşlar. Hal-hazırkı dövrdə ortaya çıxan əlamətlər bizə, Hz. Mehdi axır zamanın yaxın olduğunu göstərir. Hansı ki, yaşadığımız illərdə yer üzündə baş verən qarışıqlıq, zülm, terror və müharibələr, fitnələr, qıtlıqlar və zəlzələlər Hz. Mehdi axır zamanın əlamətlərindəndir.

Əlinizdəki kitabça iki hissədən ibarətdir. Birinci hissədə Hz. Mehdi axır zamanın əlamətlərinə yer verilmişdir. İkinci hissədə isə Hz. Mehdi axır zamanın xüsusiyyətləri bildirilmişdir.

Şübhəsiz ki, mövzu haqqında öyrəniləcək hər yeni məlumat Müsəlmanların həyəcanını artırmağa vəsilə olacaq.

BİRİNCİ HISSƏ

HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞ ƏLAMƏTLƏRİ

Hz. Mehdiyin çıxış əlamətləri ilə əlaqədar Peyğəmbərimizin (s.ə.v.) bir çox hədisləri var. Bu hədislər bir çox böyük İslam alimlərinin kitablarında bizlərə nəql edilmişdir. Bu hissədə, əsasən hədislərin dövrümüzə olan əlaqələri araşdırılacaq. Bu hədislərin yaşadığımız dövrün mühit və şərtlərini açıqca təsvir etdiklərini və çox yaxın keçmişdə ardıcıl surətdə reallaşan bəzi kritik hadisələri möcüzəvi bir şəkildə xəbər verdiklərini görəcəyik.

Daha əvvəlki hissələrdə də ifadə etdiyimiz kimi istər Hz. Mehdiyin çıxışı, istərsə də qiyamət əlamətləri ilə əlaqədar hədislərin ard-arda reallaşmaları müəyyən bir dövrə işarə edir və bütün əlamətlərin Hicri 14-cü əsrin əvvəlindən (Miladi 1979–1980) etibarən ardıcılıqla ortaya çıxması, yaşadığımız dövrün Hz. Mehdiyin yer üzündə olduğu illəri çox dəqiq bir şəkildə reallaşmağına işarə edir. (Ən doğrusunu Allah bilər)

İndi hədislərdə bildirilən Hz. Mehdiyin çıxış əlamətlərini əsas maddələr halında araşdıraq.

- 1) HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞ ƏLAMƏTLƏRİNİN ARD-ARDA MEYDANA GƏLMƏSİ
- 2) FİTNƏLƏRİN ÇOXALMASI
- 3) HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞINDAN ƏVVƏL MƏŞHUR QIRĞINLARIN (QARIŞIQLIQLARIN) MEYDANA GƏLMƏSİ
- 4) DÜNYANIN HƏR YERİNİ ÇAXNAŞMA VƏ QARIŞIQLIĞIN BÜRÜMƏSİ
- 5) QADINLAR VƏ UŞAQLARIN QƏTL EDİLDİYİ FİTNƏLƏRİN YAŞANMASI
- 6) HZ. MEHDİ, YOLLARIN KƏSİLDİYİ BİR DÖVRDƏ ÇIXACAQ
- 7) MÜSƏLMANLARA QARŞI TƏZYİQLƏRİN ARTMASI
- 8) MƏSCİD VƏ DİNİ TİKLİLƏRİN YIXILMASI
- 9) HARAMLARIN HALAL SAYILMASI
- 10) ALLAHIN AÇIQ AŞKAR İNKAR EDİLMƏSİ (Allahı tənzih edirik.)

- 11) İRAN-İRAQ MÜHARİBƏSİ
- 12) ƏFQANİSTANIN İŞĞALI
- 13) ÇÖLDƏ BATAN ORDU HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞ
ƏLAMƏTLƏRİNDƏNDİR
- 14) FIRAT ÇAYININ KƏSİLMƏSİ
- 15) RAMAZANDA AY VƏ GÜNƏŞ TUTULMALARI
- 16) QUYRUQLU ULDUZUN DOĞULMASI
- 17) KƏBƏ BASQINI VƏ KƏBƏDƏ QAN AXIDILMASI
- 18) ŞƏRQ TƏRƏFDƏN BİR ALOVUN (ATƏŞİN) GÖRÜNƏMƏSİ
- 19) SAXTA PEYĞƏMBƏRLƏRİN ÇOXALMASI
- 20) DİNDƏN ŞƏXSİ MƏNFƏƏTLƏR ƏLDƏ ETMƏK ÜÇÜN İSTİFADƏ
EDİLMƏSİ
- 21) BÖYÜK VƏ TƏƏCÜBLƏNDİRİCİ ŞEYLƏRİN MEYDANA
GƏLMƏSİ
- 22) GÜNƏŞDƏN BİR ƏLAMƏTİN BİLİNƏMƏSİ
- 23) BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRİN YOX OLMASI
- 24) ZƏLZƏLƏLƏRİN ÇOXALMASI

1) Hz. Mehdinin Çıxış Əlamətlərinin Ardıcılıqla Meydana Gəlməsi

Hz. Mehdinin çıxış əlamətlərinin bildirildiyi hədislərdə, bu əlamətlərin ard-arda, "bir təsbeh dənələri" kimi ardıcılıqla baş verəcəyi ifadə edilmişdir. Həqiqətən də bu əlamətlər, bir-biri ardınca və Peyğəmbərimizin (s.ə.v) bildirdiyi şəkildə reallaşmaqdadır. Hədislərdə ifadə edildiyi kimi, dünyanın dörd bir tərəfində qarışıqlıq və anarxiya artır, bir-birinin ardınca fitnələr yaranır, qırğınlar və böyük fəlakətlər yaşanır, yoxsulluq və aclıq artır, insanlar böyük çətinliklər çəkirlər. Bütün bu əlamətlərin ardıcılıqla müəyyən bir dövr müddətində reallaşması, Müsəlmanların əsrlərdir gəlişini gözlədikləri mübarək şəxsin zühurunun çox yaxınlaşdığını göstərir. (Allahualəm)

Mən Əbu Abdullah Hüseyn bin Əliyə dedim ki, "Bu işin əvvəlində, yəni Mehdinin zühurunu bildirəcək əlamətlər varamı?" Dedi ki, "Bəli." Soruşdum ki,

"Nədir onlar?" Dedi ki, "Abbasilərin(Peyğəmbərin əmisinin nəslindən, soyundan olanlar) həlakı, Süfyanilərin ortaya çıxması, Bəydada (düzənlikdə, səhrada) batma." Mən yenə, "Bu işin uzanmasından qorxuram" dedim. Dedi ki, "Bu iş təsbeh dənələri kimi bir-birinin ardınca meydana gələr."

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 34)

Qiyamət əlamətləri bir-birini təqib edərək reallaşır. Bir boyunbağıdakı muncuqların qoparaq ardıcıl dağılması kimi.

(Ramuz–El Ehadis, 277/6; Camiü's–Sagir, 3/167)

Çox kədərli vəziyyətlər və əlim (kədərli) mənzərələr görünür. Fitnələr durmadan davam edər...

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 36)

Bir fitnə görünər, bunu digər fitnələr də izləyər...

(Kitab–ül Burhan Fi Alameti–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 26)

2) Fitnələrin Çoxalması

Fitnə sözü, insanların din mövzusunda imtahanlarının şiddətləndiyi hadisələri, mühit və şərtləri təsvir edir. İnsanların həyat şərtlərinin çətinləşdiyi, Allahın və dinin müxtəlif şəkillərdə yalanlanaraq insanların imanlarının zəiflətməyə, yox etməyə təşəbbüs göstərilməsi, şiddətli imtahan mühitləri, İslami qaynaqlarda fitnə mühiti olaraq təyin olunur.

Aşağıdakı hədis də Hz. Mehdiyin çıxışından əvvəl möminlərin imanlarının zəifləyəcəyini və buna səbəb olacaq hadisələri xəbər verir:

Qiyamət yaxınlaşdığı zaman və möminlərin ürəyi ölüm, aclıq, fitnələr, sünnelərin itməsi, bidətlərin ortaya çıxması, "əmrü bil maruf və nəhyi anıl münkər" (yaxşılıqı nəsihət edib pislikdən çəkəndirmək) imkanlarının itməsi kimi səbəblərlə zəiflədiyi zaman Cənabı Haqq, mənim övladlarımdan Mehdi vəsiləsiylə sünneləri canlandıracaq. Onun ədalət və bərəkəti ilə möminlərin ürəyi fərahlanar, Acəmilər (Ərəb olmayan) və Ərəb millətləri arasında ülfət və məhəbbət doğar.

(Kitab–ül Burhan Fi Alameti–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 66)

Əgər qısaca ifadə etsək, Hz. Mehдинin çıxışını bu hadisələr bildirəcəkdir:

1- Ölüm: Anarxiya və böyük qırğınlar nəticəsində xalqın təhlükəsizliyinin qalmaması və bunun meydana gətirdiyi çətinliklər.

2- Aclıq: Həyatı bahasına meydana gələn dolanışıq çətinliyi. Fəlakətlər və təbii hadisələr nəticəsində qıtlığın, aclığın artması.

3- Fitnələr: Haramların böyüklü–kiçikli hər kəsin arasında, ola bildikcə yayılması və günahlara təşviq edilməsi. Hər cür əxlaqsızlığın hər kəsin gözləri qarşısında edilməsi.

4- Bidətlərin ortaya çıxması: Dinin əslində olmayan, sonradan əlavə olunan adətlərin dinin əsaslarıymış kimi qəbul edilməsi.

5- Dini izah etmə imkanlarının itməsi: Yaxşılığın əmr edilməsi və pisliyin qadağan edilməsinə maneə törədilməsi, qısacası təbliğ imkanının itməsi ilə meydana gələn boşluq.

Fitnə mühitləri möhkəm imana sahib möminlər üçün imanlarının, səbirlərinin və axirətdəki dərəcələrinin artmasına vəsilə olarkən, zəif və səthi imana sahib olan kəslərin isə imanlarını itirmələrinə ya da daha da zəifləmələrinə gətirib çıxaracaq. Məhz, Hz. Mehdi bu cür bir fitnə mühitinin ən çox və ən şiddətli yaşandığı bir dövrdə ortaya çıxacaq.

Digər bir hədisdə də axır zamanda "qərbdə" qarışıqlıq, fitnə və qorxu hallarının baş verəcəyi xəbər verilmişdir:

Məğribdə (qərbdə) qarışıqlıqlar, fitnələr və qorxu olacaq. Aclıq və həyat bahalılığı ola bildikcə yayılacaq. Fitnələr çoxalacaq.

(Ölüm–Kiyamet–Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri, İmam Şarani, s. 440)

Bir başqa hədisdə də Hz. Mehдинin hər yeri böyük bir fitnənin bürüdüüyü dövrdə çıxacağı bildirilmişdir:

Heç bir tərəfin ondan məhfuz (gizli) qalmayacağı bir fitnə zühur edəcək, bu fitnə qaldığı yerdən dərhal başqa bir tərəfə yayılacaq və bu vəziyyət bir münadinin (çağrıcının) səmadan səslənərək "Ey insanlar, əmriniz artıq Mehdidir" deməsinə qədər davam edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 23)

Hədəisdə hər kəsə çatacaq, sürətlə yayılacaq bir fitnədən bəhs edilir. Yəni hər kəsin xəbərdar olacağı, dinə və Allaha qarşı ortaya çıxan bir fitnə insanların imanlarını hədəfləyəcək. İndiki vaxtda, Allahın varlığına və yaratmasına qarşı qoyulan ən böyük və geniş həcmli fitnə materialist fəlsəfəsinin axınıdır. Bu fəlsəfənin özünə dayaq götürdüyü elmi təməli isə "təkamül nəzəriyyəsi"dir. Heç bir elmi və məntiqi dəlilə əsaslanmayan, tamamilə ağıldan, elmdən uzaq olduğu halda, güclü təbliğat, aldatmaca və göz bağlama üsullarıyla bu boş fikir, dünya səviyyəsində müəyyən materialistlər tərəfindən böyük kütlələrə təlqin edilir.

Bu gün təkamül nəzəriyyəsinin istər mətbuat, istərsə də televiziya yoluyla az qala girmədiyi bir ev qalmasın və bu nəzəriyyəni eşitməyən bir kəs də olmasın. Bu vəziyyət, bütün Qərb dünyası üçün etibarlı olduğu kimi bəzi Müsəlman ölkələr üçün də etibarlıdır. Beləliklə dərslər kitablarına belə soxulmuş olan bu nəzəriyyə, qarşıya qoyduğu sayısız yalanları ilə hələ uşaq yaşlardan etibarən təbliğ edilməkdə, təsadüflər nəticəsində meydana gəldikləri, meymundan törədikləri kimi gülünc, boş sözlərlə insanları aldatmaqdadırlar. İbtidai məktəblərdən universitetlərə qədər gənclərin təkamülçü yalanları ilə beyinləri doldurulur.

Üstəlik, Peyğəmbərimizin (s.ə.v) hədisində ifadə etdiyi kimi hər yerə nüfuz edəcək və sürətlə yayılacaq belə bir fitnə ancaq günümüzün texnoloji imkanlarıyla (mətbuat, nəşr, internet, peyk və s...) reallaşa bilər. Həqiqətən də bu günə qədər Allahın varlığına, yaradılışa və dinə qarşı döyüş açmış, dünya səviyyəsində məşhur olan başqa bir fitnə hələ görünməmişdir. Bütün bunlar Hz. Mehдинin zühur edəcəyi zamanda, yəni hal-hazırda yaşadığımız dövrə uyğun gəldiyinə aid əhəmiyyətli işarələrdir.

Hədəisdə əlavə olaraq Hz. Mehдинin gəlməsiylə bu fitnənin sona çatacağı da ifadə edilmişdir.

3) Hz. Mehдинin Çıxışından Əvvəl Böyük Qalmaqallar Baş Verəcək

Hədəislərdə Hz. Mehдинin çıxışından əvvəl dünyanın böyük əksəriyyətini təsiri altına alan şiddət və qarışıqlığın yaşanacağı, çox qan töküləcəyi bildirilmişdir:

Bu hadisələr meydana gəlmədikcə qiyamət qopmayacaq... Ölümlər və qırğınlar yayılacaq...(Camiü's-Sagir, 3:211, Müsnəd, 2:492, 4:391, 392)

Şəvvalda (Ramazan ayından sonrakı ay) döyüş nərələri, Zilhicədə (Ərəblərin son ayı) ixtişaşlar və müharibələr baş verər. Yenə Zilhicədə hacıları

talan edərlər, hətta prospektlər, küçələr qandan keçilməz olar... Hərçmərclik (qan tökmə) çoxalaraq davam edər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 37)

Minada ölülərin çox olacağı bir döyüş olar, hansı ki, daşları qan gölü içində buraxacaq qədər qan axıdılar.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 31)

Çox böyük və sona çatması mümkün görünməyən bir fitnə çıxacaq...

(əl-Kavlu'l Müxtəsər Fi Alamatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 55)

Minaya endiklərində ətraflarında itlərin boğuşması kimi, qəbilələrin bir–biri ilə savaşımları kimi böyük döyüşlər olar. Belə ki ayaqlar qan gölü içində qalar...

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

Heç bir tərəfin ondan məhfuz (gizli) qalmayacağı bir fitnə zühur edəcək, bu fitnə qaldığı yerdən dərhal başqa bir tərəfə yayılacaq...

(əl-Kavlu'l Müxtəsər Fi Əlamət–el Mehdiyy–il Muntazar, s. 21–22)

Bu fitnə və bəlalardan, axır zamandakı texnologiya vasitəsiylə bütün insanlar xəbərdar olacaq. Hadisələrin baş veridiyi anda, hadisə yerində çox az insan olsa da, bütün dünya yaşanan hadisələri izləyəcək və öyrənəcək. Bu da axır zamanda televiziya, nəşriyyat, rabitə texnologiyası vasitələrinin inkişafına və böyük kütlə tərəfindən istifadə edilməsinə bir işarədir, (Allahualəm). Radio, televiziya, qəzet, internet kimi vasitələr, baş verən qırğınları, ölümləri, axıdılan qanı, haqsızlıqları, zülmü bütün dünyaya eşitdirəcəklər və bu fitnələr geniş şəkildə bütün insanlar tərəfindən seyr ediləcək.

4) Dünyanın Hər Yerini Qarıışıqlıq və Çaxnaşmaların Bürüməsi

Dünya qalmaqal içində qaldığı, fitnələr zühur etdiyi, yollar kəsildiği, bəziləri bəzilərinə hücum etdiyi, böyük kiçiyə mərhəmət etmədiyi, böyüyə təmkinli davranmadığı zamanda Allah, onlardan ədavətin (düşmənliliyin) kökünü kəsərək dəlalət qalalarını fəth edəcək və əvvəlcə mənim dəstək olduğum kimi, axır zamanda dinə dəstək olacaq, əvvəllər zülmə dolu olan dünyanı ədalətlə dolduracaq birini (Mehdini) göndərəcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman)

* *Hərcmərclik* – insanlar arasında meydana gələn fitnə-fəsad, qalmaqal, çaxnaşma, qarışıqlıq deməkdir.

Hədəisdə müəyyən bir yer təsvir edilməyib, qarışıqlığın dünyanın hər tərəfində yayılacağına işarə edilir. Həqiqətən də hədisin təsvir etdiyi bir şəkildə, bu gün dünyanın beş qitəsində də böyük çaxnaşmalar, döyüşlər, qırğınlar və terror hadisələri yaşanmaqdadır. Hər gün yüzlərlə insan səbəbsiz yerə öldürülür, yurdlarından– yuvalarından çıxarırlar.

5) Qadınlar və Uşaqlar Da Qətl ediləcəyi Fitnələrin Yaşanması

Hz. Mehdinin çıxışından əvvəl yaşanan fitnə mühitində qadınlar, uşaqlar, yaşlılar da qətl ediləcək, yazıq, günahsız insanlar öldürüləcəkdir.

Belə hadisələrdə bir qadının öldürülməsi, bir qırmancın yellənməsi qədər asandır. Bu hadisə Mədinədən iyirmi dörd mil qədər ətrafa yayılır. Sonra Hz. Mehdiyə beyət edilər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 34)

Günahsız insanlar öldürülmədən Mehdi çıxmaz...

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

Bu fitnələrin ən sonuncusu günahsız insanların öldürülməsidir ki, artıq o zaman hər kəsin ondan razı olacağı bir gedişatda olan Hz. Mehdi çıxar.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 38)

Günahsız insanlar qətl edilməyə nə kimi Mehdi çıxmayacaq və qırğınlara yerdə və göydəkilər artıq dözə bilməyəcək bir hala gəldiyində zühur edəcək...

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 37)

Ana, ata, qız, kişi hər kəsi öldürər və Acəmi (ərəb olmayan) və İraq diyarlarını fəth edərək ümmətə acınacaqlı əzab daddırırlar. Bu hadisələr zamanı fitnə, şiddət, həlak və yurdu tərk etmələr (qaçmalar) baş verər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 36)

6) Hz. Mehdi Yolların Kəsildiyi Bir Dövrə Çıxacaq

İndiki vaxtda dünyanın müxtəlif bölgələrində yaşanan qarışıqlıqlara, anarxiyaya və terrora görə bir çox nəqliyyat yolları kəsilmiş, insanlar bir yerdən başqa yerə rahat və əmin-amanlıq içində səfər edə bilmirlər. Hədəslərdə belə bir vəziyyətin Hz. Mehdinin çıxış əlamətlərindən biri olaraq xəbər verilmişdir.

Ticarət və yolların kəsildiyi və fitnələrin çoxaldığı zaman...

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 39–40)

Dünya qarışıqlıq içində qaldıqda, fitnələr zühur etdiyində, yollar kəsildiyində...

(Kıyamət-Ahret ve Ahir Zaman Alametleri, s.454)

7) Müsəlmanlara Qarşı Təzyiqlərin Artması

Hədəslərdə axır zamanda Müsəlmanların çətin günlər keçirəcəyi bildirilmişdir. Bu dövrlərdə Müsəlmanları hədəf alan qarışıqlıqlar, çaxnaşmalar,

döyüşlər, haqsızlıq və ədalətsizliklər meydana gələcəkdir. İndiki vaxtda və yaxın keçmişdə İslam dünyasının müxtəlif bölgələrində baş verən qalmaqallar və qarışıqlıq mühiti bəzi Müsəlman ölkələrdəki diktator idarəçilərin səbəb olduğu zülmər hədislərdə xəbər verilən hadisələrin reallaşmağa başladığını göstərən dəlillərdəndir.

Rüku və səcdəyə gedən hər kəsi cəzalandırar. Zülm, fəsad və əxlaqsızlıq çıxarar. Alim və zahidləri qətlə yetirər, bir çox şəhəri də işğal edər. Qan axıtmağı halal edərək, Ali Məhəmmədə (Məhəmməd ümmətinə) düşmən kəsilər...

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin

Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 37)

Məndən sonra xəlifələr olar. Xəlifələrdən sonra əmrlər, əmrlərdən sonra zalım məliklər (başçılar) gələr. Son olaraq da Əhli Beytimdən biri çıxar.

(Kitab–ül Burhan Fi Alamet–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 84)

O zalım, camaatı öldürən məliklərin (başçıların) əlindən vay bu ümmətin halına. Bu zalımlar özlərinə itaət edənlər xaric, səssiz qalanları da qorxudurlar...

(Ebu Nuaym'dan; Suyuti, II cild, s. 64)

Burada Müsəlmanların üçdə bir hissəsi öldürülər...

(Kitab–ül Burhan Fi Alamet–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 73)

8) Kiçik və böyük Məscidlərin yıxılması

Süfyani quru bir vadidən (yerdən, bölgədən) çıxar. Kəlp qəbiləsindən (Allahı inakr edən tayfa) abus çöhrəli (pis sifətli, saxtakar görünüşlü), sərt ürəkli adamlardan bir ordu düzəldər və bunlar hər tərəfə zülm edərlər. O, mədrəsə və məscidləri yıxar, məhv edər rüku və səcdəyə gedən hər kəsi cəzalandırar.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

9) Haramların Halal Sayılması

İndiki dövrdə fahişəlik, qumar, içki, faiz, rüşvət kimi bir çox hərəkətlər haram olmalarına baxmayaraq xalqın böyük bir əksəriyyəti tərəfindən işlədilir və bu hal getdikcə də artmaqdadır. Üstəlik bu haramları işləyənlər təriflənir və təşviq edilir, bu haramlardan uzaq olanlar isə tənqid edilir və alçaldılmaqdadırlar. Aparılan statistikalar isə bu mövzudakı sayların getdikcə artdığını göstərir. Son on il ərzində həddindən artıq məşhurlaşan, sərhəd tanımayan, halalı, haramı əhəmiyyətsiz hesab edən, hər cür azğınlığı mübah sayan (günah hesab etməyən) həyat təzi hədislərdə təsvir edilən mühiti çox açıq bir şəkildə əks etdirir. Hz. Mehdiyin çıxış xəbərçisi olan bu qaranlıq mühit hədislərdə belə təsvir edilir:

Bir fitnə görünər, bunu digər fitnələr izləyər və birincilər sonuncuların qılıncla döyüşə geri dönmələrini qamçılıyar və bundan sonra bütün haramların halal sayılacağı bir fitnə gələr. Sonra da xəlifəlik, yer üzünün ən xeyirlisi olan Mehdiyə evində oturmuş ikən gələcəkdir.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 26)

Küfr hər tərəfi zəbt edib, hökmünü cəmiyyət içində aşkara çıxartmadıqca Mehdi zühur etməz. Həmin vaxtda baş verənlər isə... küfrün zəbtidir. Onun gücü-qüvvətidir.

(Məktubatı Rəbbani, 2-259)

Hz. Mehdi, bütün haramların halal sayıldığı böyük bir fitnədən sonra çıxacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 23)

10) Allahın Açıq ,əkildə İnkâr edilməsi (Allahı tənzih edərək)

Hər kəsin gözü qabağında və açıq-aşkar Allahu Təala inkâr edilənə qədər Hz. Mehdi (a. r.) gəlməz.

(Kitab-ül Burhan Fi Əlaməti-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s. 27)

Bu hədisdə Hz. Mehdinin çıxışından əvvəl insanların böyük bir hissəsinin inanırsız və ya ateist olacaqlarını, eyni zamanda inkarlarını mətbuat yoluyla hər kəsə göstərərək, açıqca elan edəcəklərinə işarə edilir. İndiki dövrdə bu vəziyyət o qədər açıq hala gəlmişdir ki, Allahı inkar edənlər "müasirlik" adı altında etibar edilir və xalq bu istiqamətdə təşviq edilməkdədir.

11) İran–İraq Müharibəsi

Axır zamanda meydana gələcək olan əhəmiyyətli bir döyüş hədisdə belə xəbər verilir:

Şəvval ayında qiyam, Zilkədə hərbi danışıqlar, Zilhicədə isə müharibə başlayacaq.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 166)

Hədisdə ifadə edilən Şəvval (Ramazan ayından sonrakı ay), Zilkədə (ərəblərin 11-ci ayı) və Zilhicədə (ərəblərin son ayı) ayları İran–İraq Müharibəsinin başlanması tarixini ifadə edir.

Şəvval ayında qiyam...

İran Şahına qarşı olan ilk qiyam bilindiği kimi hədisdə ifadə edilən 5 Şəvval 1398-ci ildə (8 Sentyabr 1976) olmuşdur.

Zilkədə hərbi danışıqlar və Zilhicədə isə müharibə başlayacaq...

Hicri 1400-cü il, Zilhicə (1980-cı il, Oktyabr) ayında İran–İraq arasındakı döyüş artıq başlamışdı. Bir başqa hədisdə də bu döyüşün detalları belə təsvir edilir:

"Faris" (farslar, İran) tərəfdən gələcək olan bir qövmlə belə deyəcək: "Ey Ərəblər! Siz çox fanatizmə qaçdınız! Siz bunlara gərəyi kimi haqq tanımasanız, sizinlə heç kim birlik qurmayacaq..." Bir gün onlara və bir gün də sizlərə verilsin sonra qarşılıqlı söz verilsin, verilən sözlər tutulsun..." Onlar "Mutık"- a (bölgədə bir dağ) çıxacaqlar, Müsəlmanlar oradan Yazıya (düzənliyə) enəcəklər... Müşriklər o biri tərəfdəki Rakabe (neft quyuların çox olduğu bölgə) deyilən bir

qapqara olan çayın kənarında dayanacaqlar... Aralarında döyüş olacaq: Hər iki ordudan, Allah, zəfəri qaldıracaq... (Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 179)

- Faris tərəfdən gələcək olan: İran tərəfindən gələcək olan
- Faris : İran – İranlı (Böyük Lügət)
- Yazıya enəcəklər: düzənliklik–İraq Düzənliyi
- Mutık : Bölgədəki bir dağın adı.
- Rakabe : Neft quyularının çox olduğu bölgə.

"Ey Ərəblər! Siz çox fanatizmə qaçdınız! Siz bunlara gərəyi kimi haqq tanımasanız, sizinlə heç kim birlik qurulmayacaq..."

Hədisin bu hissəsində iki tərəf arasında həddindən artıq milliyyətçilikdən qaynaqlanan bir anlaşılmamazlığın olacağına diqqət çəkilir. Bu anlaşılmamazlıq səbəbiylə, "Yazı" – ya (düzənliyə) eniləcək və döyüş başlayacaq. (Yazı: İraq Düzənliyi)

Allah, hər iki ordudan zəfəri qaldıracaq...

Bu hədisin də işarə etdiyi kimi, İran–İraq Döyüşü 8 il davam etmiş və minlərlə itkin düşməsinə baxmayaraq bir nəticə 'əldə' edilməmişdir. İki tərəf də məğlub olmuş, yəni heç bir tərəf qalib gəlməmişdir, qəti bir üstünlük təmin edə bilməmişdir.

12) Əfqanıstanın İşğalı

Talikana (Əfqanıstana) təəssüf oldu. Şübhəsiz Allahu Təalanın orada qızıl və gümüş olmayan xəzinələri vardır. Orada Allahı haqqıyla bilən insanlar vardır. Onlar axır zaman Mehdisinin köməkçiləridirlər.

(Kitab-ül Burhan Fi Əlaməti-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s. 59)

Talikana təəssüf oldu...

Hədisdə Əfqanıstanın Hz. Mehdi zamanında işğal ediləcəyinə işarə ola bilər. Həqiqətən də Rusların Əfqanıstanı işğal etmələri 1979-cu ilə (Hicri 1400-cü ilə), başqa ifadə ilə desək Hicri 14-cü əsrin əvvəlinə təsadüf edir. Bilindiyi kimi hədislərdə Hz. Mehdiinin əsrin başlarında çıxacağı xəbər verilmişdir. Hz. Mehdiylə

əlaqədar digər bir çox əlamətin də Hicri 1400 yəni Hicri 14-cü əsrin əvvəlinə təsadüf etməsi Hz. Mehдинin çıxışı haqqında əhəmiyyətli bir işarə daşdığını göstərir.

Orada qızıl və gümüş olmayan xəzinələri vardır...

Rəvayətin bu hissəsində Əfqanıstanın maddi zənginlik qaynaqlarına diqqət çəkilmə bilər. Bu gün Əfqanıstanda müxtəlif səbəblərə görə istifadə olunmamış böyük neft yataqları, dəmir hövzələri və kömür mədənləri təsbit edilmişdir.

13) Səhrada Batan Ordu Hz. Mehдинin Çıxış Əlamətlərindəndir

Ancaq bu ordu səhraya (düzənliyə) gəldikdə, Zulhüleyfə deyilən yerdə elə torpağa basdırılacaq ki, onların üstə olanları, altdakıları, altda olanları üstəkiləri qiyamətə qədər görə bilməyəcəklər.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 21)

...Şamdan başqa bir ordu da ona qarşı göndəriləcək amma bu ordu çöllərdə yerə batacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 22)

Çıxış əlamətlərindən biri də, daha əvvəl qeyd edildiyi kimi, səhrada bir ordunun yerə batmasıdır.

(əl-Kavlu'l Müxtəsər Fi Əlamət-el Mehdiyy-il Muntazar, s. 37)

İşıqlı bir gecədə səhrada hərəkət edən bir ordunu görən bir çoban, "Əfsuslar olsun, Məkkəyə təəssüf olacaq, vay başlarına gələndə" deyərək ordunun bir anda yox olduğunu görəcək."sübhənallah" deyəcək, "Necə də qısa bir zamanda itdilər?" Aşağıya enib baxdığında isə, yarısı yerin içində yarısı da yerin xaricində qalmış bir yorğan görəcək, onu çıxartmağa çalışacaq, heç cür çıxara bilməyəcək, gördüyü ordunun torpağa batdığını anlayacaq ...

(əl-Kavlu'l Müxtəsər Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 39)

14) Fıratın Suyunun Kəsilməsi

Firat Çayının suyunun kəsilib dayandırılması da Hz. Mehdinin çıxış əlamətlərindəndir:

Firat Çayının dayandırılması Mehdinin çıxış əlamətlərindəndir:

(Kitab-ül Burhan Fi Əlaməti-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s. 39)

Bu hadisənin detalları ilə əlaqədar digər hədislərdə də əhəmiyyətli məlumatlar verilmişdir hansı ki, Keban Anbarının tikilməsiylə çayın suyu dayandırılmışdır.

Firat (çayının suyu çəkilərək) qiymətli qızıl xəzinəsinin üzə çıxması zamanı yaxınlaşır. Hər kim o zaman orada olsa, oradan bir şey götürməyə çalışmasın!. (Çünki, qoca dünyanın ömrü sona çatmış olacaq.)

(Sahih-i Buhari, 12/305)

Rəsulullah: "Firat çayı qızıl bir dağ üzərindən üzə çıxmadiqca qiyamət qopmayacaq. İnsanlar onun üçün döyüşəcək, müharibə edəcək və hər yüz adamdan doxsan doqquzu öldürüləcək, onlardan hər biri "kaş ki mən xilas olsaydım" deyəcək."

(Sahih-i Müslim 11/320)

Rəsulullah (s.ə.v.): "Firatın qızıl bir dağın üzə çıxartması yaxındır. İndi orada kim olsa, ondan bir şey almasın!" deyə buyurdu.

(Sahih-i Müslim 11/320)

Rəsulullah (s.ə.v.) belə buyurdu: "Yaxında Firat Çayı qızıl xəzinəsini ortaya çıxaracaq, kim orada olsa ondan bir şey götürməsin."

(Sünen-i Ebu Davud, 5/116)

(Rəsulullah:) "Firat Çayı bir qızıl dağını ortaya çıxaracaq" dedi.

(Sünen-i Ebu Davud, 5/116)

"Firat çayının suyu çəkilərək qızıl xəzinəsinin üzə çıxması zamanı yaxınlaşır. Hər kim, o zaman orada olsa o xəzinədən bir şey götürməsin. Əks halda ya ölər və ya öldürər."

(Hədisi Buxari və Müslim rəvayət etmişlər/Riyazü's Salehin, 3/332)

Görüldüyü kimi Hz. Mehdinin çıxışının əhəmiyyətli bir əlaməti olan Firat Çayının sununun dayandırılması və qızıl dəyərində bir xəzinənin ortaya çıxması bir çox böyük hədis kitabında qeyd edilmişdir. İndi hədislərdə keçən əhəmiyyətli ifadələri araşdıraq:

Rəsulullah (s.ə.v.) buyurdu ki, (1) Firat çayının suyu çəkilib, (2) altından bir dağ meydana çıxmadiqca qiyamət qopmaz (3) Bu xəzinə üstündə kital (döyüş, müharibə) olacaq, hər yüz adamdan doxsan doqquzu öləcək. Qətlə iştirak edənlərdən hər kəs "kaş ki xilas olardım" deyə ümid edərlər.

(Hadisi Buxari ve Müslim rivayət etmişlərdir/Riyazü's Salihin, 3/332)

(1) Firat çayının suyunun çəkilib...

Suyuti həzrətlərinin kitabında bu hədis "suyun dayandırılması" olaraq yazılmışdır. Həqiqətən də, Keban Anbarı, Firat Çayının Suyunun qabağını kəsmişdir.

(2) .. altından bir dağ meydana çıxmadiqca.

..Düzəldilən anbar sayəsində elektrikin çıxarılması, toplanan suyun ərazidə istifadə edilərək torpağın səmərəsinin artması və çətdirilmənin asanlaşdırılmasının təmin edilməsi kimi səbəblərlə, buradakı torpaqlar "qızıl" kimi qiymətli hala gələ bilər.

Bu qismin ikinci bir şərh budur:

Yuxarıdakı sxem şəklində də, görüldüyü kimi anbar, betondan nəhəng bir dağ xatırladır. Bu anbardan (hədisi şərifdəki bənzətməyə görə dağdan) qızıl dəyərində sərvət tökülür. Bu səbəbdən anbar "qızıl bir dağ" xüsusiyyətini daşıyır. (Allahualəm)

(3) .. **Bu xəzinə üzərində kital** – Bir çox adamın Ölümünə səbəb olan döyüş hadisəsi mənasını verir .Bölgədə hələ də davam edən məşhur anarxiya və kital (müharibə) səbəbi ilə olan şərh isə – oradan torpaq sahəsi alanlar, o bölgədəki

anarxiyanın zərərinə uğraya bilərlər. Hədəsdəki ifadəyə görə ya ölər ya da öldürülər.

15) Ramazan Ayında Ay və Günəş Tutulmaları

Mehdi üçün 2 əlamət vardır ki, bunun birincisi, Ramazanın birinci gecəsi Ayın tutulması, ikincisi də ortasında Günəşin tutulmasıdır.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 49)

Ramazanın birinci gecəsi Ay, ortasında isə Günəş tutulacaq.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci s. 199)

Onun səltənəti zamanında, Ramazan ayının on dördündə Günəş tutulacaq, o ayın əvvəlində isə Ay tutulacaq...(Mektubat-ı Rabbani, 2/1163)

... Günəşin oruc (Ramazan) ayının ortasında, Ayın isə sonunda tutulması...

(Kitab-ül Burhan Fi Alamenti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 38)

Ramazanda iki dəfə Ay tutulması olacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 53)

Mehdinin gəlişi Razaman ayında Ayın iki dəfə tutulmasına səbəb olacaq.

(Kiyamet Alametleri, s. 200)

Mehdinin çıxmasından əvvəl bir Ramazan içində Günəş iki dəfə tutulacaq.

(Ölüm-Kiyamet-Ahret ve Ahir Zaman Alametleri, Şarani, s. 440)

Yuxarıdakı rəvayətlərdə diqqəti çəkən ən əhəmiyyətli məqam Ramazan ayının ortasında həm Günəş tutulmasının, həm də bir ayın içində "Ay" in və "Günəş" in iki dəfə tutulmasının qeyri-mümkün olmasıdır. Bu, normal şərtlərdə reallaşmayacaq bir vəziyyətdir. Halbuki digər axır zaman əlamətlərinin çoxu

insanın anlama biləcəyi, səbəblər dairəsində reallaşması mümkün ola biləcək hadisələrdir.

Əgər bu hədislərdə təsvir edilən hadisələr diqqətlə araşdırılsa, rəvayətlər arasında müxtəlif fərqliliklər olduğu nəzərə çarpar. Yuxarıdakı 1, 2 və 3-cü rəvayətlərdə Ay, Ramazanın birinci günü, 4-cü rəvayətdə isə Ramazanın sonuncu günü tutulacaq. Belə bir vəziyyətdə ediləcək ən doğru şey, eyni hadisəyə aid fərqli rəvayətlərin ittifaq etdikləri ortaqlıq istiqamətləri təsbit etmək olacaq. Buna görə, yuxarıdakı hədis rəvayətlərinin cəmindən çıxan ortaqlıq nəticələr bunlardır:

1. Ramazan ayında Ay və Günəş tutulmaları olacaq.
2. Bu tutulmalar 14–15 gün arayla olacaq.
3. Bu tutulmalar iki dəfə təkrarlanacaq.

Bu təsbitlərə uyğun olaraq, 1981-ci ildə (Hicri 1401) Ramazan ayının 15-ci günü Ay, 29-cu günü də Günəş tutulmuşdur. Yenə, ikinci dəfə 1982-ci ildə (Hicri 1402) Ramazan ayının 14-cü günü Ay, 28-ci günü də Günəş tutulmuşdur.

Ayrıca, bu hadisədə "Ay"ın Ramazanın tam ortasında BÜTÖV AY halında tutulması da diqqətləri çəkəcək bir əlamət olaraq meydana çıxması son dərəcə mənalıdır.

Bu hadisələrin Hz. Mehdiyin digər çıxış əlamətləri ilə eyni dövrdə meydana gəlməsi və Hicri 14-cü əsrin əvvəlində, dalbadal iki il (1401–1402) möcüzəvi şəkildə təkrarlanması rəvayətlərin işarəsinin bu hadisələr ola biləcəyinə dair fikirlərimizi daha da qüvvətləndirir.

16) Quyuqlu Ulduzun Çıxması

Mehdiyin çıxışından əvvəl, (hər tərəfi) işıqlandıran quyuqlu bir ulduz doğulacaq.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci s. 200)

O gəlmədən əvvəl, şərqdən işıq verən bir ulduz görünəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 53)

O ulduzun doğulması, Günəş və Ay tutulmasından sonra olacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 32)

Hədislərdə ifadə edildiyi kimi:

– 1986–cı ildə (Hicri 1406) yəni 14–cü əsrin əvvəllərində "Halley" adlı kometa Dünyamızın yaxınlığından keçmişdir. **Bu kometa parlaq, işıqlı bir ulduzdur.**

– **Hərəkət istiqaməti şərqdən qərbə doğrudur.**

– 1981 və 1982–ci (1401–1402) illərdə meydana gələn Ay və Günəş tutulmaları hadisəsindən sonra ortaya çıxmışdır.

Bu ulduzun doğulmasının Hz. Mehdinin digər çıxış əlamətləri ilə eyni zamanda meydana gəlməsi, "Halley" kometasının hədisdə işarə edilən ulduz olduğunu təsdiqləyir.

İmam Rəbbani də Hz. Mehdinin əlamətlərindən olan "Quyruqlu ulduz" haqqında bu məlumatları vermişdir:

Şərq tərəfdən bir ulduz doğulub işıqlıq verəcək. Onun hər günkü irtifi (keçiş istiqaməti) məşriqdən məğribədir (şərqdən qərbə doğrudur).

(Məktubatı Rəbbani, 2/258)

Tarix boyu bu kometanın keçdiyi zamanlarda Müsəlmanlar üçün çox əhəmiyyətli hətta dönüş nöqtəsi sayıla biləcək hadisələr meydana gəlmişdir. Bunlardan bir qismi Peyğəmbərimizdən (s.ə.v) nəql olunan rəvayətlərdə də bildirilmişdir. Bu rəvayətlərə görə bu ulduz göründükdə:

- Hz. Nuh qövmü həlak olmuşdur.
- Hz. İbrahim atəşə atılmışdır.
- Firon və qövmü yox edilmişdir.
- Hz. Yəhya öldürülmüşdür.
- Hz. İsa doğulmuşdur.
- Rəsulullah Əfəndimizə (s.ə.v) ilk vəhy gəlməyə başlamışdır.
- Osmanlı Dövləti tarix səhnəsində iştirak etməyə başlamışdır.
- İstanbul, Fateh Sultan Məhməd tərəfindən fəth edilmişdir.

Halley Ulduzu Haqqında Bəzi Maraqlı Rəqəmlər

Halley ulduzu ilə əlaqədar bəzi ədədlərin "19" rəqəminə vurduqda alınan cəmin ulduzun çıxma tarixi ilə üst-üstə düşməsi olduqca diqqət çəkicidir:

Halley Kometası 76-cı ildə bir keçib. $76 = 19 \times 4$

Bu ulduz ən son Hicri tarixi 1406-cı ildə görünüb. $1406 = 19 \times 74$

- Bu mövzuyla əlaqədar bir başqa diqqət çəkici vəziyyət isə yuxarıda hesabladığımız kimi Halley ulduzunun keçdiyi tarixin, Hicri 1406-cı ilin 19 rəqəminin tam 74 dəfə artıq cəminə bərabər olmasıdır. "74" sayı isə eyni zamanda Qurani Kərimdə 19 möcüzəsinə işarə edilən MUDDƏSSİR surəsinin sıra nömrəsidir.

Göründüyü kimi Quranın Muddəssir Surəsinin (74-cü surə) 30-cu ayəsində "19" sayının möminlər üçün bir rəhmət, inkar edənlər üçün isə bir fitnə vəsiləsi olduğu bildirilir.

Halley kometasının 19 rəqəmi ilə olan bu möcüzəvi əlaqəsi, kafirlər üçün bir fitnəni, möminlər üçün isə bir rəhməti müjdələdiyinə işarə edir, Allahualəm.

Muddəssir Surəsinin 1 və 2-ci ayələrində Hz. Məhəmmədə (s.ə.v) "EY ÖRTÜNƏN! QALX VƏ QORXUT" buyrulur. Bu, ayələrin açıq mənasıdır. Lakin, bu ayələrin axır zamana istiqamətli ikinci bir örtülü, gizli bir işarələri də ola bilər. Bəlkə də "EY GİZLƏNƏN" deyilərək Rəsulullah Əfəndimizin soyundan gələcək olan və Hicri 1406-cı ildə çıxış əlamətlərindən biri (Kometanın doğuşu hadisəsi) meydana çıxacaq olan Hz. Mehdiyə işarə edə bilər. Doğrusunu Allah bilir.

74- Muddəssir Surəsi

1. Ey örtüsünə bürünən

2. Qalx və qorxut (xəbərdar et)

Muddəssir: örtünən-bürünən-gizlənən deməkdir.

- Bir başqa böyük möcüzə və işarə isə Halley ulduzunun 1986-cı (Hicri 1406) ildəki keçişinin, Hz. Məhəmmədin (s.ə.v) peyğəmbərliklə vəzifələndirildiyi 607-ci ildən bu yana 19 dəfə KEÇMƏSİDİR.

17) Kəbə Basqını və Kəbədə Qan axıdılması

Onun çıxacağı il, insanlar həccə başlarında bir əmir (başçı) olmadan gedəcəklər. Birlikdə Beytül Şərifə təvaf edəcəklər, sonra Minaya endiklərində, itlər kimi bir-birinə hücum edəcək, hacılar soyulacaq, qanlar Akabe Cemresinin (Kəbədə Minaya endikdə olan təpə, şeytana daş atılan yer) üzərinə axacaq.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 169)

İnsanlar başlarında bir imam olmadan həcc edərlər. Minaya endiklərində ətrafları, itlərin boğuşması ilə bürünüb, qəbilələrin bir-biri ilə savaşması ilə böyük döyüşlər olar. Beləliklə ayaqlar qan gölü içində qalar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 35)

Yuxarıdakı hədislərdə "onun çıxacağı il" cümləsi, Hz. Mehдинin çıxış tarixində Həcc əsnasında meydana gələcək bir qırğına diqqət çəkir. 1979-cu ildə, həcc zamanı baş verən Kəbə basqınında eynilə belə bir qırğın yaşanmışdır. Çox maraqlıdır ki, bu qanlı Kəbə basqını da Mehдинin digər əlamətlərinin reallaşdığı dövrün tam əvvəlində, yəni Hicri 1400-cü ilin ilk günündə, 1 Məhərrəm 1400-cü il (21 Noyabr 1979) tarixində baş vermişdir.

Yenə hədisi şərifdə qanların axacağından bəhs edilərək öldürmə hadisəsinə diqqət çəkilmişdir. Hücüm zamanı Suud əsgərləri (Ərəb əsgərləri) ilə təcavüzkar xadimlər arasında meydana gələn vuruşmada 30 adamın öldürülməsi, bu rəvayətin qalan qismini də təsdiqləmişdir.

1979 – cu ildə (Hicri 1400) reallaşan bu Kəbə basqınının ardından 7 il sonra Hicri 1407-ci ildə, Həcc əsnasında daha böyük qanlı bir hadisə baş vermişdir. Bu hadisədə prospektlərdə nümayiş edən hacılara hücum edilərək 402 nəfərə qətlə yetirilmişdir, həddindən artıq çox qan axıdılmışdır. Kəbənin yanında Müsəlmanların (Səudiyyə ərəbistanı əsgərləri ilə İranlı hacıların) bir-birlərini öldürmələri ilə böyük günahlar işlənmiş, harama girilmişdir. Bu qanlı hadisələr, digər hədislərdə təsvir edilən mühitə çox bənzəyir.

Rəsulullah buyurdu: "Ramazanda bir səda, Şevvalda bir səs, Zilqədədə qəbilələr arasında döyüş olar. Hacılar talan edilər. Minada ölümlərin çox olacağı bir döyüş olar, beləliklə orada daşları qan gölü içində buraxacaq qədər qan axar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 31)

Ramazanda bir səda olar. Şevvalda da bir səs olar. Zilqədədə qəbilələr vuruşar. Zilhiccədə hacılar talan edilər. Məhərrəmdə göydən belə səs gələr. "Diqqət yetirin! O, Allahın, xalqının xeyirlilərindəndir. Onu dinləyin və ona tabe olun."

(Ramuz El Hadis, 2/518)

Şəvval ayında qiyam, Zilqədədə hərbi danışıqlar, Zilhicədə isə müharibə başlayacaq. Hacılar soyulacaq qanları axıdılacaq.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 166)

Zilqədə ayında qəbilələr döyüşər, hacılar qaçırırlar, qanlı döyüşlər olar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 34)

"İkdiddurər" adlı kitabdakı əlamətlərdən: Şevvalda döyüş səsləri, Zilhicədə hərbi danışıqları və ölüm hadisələri olar, yenə Zilhicədə hacılar talan edilir, hətta prospektlər qandan keçilməz hala düşər, haramlar tapdalanar. Kəbənin yanında böyük günahlar işlənər.

(Kitab-ül Burhan Fi Əlaməti-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s. 37)

Beytül Muazzamanın (kəbənin) yanında böyük günahlar işlənər

Yuxarıdakı hədisdə, Beytül Muazzamanın (Kəbənin) içində deyil, yanında baş verəcək hadisələrə diqqət çəkilir. 1407-ci ilin Zilhicə (ərəblərin son ayında) ayında (Həcc mövsümündə) meydana gələn hadisələr əvvəlkindən fərqli olaraq Kəbənin içində deyil, yanında baş vermişdir. Ən başda izah etdiyimiz hadisə isə 1 Məhərrəm 1400-cü ildə Beytül Muazzamanın (Kəbənin) şəxsən içərisində olmuşdu. Hər iki hadisə rəvayətlərin işarəsinə uyğun bir şəkildə reallaşmışdır.

Kəbədə qan axıdılması, hacıların qətl edilməsi kimi hədislərdə xəbər verilən belə əhəmiyyətli iki böyük hadisənin Hz. Mehdi haqqında bildirilən bütün əlamətlərin çıxdığı dövrdə, bir-birinin ardınca reallaşmasının bir təsadüf olması olduqca qeyri-mümkündür.

Hədislərdə keçən ifadələri araşdırdığımızda da eyni dövrlə əlaqədar olan əhəmiyyətli hadisələrə işarələr olduğunu görürük:

... Zilhicədə hərbi (müharibə) və kital (ölüm hadisələri) olar.

Hədislərdə, bu döyüş və qarışıqlıqlardan hacıların öldürülməsi mövzusu ilə birlikdə bəhs edilməsi, aid olan hadisələrin eyni zamanda meydana gələcəklərini göstərməkdədir. Həmin illər, İran-İraq Döyüşünün çıxdığı, Türkiyənin cənub şərqində, Orta Şərq ölkələrində ixtişaşların və qarışıqlıqların ən çox yaşandığı bir dövr idi.

... Şəvvalda (Ramazandan sonrakı ay) döyüş səsləri eşidilər.

Yenə, eyni illərdə Basra Körfəzindəki gərginliyə, İran–Amerika arasındakı ixtilafa və döyüş vəziyyətinə diqqət çəkilmişdir, Allahualəm.

18) Şərq Tərəfindən Bir Alovun Görünməsi

"İkdiddurər" adlı kitabda Mehdinin zühur əlamətlərindən bəhs edilən hissədə belə keçir: Şərqdə, səmada üç gecə görünən böyük bir atəşin (alovun) çıxması. Mutad (hər zaman görünən, alışdığımız) şafəq qırmızılığı kimi olmayan bir qırmızılığın səmada görünüb üfüqdə yayılması.

(Kitab–ül Burhan Fi Alameti–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 32)

Şərqdən üç və ya yeddi gün ard–arda böyük bir atəş (alov) zühur edəcək, göydə (səmada) qaranlıq görünəcək, Səmada görünən qırmızılıq hər zaman gördüyümüz kimi deyil, əksinə tam fərqli bir qırmızılıq yayılacaq. Yer üzünün eşidib anlaya biləcəyi bir dildə səs eşidiləcək.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 166)/

Əbu Cəfər b. Məhəmməd b. Əlidən (r. a) belə rəvayət edildi:

Siz üç və ya yeddi gün, şərqdən bir atəşi gördüyünüz zaman Ali Məhəmmədin çıxmasını gözləyin, inşaallah, bir münadi (səslənən, nida edən) Mehdinin adı ilə səmadan elə səslənəcək ki, şərqdə, qərbdə olan hər kəs bu səsi eşidəcək. Hansı ki, qorxudan yuxuda olanlar oyanacaq, ayaqda olanlar yerə çökəcək, oturan isə ayağa atılacaq.

(Kitab–ül Burhan Fi Əlaməti–el Mehdiyy–il Axır Zaman , s. 32)

And olsun ki, bir alovlu atəş sizi bürüyəcək. O atəş bu gün Berehut deyilən bir yerdə sönük vəziyyətdədir. O alov, insanları dəhşətli əzabla udar. O alov insanları, malları yandırır məhv edir. Səkkiz gün ərzində külək ilə bulud kimi uçaraq dünyanın hər tərəfinə yayılır. Gecənin istisi gündüzün hərarətindən daha şiddətli olar. O atəşin insanların başının üzərindən ərşin altına qədər yaxınlaşaraq yer üzünü ilə səma arasında göy gurultusu kimi qorxunc səs–küyü olar..

(Ölüm–Kiyamet –Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri, s. 461)

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 289)

Hə. Mehəlinin çıxış lamətlərindən olan bu alov haqqında qısa bir şərh etmək yerə düşər.

Bəziləri bu alovu səbəbsiz yerə, birdən–birə ortaya çıxan, sönmək bilməyən, hətta hər kəsin olduğu yerdən mütləq görəcəyi tərzdə bir əlamət olaraq başa düşürlər. Halbuki qiyamət əlamətlərinin meydana gəlişi əsnasında imtahan davam etdiyinə görə onları hər kəs başa düşüməyəcək və bu hadisələr hər kəsin məcburi olaraq qəbul edəcəyi bir açıq şəkildə olmaz. Beləliklə insanlar ağıllarını, vicdanlarını, iradələrini istifadə edərək qərar verərlər. Əgər qiyamət əlamətləri ilə əlaqədar hədislər ən incə detalına qədər (məsələn; hansı şəhərdə, hansı tarixdə, nə şəkildə çıxacağı) izah edilsəydi daha əvvəl də ifadə etdiyimiz kimi, hər kəs məcburi şəkildə qəbul etməli olardı, bu zaman da insanlar arasında dərəcə fərqi qalmazdı. Buna görə qiyamət əlamətləri ilə əlaqədar olan hədislər xüsusilə yarı örtülü bir şəkildə bildirilmişdir.

Atəşin əlamətini də bu şəkildə qiymətləndirmək lazımdır. Bir alov səbəbsiz yerə çıxmaz, ya bir qəza, ya bir partlama və ya laqeydlik nəticəsində çıxar. Hə. Mehəlinin çıxış əlaməti onun çox qəribə və fəvqəladə bir əlamət şəklində çıxmasını tələb etməz. Əhəmiyyətli olan bu alovun, hədisdə təsvir edilən atəşin xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq çıxmasıdır. Bu atəşi tanımaq və təsbit edə bilmək üçün ediləcək ilk iş, xüsusiyyətlərinin ortaya çıxardırılmasıdır.

Bilindiği kimi 1991–ci ilin iyul ayında İraqın Küveyti işğalından sonra, Küveytdə aid neft quyularını atəşə verməsi nəticəsində, Küveyt və Basra Körfəzini çox böyük bir alov bürümüşdür.

– Küveytdə yanan neft, insan və heyvanlar arasında ölümə səbəb olmuşdur. Mütəxəssislərə görə gündə yarım milyon ton neft tüstü olaraq atmosfərə qarışırdı. Hər gün 10 min tondan çox kükürd, karbon 4 oksid və böyük miqdarda xərçəng xəstəliyi əmələgətirən hidrokarbonlar bulud kimi körfəz üzərində asılı dayanmışdı...

Tək Körfəz deyil, onun timsalında Dünya yanmaqdadır.

(Kurtlar Sofrasında Ortadoğu, M. Necati Özfatura, s.175)

Atəşə verilən iki quyu, Türkiyənin bir gündə çıxara bildiyi qədər neft verir və tüstülər 55 km. uzaqlıqdakı Səudiyyə Ərəbistanından belə görünürdü.

(Hürriyyət, 23 Ocak 1991)

–Körfəzdə sönməyən fəlakət xəbərləri belə verilmişdi:

"Küveytdə atəşə verilən yüzlərlə neft quyusu alov içində yanır. Mütəxəssislərin "söndürmək son dərəcə çətin" dedikləri neft quyularındakı yanğının Türkiyədən Hindistana qədər olan geniş bir ərazini ən az 10 il müddətində təsir edəcəyi bildirilir."

Atəşə verilən neft quyularından çıxan alov və tüstülər atmosferi davamlı çirkləndirir. Küveyt gündüzləri gecə mənzərəsini ifadə edirdi. Alovlarla birlikdə yüksələn hissə verilmiş rəngdə tüstü, Küveyt səmalarında payızdan qış mövsümünə keçishi xatırladırdı. Küveytin bütünlüklə yenidən əvvəlki hala gəlməsi üçün ən az bir il vaxt lazım idi. Kilometrlər uzaqlıqdan görünən alovlarla birlikdə yüksələn tüstülər, Küveyt səmalarını tamamilə örtərək ölkəni yaşanmaz hala gətirmişdir. Buna görə də varlılar Küveyti tərk edirdilər.

Dahrandakı araşdırma mərkəzi müdiri Abdullah Dabbagin "NewYork Times" – da çıxan izahına görə, Basra Körfəzindəki çirklənmə nəticəsində 106 növ balıq, 180 növ suda yaşayan onurğasız xırda canlılar və bölgədə yaşayan 450 növ heyvan yaşamaq uğrunda mübarizə aparır. 600 neft quyusundan yüksələn tüstülərin qonşu ölkələrə yayıldığı, ayrıca kükürd kimi kanserogen maddələr ehtiva edən tüstülərin asit turşu yağışına çevrilərək əkinçilikdə məhsulların səmərəsini azaltdığını açıqlamışdır. (Kurtlar Sofrasında Ortadoğu, M. Necati Özfatura, s. 171)

And olsun ki, sizi bir atəş bürüyəcək. O atəş bu gün Berehut deyilən yerdə sönük vəziyyətdədir.

(Kamus Tercemesi, 1-ci cild, s. 550)

Berehut: Bir yerin və yaxud bir quyunun adıdır.

Hədisi şərifin ilk qismində atəş üçün "sönük bir vəziyyətdədir" deyə keçir. Atəş, yanıcı bir maddənin yanmasıyla meydana gələn bir alov olduğuna görə burada sönük vəziyyətdə gözləyən atəşin özü deyil, atəşin yanacağı xammaldır.

Burada torpağın altından çıxarılan neftə işarə edilir. hansı ki, hədisdəki Berehut deyilən yer, bir quyunun adıdır. Bu quyuyu neft quyusudur. Zamanı gələndə bu quyulardan çıxarılan neft, yanmağa hazır bir atəş halına gələcəkdir.

"O atəş dəhşətli əzabla insanları bürür."

O atəş, yalnız yanan bir alov deyil, eyni zamanda insanları canından, malından edərək əzab içində, qəm-qüссə içində buraxan və bütün təbiəti çirkləndirən bir atəşdir.

"O atəş insanları, malları yandırır məhv edər."

O atəş bir qisim insanların ölümünə səbəb olacaqdır və malları yandıraraq maddi cəhətdən zərərə səbəb olduğu kimi, bütün ətrafı və təbiəti çirkləndirərək də insanların dolanışq qaynaqlarını məhv edəcək.

"Səkkiz gün içində külək ilə bulud kimi uçaraq dünyanın hər tərəfinə yayılır."

O atəşin, "külək ilə bulud kimi uçan" özü deyil tüstüsüdür. Burada bənzətmə mənasında tüstünün buludlara qədər yüksələcəyi də izah edilmişdir. Bu tüstünün küləyin təsiriylə hər tərəfə yayılacağı bildirilir.

"Gecənin istisi gündüzün hərarətindən daha şiddətlidir."

Burada, atəşin həm gündüz, həm də gecələr davamlı yanacağı aydın olur.

"O atəş insanların başının üzərindən ərşin altına qədər yaxınlaşaraq, yer üzü ilə səma arasında göy gurultusu kimi qorxunc səs-küyə səbəb olar."

O atəşin çox yüksəklərə qədər qalxmasına və göy gurultusu kimi çox şiddətli bir səs-küy ilə partlamalar meydana gəldiyinə işarə edilir.

"Göydə hər zamankı kimi olan qırmızılığın yerinə tam fərqli bir qırmızılıq yayılacaq."

Hədisin bu qisimində, hadisənin gecə vaxtlarında meydana gələcəyinə işarə edilmişdir. Gecə vaxtı meydana gələn böyük partlayışın alovları çox şiddətli bir işıqlanma meydana gətirər. Bu qırmızı alovların meydana gətirdiyi qırmızı işıqlanma, xalqın vərdiş etdiyi qırmızı "dan" işıqlanmasından çox fərqlidir. Çünki gecə vaxtı gündüzdəki kimi işıqlanma fəvqəladə bir hadisədir.

(Dan: Günəş doğularkən və batarkən Günəşin işıqlandırma gücünün zəifləyib, ağ işıqdan qırmızı işığın yayılması vəziyyətinə gəldiyi halıdır.)

19) Saxta Peyğəmbərlərin Çoxalması

Saxta peyğəmbərlərin ortaya çıxması, hədislərdə xəbər verilən Hz. Mehdiyin çıxış əlamətlərindən biridir. Son vaxtlarda özünün Hz. İsa olduğunu iddia edən bir çox adamlar ortaya çıxmışdır.

Hər biri Allahın Elçisi olduğunu iddia edən otuza yaxın yalançı çıxmadiqca qiyamət qopmayacaq.

(Tirmizi, Fiten 43; Ebu Davud, Melahim 16)

Hər birisi özünü Tək Məbud olan Allahın rəsulu olaraq göndərildiyini iddia edən altmış nəfər yalançı çıxacaq.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin

Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 36)

20) Dinin Şəxsi Mənfəət Əldə Etmək Üçün İstifadə edilməsi

Alimlər elmi sırf pul qazanmaq üçün öyrəndiyində... dini dünyalıq qarşılığında satdıqlarında... hökmü satdıqlarında... qiyamət yaxınlaşmış olacaq.

(Ölüm Kiyamet ve Diriliş, s. 480)

Axır zamanda elə adamlar çıxacaq ki, dinlərini dünya mənfəətləri qarşılığında satacaqlar. (Tirmizi, Zühd, 60)

Kim Quran oxusa (mükafatını) Allahdan istəsin. Çünki son zamanlarda Quran oxuyub (mükafatını) insanlardan istəyən bəzi insanlar çıxacaq.

(Son Zamanlarla İlgili Hadisler, s. 9)

21) Böyük Hadisələrin və Heyrət Verici Şeylərin Meydana Gəlməsi

Onun zamanında böyük hadisələr baş verəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s.27)

Onun zamanında bir çox heyrtləndirici hallar zühur edəcək.

(Mektubat-ı Rabbani, 2/258)

Onun mebdeleri və müqəddimələri (çıxış əlamətləri) Rəsulullah Əfəndimizin irhasatına (çıxış əlamətlərinə) bənzəyər.*

(Mektubat-ı Rabbani, 2/258)

* **İrhasat:** Hz. Məhəmmədin (s.ə.v) peyğəmbərliyindən əvvəl meydana gələn qeyri-adi (fövqəladə) hallardır ki, bunlar peyğəmbərliyinə dəlil olan hadisələrdəndir, yəni çıxış əlamətləridir.

Hz. Məhəmmədin (s.ə.v) doğumundan əvvəl böyük və qeyri-adi hadisələr baş vermişdir. Doğulduğu gecə yeni bir ulduz çıxmış, eyni zamanda bu ulduz çıxanda atəşə tapınan İran Padşahlarının sarayının 14 bürcü yıxılmış, İranda 1000 ildir yanmaqda olan Atəşpərəst atəşi sönmüş, **Səmavi Vadisi** sel suları altında qalmış, Sova Gölü qurumuşdu.

Yuxarıdakı rəvayətlərdə işarə edildiyi kimi, Hz. Mehдинin ortaya çıxışı da, Peyğəmbər Əfəndimizinkinə bənzəyəcək. Onun çıxışı dövründə də böyük və möcüzəvi hadisələr olacaq.

Rəvayətlərə görə Hz. Mehдинin çıxış ili olan Hicri 1400-cü ilin (Miladi 1979) başlarında meydana gələn böyük hadisələr:

- Kəbəyə hücum edildi və çox sayda Müsəlmanın qanı axıdıldı.
- 2500 illik İran şahlığı yıxıldı və İran Şahı Rıza Pəhləvi öldü.
- Hindistanın Bombay şəhərində bir fabrikdən sızan qaz 20.000 adamın ölümünə səbəb oldu.
- İki Müsəlman ölkə olan İran və İraq arasında 8 il davam edəcək bir müharibə başladı.
- Ruslar, Əfqanıstanı işğal etdi.
- Meksika şəhəri şiddətli bir zəlzələ nəticəsində yerlə bir oldu.

- Şimalı Kolumbiyadakı Nevada Del Ruiz adlı yanardağı 400 ildir ilk dəfə partladı. Əriyən qar və buzun meydana gətirdiyi palçıq üzündən Armero şəhəri xəritədən silindi, 20.000 adam öldü.
- Banqladeşdəki sel 25.000 adamın ölümünə səbəb oldu.
- Xristianlığın mərkəzi olan Roma şəhərini sular basdı.
- 1986-cı ildə, Çində tarixinin ən böyük meşə yanğını oldu.
- Hindistanın prezidenti Gandi, Misir Dövlətinin prezidenti Ənvər Sədat və İsveçrənin baş naziri Olof Palme öldürüldü.
- II Papa Jean Paul vuruldu.
- 1980-ci ilin əvvəllərində ilk AIDS hadisələri təsbit edildi. Bu ana qədər on minlərlə adamın ölümünə səbəb olan bu xəstəliyə "Çağın Vəbası" adı verildi. AIDS, 1960-cı illərdə Amerikada başlayan və hər növ cinsi əlaqənin meydana gətirdiyi "Seks İnqilabı" nı sona çatdırdı.
- 1986-cı ildə kosmos raketı Challenger, uçuşa qalxdıqdan sonra partladı.
- 26 Aprel 1986-cı ildə Ukraynadakı Çernobil Nüvə Stansiyasında indiyə kimi görünməyən ən böyük nüvə qəzası baş verdi. Bir çox Avropa ölkəsi yayılan radiasiyadan təsirləndi.
- Ozon təbəqəsinin deşilməsi Dünya iqliminə çox mənfi təsirlər etdi.
- Sovet İmperiyası dağıldı və Gorbaçovla birlikdə Müstəqil Dövlətlər yarandı.
- İraqın Küveyt şəhərində baş verən qarışıqlılardan sonra Körfəz Müharibəsi başladı.
- Ermənistandakı zəlzələdə şəhər xarabaya çevrildi. 500.000 adam evini tərk edərkən, ölümlərin sayı 40.000-i aşdı.
- 1989-cu ildə Çində kommunist hissələri tanklarla şagirdlərin üstündən keçdi, Tiananmen Meydanında 2000 şagird həlak oldu.
- Soyuq Döyüşün simvolu olan Berlin divarı inşasından tam 28 il sonra yıxıldı.
- 1990-cı ildə Kəbənin tunelindəki izdihamda 1400-dən çox hacı həyatını itirdi.
- 1991-ci ildə Bangladeşdə meydana gələn sellər nəticəsində 120.000 -dən çox adam öldü, milyonlarla adam evsiz qaldı.
- Bosniya və Kosovadakı qırğında yüz minlərlə Müsəlman öldürüldü və yüz minlərlə insan yurdlarından çıxarıldı.

- Ebola virusu on minlərlə adamın ölümünə səbəb oldu.
- El Nino qasırğası bütün dünya ölkələrinə çox böyük fəlakətlər gətirdi.

22) Günəşdən Bir Əlamətin Meydana Çıxması

Mehdi, Günəşdən bir əlamət meydana gəlməyincə zühur etməz.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s.49)

Günəş bir əlamət olaraq doğmadıqca Mehdi çıxmaz.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s.33)

Günəşdə belə böyük bir partlama hadisəsi ilk dəfə, yaşadığımız əsrdə meydana gəlmişdir.

Günəş Tutulması

11 Avqust 1999-cu ildə reallaşan Günəş tutulması əsrin son tam halda olan Günəş tutulması idi. İlk dəfə bu qədər çox insan Günəş tutulmasını, həm də bu qədər uzun bir müddət izləyə bilmiş, araşdırmaq üçün fürsətlər əldə etmişdilər. Bu tutulmada diqqət çəkən bir məqam da bu tam tutulmanın ən yaxşı izləniləndiyi ölkələrdən birinin Türkiyə olmasıdır. Bartindən Silopiyə qədər, təxminən 12 şəhər və 100 regionun tutulmanı müşahidə edə bilmişdir.

Bu qədər işarənin bir yerdə və çox qısa bir zaman içində ard-arda reallaşması təsadüf deyil. Bu işarələr inanan qullar üçün bir müjdədir.

23) Böyük Şəhərlərin Yox Olması

Böyük şəhərlər, sanki dünən yoxmuş kimi həlak olar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s.38)

Hədəisdə bəzi böyük şəhərlərin döyüşlər və müxtəlif təbii fəlakətlər nəticəsində yox olacağı bildirilmişdir. Bir çox böyük şəhərlər ancaq bu əsrdə (Hicri 1300–1400) yox olmuş və ya böyük təxribata uğramışdır. Bu hadisələr Hz. Mehdiyin çıxış əlaməti üçün çox əhəmiyyətli bir dəlildir. Amerikanın 1945–ci ildə Xerosima və Nagasakiyə atdığı atom bombası, burada yaşayan insanların hamısını həlakətə uğratdı, şəhərin hamısını da yerlə bir etdi.

Allah Quranda keçmişdəki bir çox qövmün müxtəlif şəkillərdə həlak olduqlarını bu ayələrlə ifadə etmişdir:

Bax gör onların hiylələrinin aqibəti necə oldu. Biz onları bütün tayfalarıyla birlikdə yerlə–yeksan etdik. Haqsızlıqları üzündən viran qalmış evləri də budur. Həqiqətən, bunda bilən adamlar üçün ibrət vardır. (Nəml Surəsi, 51–52)

Biz xoş güzəranı ilə qürrələnən neçə–neçə şəhəri məhv etdik. Budur onların yurdları. Özlərindən sonra bəzilərindən başqa (orada) heç kəs sakin olmadı. Onlara Biz varis olduq. (Qəsəs Surəsi, 58)

(Budur) haqsızlıq etdikləri zaman məhv etdiyimiz məmləkətlər. Biz onları məhv etmək üçün vaxt müəyyən etmişdik. (Kəhf Surəsi, 59)

Biz zalım olan neçə–neçə məmləkəti məhv edib, sonra başqa qövm (xalqlar) yaratdıq. (Ənbiya Surəsi, 11)

Əmrimiz gəldikdə oranın altını üstünə çevirdik və odda bişmiş gil daşları ardıcıl olaraq onların üstünə yağdırdıq. (Hud Surəsi, 82)

Biz neçə–neçə ölkələri məhv etdik. Əzabımız onlara gecə ikən və ya günorta çağında yatıb istirahət etdikləri vaxt gəldi. (Əraf Surəsi, 4)

Yaşadığımız əsrdə meydana gələn döyüşlərdə bir çox şəhər (Berlin, Hamburg, Varşava, Leningrad, Buxarest, London...) tamamilə dağıdılmışdır. Bu şəhərlərin inşası ancaq bir çox illər sonra mümkün olmuşdur.

24) Zəlzələlərin Çoxalması

...Zəlzələlər çoxalmadıqca, fitnələr olmadıqca, cinayətlər çoxalmadıqca qiyamət qopmaz. (Kiyamet Alametleri, s.109)

Peyğəmbərimiz (s.ə.v) yuxarıdakı hədisində "zəlzələlərin çoxalmasını" axır zamanın başlanğıcında meydana gələcək əlamətlərdən biri olaraq ifadə etmişdir. Həqiqətən də XX əsrdə on minlərlə adamın zəlzələlər nəticəsində həyatını itirməsi tarixə yazılmışdır. Kobedə, Türkiyədə, Tayvanda, Yunanıstanda və Meksikada bir-birinin ardınca baş verən şiddətli zəlzələlər axır zamana aid çox əhəmiyyətli işarələr daşıyır

"Ümmətimdə zəlzələlər olar. Belə ki, bu zəlzələlərdə on min, iyirmi min, otuz min adam ölür. Allah, bu ölümü müttəqilərə öyüd, möminlərə rəhmət, kafirlərə isə əzablı edər." (İbni Asakır, Geleceğin Tarihi 1, Orhan Baytan, Mevsim Yayıncılık, s.81)

Sığınacaq evlər, sizi daşıyacaq heyvanlar tapa bilməyəcəyiniz zaman yaxınlaşmışdır. Çünki evlərinizi zəlzələlər yıxacaq, heyvanlarınızı ildırımlar yandırıb kömürə çevirəcək.

(Nuaym bin Hammad, Geleceğin Tarihi 1, s.82)

Xəlifənin (Arzı-Mukaddesə) müqəddəs yerlərə endiyini görsən bil ki, artıq zəlzələlər, kədərlər, böyük hadisələr yaxındır. O gün qiyamət insanlara bu əlimin başına olan yaxınlığından daha yaxındır.

(Ebu Davud, Cihad 37, s.2535, Kütüb-i Sitte, cilt 14, s.339)

Bu ümmətin sonradan gələn nəsilləri əvvəldən gəlib keçənlərə (müxtəlif ittihamlar və bəhanələrlə) təhqir etdiyi zaman artıq qızıl (şiddətli) küləkləri, (zəlzələni), yerə batışı (hasfi) və ya sürət dəyişdirməyi (sığalı) (və ya göydən daş yağmasını (kazfi)) gözləyin.

(Tirmizi, Fiten 39, s.2211, Kütüb-i Sitte, 14-ci cild, s.341)

Axır zamanda əyləncələrin və çengilerin (qadın, qız artistlərinin) meydana gəlməsi, içkinin də məkrüh (caiz) sayıldığı zaman yerə batma, daş yağmalar baş verəcək və insan qılığından çıxacaq.

(Hz. Sehl İbni Saad, Ramuz El Ehadis, cilt 2, s.302/8)

Elm ortadan qalxmadıqca, zəlzələlər çoxalmadıqca, zaman qısalmadıqca, fitnələr olmadıqca, cinayətlər çoxalmadıqca qiyamət qopmaz.

(Buhari, İbni Mace, Kiyamet Alametleri, s.108)

İRAQ DÖYÜŞÜ HZ. MEHDİNİN ƏLAMƏTİDİRMİ?

Gözlənilən Mehdi kitabının qısa müddətdə tükənən ikinci nəşrindən sonra, inkişaf edən dünya hadisələri və Amerikanın İraqa hücumu, işğalı və bu döyüşdə bölgədəki ölkələrin eynilə Peyğəmbərimizin (s.ə.v) hədislərində bizlərə ifadə etdiyi şəkildə davranmaları mövzu ilə əlaqədar olan hədisləri nəzərdən keçirməmizə vəsilə olmuşdur. Aşağıda əlavə olunan müharibələrə və hadisələrə işarə edilən hədislərə bir daha nəzər salaq:

"Ordunun itməsi (batması)"

"Hz. Mehdinin beş əlaməti var. Bunlar Süfyani, Yəməni, Səmadan bir nida, düzənlikdə (səhrada, ərəb çöllərində) bir ordunun itməsi (batması) və günahsız insanların öldürülməsidir." (Naim Bin Hammad)

"İraqlıların pulu qalmayacaq"

"İraqlıların əlində ölçdükləri bir tərəzi aləti və alış-veriş edə biləcəkləri bir pul birdən-birə öz mahiyyətini itirəcək"

(Kenzul Ummal, Kitab-ul kıyame, kism-ul efal. 5-ci cild, s. 45 El Muttaki)

"Bağdad alovlarla məhv edilər"

Axır zamanda Bağdad alovlarla yox edilər...

(Risaletül Huruc ül Mehdi, 3-cü cild, s. 177, 854-cü qeyd)

"İraqın və Şamın Azadlığını Əngəlləmək"

Əbu Nadrə (r.ə), Cabirin (r.a) yanında ikən belə dediyini bildirdi: "Elə bir zaman yaxınlaşır ki, İraq əhalisinə bir kafiz (gilə), bir dirhəm verilməyəcək".

Dedik ki, "Bunu kim edə bilər?", dedi ki: "Acəmilər (Ərəb olmayanlar) bundan məhrum' edərlər." Sonra dedi: "Şam əhalisinə bir dinar da verilməyəcək". "Bunun səbəbkarı kim olar?" deyə soruşduq. "Rumlardır" dedi.

(Et-Tac, Ali Nâsif el-Hüseyni)

"İraq yenidən qurular"

"İnsanların ən şərilləri İraqa hücum etmədikcə qiyamət qopmaz və İraqdakı günahsız insanlar Şama doğru qaçaraq sığınacaq yerləri axtararlar. Şamda da İraqda da yeni quruluş qurular."

(Kenzul Ummal, Kitab-ul kıyame, kism-ul efal. 5-ci cild s. 254, El Muttaki)

"İraq Xalqı Şama, Şimala Qaçar"

Şərli kəslər İraqa hücum etmədikcə qiyamət qopmaz. Məhz o zaman günahsız və təmiz İraq xalqı Şama qaçar.

(Risalat-ül Huruc-ül Mehdi, s. 210)

"Şamda fitnələr"

Şamda fitnələr bir tərəfdən sakitləşər, digər bir tərəfdən canlanar, alovlanar.

Göydən çağırıcı bir mələk "Mehdi əmrinizdir, Mehdi Xəlifənizdir" demədikcə də fitnələr bitməz.

(Risalat-ül Huruc-ül Mehdi... s.63)

"Şam, İraq, Ərəbistan"

"Rəsulullah (s.ə.v) belə buyurmuşdu: " ...Elə bəla və müsibətlər olacaq ki, heç bir kəs, sığına biləcəyi bir yer, məkan tapa bilməyəcək. Bu bəlalər Şamın ətrafında dolanacaq, İraqın üzərinə çökəcək. Ərəbistan yarımadasının əlini və ayağını bağlayacaq. İslam ümməti orada bəlalara qarşı çöllərdə döyüşəcəklər. Heç kim onların halına yanmayacaq, "vay!" belə deməyəcək. Onlar bəlanı bir tərəfdən rədd etməyə çalışdıqca, digər tərəfdən yenə bəla ortaya çıxacaq."
(Kenzul Ummal, Kitab-ul kıyame, kism-ul efal. c.5 sf.38-39 El Muttaki)

"...bəlalar Şamın ətrafında dolanacaq"

"...İraqın üzərinə çökəcək."

"...Ərəbistan yarımadasının əlini və ayağını bağlayacaq."

"Fırat ilə Diclə çayları arasında böyük döyüşlər olacaq"

"Fırat ilə Diclə arasında Zevra deyilən bir şəhər olacaq. Orada böyük bir döyüş olacaq. Qadınlar əsir götürüləcək, kişilərin isə qoyunun başı kimi başarı kəsiləcək."

(Kenzul Ummal, Kitab-ul kıyame, kism-ul efal. 5-ci cild, s. 38 El Muttaki)

"İraqın üç yerə bölünməyi"

Rəsulullahın (s.ə.v) bildirdiyinə görə, İraq xalqı üç yerə bölünər. Bir qismi soyğunçulara, oğrulara qatılar. Bir qismi ailələrini qoyub qaçarlar. Bir qismi də döyüşər və öldürülərlər. Siz bunları gördüyünüz vaxt qiyamətə hazırlaşın.

(Feraidu Fevaidi'l Fikir Fil İmam əl-Mehdi əl-Muntazar)

Kufə xalqı üç hissəyə ayrılacaq: Bir qismi Süfyaninin ordusuna qatılacaq. Onlar, Cənabı Haqqın yaratdığı ən pis insanlardır. Bir qismi onlarla döyüşəcək, onlar Cənabı Haqqın şərəfli qullarıdır. Bir qismi də soyğunçulara qatılacaq, onlar günahkarlardır.

(en-Necmu's Sakıb Fi Bəyanı Enne'l Mehdi Min Övladı Əli b. Əbi Talib)

Bir qismi ailələrini qoyub qaçarlar

"Günahsız uşaqların öldürülməsi"

...Məhəmməd ümmətindən günahsız bir uşaq öldürüldüyündə, göydən bir mələk 'haqq onda (Mehdidə) və onun yanında olandadır' deyə səslənər.

(Sabban isafur Ragibin s.154)

İKİNCİ HİSSƏ:

HZ. MEHDİNİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Peyğəmbərimiz (s.ə.v) "Mehdi ilə müjdələnin" (Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 12) hədisində buyuraraq, Hz. Mehdinin gəlişini həyəcan və şövqlə gözləmənin, bu mübarək şəxs üçün hazırlıq etmənin əhəmiyyətinə diqqət çəkmişdir. Bir başqa hədisi şərifdə isə iman edənlərin Hz. Mehdiyə qarşı duyduqları sevgi və bağlılıqları belə ifadə edilmişdir:

Sizdən ona kim yetişsə, qarın üzərində sürünərək də olsa ona qatılsın. Çünki o, Mehdidir.

(İbn Mace, Fiten, B 34, H 4082; İbn Ebi Şeybe, VII cild, s.527; Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 14)

HZ. MEHDİ MÜTLƏQ ÇIXACAQ

Əgər dünyadan bir gün belə qalsa, Allah, O (Hz. Mehdi) idarəni ələ alana qədər o günü uzadar.

(Kitab-ül Burhan Fi Əlamət-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s.10)

Əgər dünyadan bir gecə belə qalsa, Allah onu uzadar və Əhli Beytimdən birini (Hz. Mehdini) məlik edər.

(Kitab-ül Burhan Fi Əlamət-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s. 10)

Ümmətim arasına Mehdi gələcəkdir... Ümmətim onun zamanında yaxşı və pisin bənzəriylə nemətlənməyəcəyi bir nemətlə nemətlənəcək, səma bol yağış yağdıracaq, ərz (torpaq) bitkisindən heç bir şey qısıb saxlamayacaq (yəni bol məhsul verəcək).

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 9)

Dünyadan bir gecə belə qalsa, Allah o gecəni uzadar və Əhli Beytimdən biri gələrək dünyaya hakim olar. Onun adı adıma, atasının adı atamın adına bənzəyər. Əvvəl yer üzü necə zümlə dolmuşdusa, o, onu ədalətlə dolduracaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamət-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, sf. 11)

HZ. MEHDİ PEYĞƏMBƏRİMİZİN (S.Ə.V) SOYUNDANDIR

Qiyamətin qopması üçün zamanda yalnız bir gündən başqa vaxt qalmamış belə olsa Allah (c.c) mənim Əhli Beytimdən (soyumdan) bir şəxsi (Hz. Mehdi) göndərəcək.

(Sünen-i Ebu Davud, 5/92)

Mənim Əhli Beytimdən bir şəxs bütün dünyaya hakim olana qədər günlər və gecələr bitməz.

(En-Necmu's Sakıb, Ukayli)

Mehdi, qızım Fatimənin nəslindəndir.

(Sünen-i İbn Mace, 10/348)

Mehdi ilə müjdələnin. O, Qureyşdən və Əhli Beytimdən bir adamdır.

(Kitab-ül Burhan Fi Əlamət-el Mehdiyy-il Axır Zaman, s. 13)

Mehdi, mənim övladlarımdandır. Üzü səmada parlayan ulduz kimidir.

(Ali b. Sultan Muhammed el-Kari el-Hanefi'nin "Risaletül Meşreb elverdi fi mezhebil Mehdi")

Bütün peyğəmbərlər bir-birinin nəslindəndir. Hz. Mehdi də hədislərin ifadə etdiyinə görə bu soydandır. Xalq arasında bu soydan gələnlərə "seyid" deyilir. Hz. Mehdi də seyid olacaq.

Allah, Quranda bir-birlərinin soyundan gələn elçilərdən bəhs edir. Bu ayələr Hz. Mehdinin də eyni nəsilədən olacağına işarə edə bilər. (Doğrusunu Allah bilir).

Həqiqət budur ki, Allah, Adəmi, Nuhu, İbrahim ailəsini və İmran ailəsini aləmlər üzərinə seçdi; Onlar bir-birlərindən (törəmə tək) bir nəsilədir. Allah eşidəndir, biləndir. (Ali-İmran Surəsi, 33-34)

"Rəbbimiz, ikimizi sənə təslim olmuş (Müsəlmanlar) et və soyumuzdan sənə təslim olmuş (Müsəlman) bir ümmət (ver). Bizə ibadət üsullarını (yerini və ya qanunlarını) göstər və tövbəmizi qəbul et. Şübhəsiz, Sən tövbələri qəbul edən və əsirgəyən sən." (Bəqərə Surəsi, 128)

Atalarından, soylarından və qardaşlarından, kimini (bunlara qatdıq), onları seçdik və düz yola yönəlddik. (Ənam Surəsi, 87)

ALLAH HZ. MEHDİNİ BİR GECƏDƏ İSLAH EDƏCƏK

El-Mehdi, bizdən, Əhli Beytdəndir. Allah onu bir gecədə islah edər (yəni tövbəsini qəbul edər və ya feyzlər və hikmətlərlə təchiz edər).

(Sünen-i İbni Mace Kitabü-l 'fiten Tercemesi ve Şerhi- Kahraman Neşriyat, 10-cu cild, Mütercim: Haydar Hatipoğlu, Bab: 34, s.348)

İslam alimləri bu hədisi bu şəkildə açıqlamışlar:

...Bir gecədə Mehdinin islah edilməsi sözü Cənabı Haqqın ona qütb mərtəbəsinin verilməsinə işarədir. Bu dərəcəni işləməklə, çalışmaq qazanmaq olmaz. Uca Mövlanın Qurani Kərimdə ifadə etdiyi kimi Hz. Peyğəmbərə (s.ə.v) verilən bu lütf, Hz. Mehdiyə də verilmişdir.

Uca Mövla, Qurani Kərimdə Şura surəsi 52-ci ayəsində Peyğəmbərimizə (s.ə.v) belə buyurmuşdur: "Biz sənə Öz əmrimizdən olan ruhu (Qurani) vəhy etdik. Sən kitab nədir, iman nədir bilmirdin. Lakin Biz onu, qullarımızdan istədiyimizi doğru yola yönəltmək üçün, bir nur etdik. Həqiqətən, sən (onları) doğru yola yönəldirsən" (Şura surəsi, 52)

Hz. Mehdi, dini məsələlərdə zamanındakı müctəhidlərin (ayələri, hədisləri düzgün açıqlayan) ən fəzilətli və ən mükəmməlidir. Bu da onun böyüklüyünü, mərtəbəsinin yüksəkliyini, mövqesinin ucalığını göstərir.

(Ali b. Sultan Muhammed el-Kari el-Hanefi, "Risaletül Meşreb elverdi fi mezhebil Mehdi)

Bədiüzzaman Səid Nursi də, Hz. Mehdi haqqında belə bəhs etmişdir:

Axır zamanın ən böyük fəsadları zamanında, əlbəttə ƏN BÖYÜK BİR MÜCTƏHİD (ictihad edən, ayələri düzgün açıqlayan böyük İslam alimi), həm ƏN BÖYÜK BİR MÜCƏDDİD (hər əsr başında dini həqiqətləri dövrün ehtiyacına görə dərs vermək üzrə göndərilən böyük İslam alimi, yeniləyən, yeniləyici), HƏM HAKİM, HƏM MEHDİ, HƏM MÜRŞİD (doğru yolu göstərən adam), HƏM QÜTBÜ ƏZƏM (Müsəlmanların bağlandıqları böyük övliyalardan, zamanın ən böyük mürşidi) olaraq bir nurani şəxsi göndərəcək və o şəxs də, Əhli Beyti Nəbəvidən (Peyğəmbərimizin (s.ə.v) soyundan) olacaq...

(Məktubat, 411–412)

HZ. MEHDİNİN İNSANLAR TƏRƏFİNDƏN ÇOX SEVİLMƏSİ

Şübhəsiz ki o, insanların qarşılaşdıqları şərlərə görə, Mehdiə ən çox sevənlər olmadıqca çıxmayacaq.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Cəleddin Suyuti'nin Tasnifindən Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Aləmetləri, Kahraman Neşriyat, s. 27)

Yer və göy əhli ondan razı qalar.

(Heysemi, VII cild, s. 313; Ebu Nuaym'dan, Suyuti, II cild, s. 58; Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Cəleddin Suyuti'nin Tasnifindən Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Aləmetləri, Kahraman Neşriyat, s. 31)

Allah, bütün insanların ürəklərini onun məhəbbəti ilə dolduracaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Aləmet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 42)

Mehdi insanlar arasına gəldikdə, onu yeni gəlin kimi sevgi və məhəbbətlə qucaqlayarlər (qarşılayacaqlar) ...

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, S. 35)

Onun xilafətindən (xəlifəliyindən, dünyanı idarə etməsindən) yer və göy əhli, bütün vəhşi heyvanlar, quşlar, hətta dənizdəki balıqlar belə razı qalacaq.

(əl-Kavlul Müxtəsər Fi Əlamət-el Mehdiyy-il Muntazar, s. 31)

Bu fitnələrin ən sonuncusu günahsız insanların öldürülməsidir ki, artıq o zaman ondan hər kəsin razı qalacağı bir gedişətdə olan Hz. Mehdi çıxar.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 38)

Allah onun məhəbbətini insanların ürəklərinə yerləşdirəcək. Beləcə onlar, gündüzləri aslan kəsilmə və gecələri də ibadətə keçirən bir cəmiyyət olacaqlar.

(Ukayli “En-Necmu’s-sakıb fi Beyanı Enne’l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale’t-Temam ve’l kamal”)

Məhəmməd ümmətindən ondan məmnun, razı olmayaca q bir kəs qalmayacaq.

(Kıyamət Alametleri, s. 163)

Üzü gözəl, qoxusu xoş, heybətli, lakin insanlara qarşı çox mehriban, sevimli və yaxındır. (Mehdi, Deccal, Mesih, s. 102)

HƏR YERDƏ HZ. MEHDİDƏN BƏHS EDİLMƏSİ

Hədislərdə, Hz. Mehdiyin dövründə ondan çox bəhs ediləcəyi ifadə edilir. Bu da, Hz. Mehdiyin adının dünyanın dörd bir tərəfinə çatacağını, yayılacağını göstərir:

Səmadan bir münadi (nida edən), "Haqq Ali Məhəmməddir" şəklində səsləndiyi zaman, Mehdi zühur edər. Hər kəs yalnız ondan danışar, onun sevgisindən yararlanır və ondan başqa heç bir şeydən bəhs etməzlər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 33)

Bir münadinin səmadan "Haqq, Hz. Məhəmməd (s.ə.v) əhlindədir" şəklində səslənməsindən sonra, Hz. Mehdi'nin sevgisi insanların ürəklərinə yerləşəcək və ondan başqa bir şeydən bəhs edilməyəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 20)

HZ. MEHDİYƏ ÖZÜ İSTƏMƏDİYİ HALDA BEYƏT EDƏRLƏR

Hədisi şəriflərdə Hz. Mehdiyə onun istəmədiyi halda beyət ediləcəyi bildirilmişdir. Bu da onu göstərir ki, Hz. Mehdi özünü heç vaxt Mehdi olaraq elan etməyəcək. Hətta insanlar ona gəlib "əlamətlər səndə mövcuddur, sən Mehdisən" dedikləri halda o yenə rədd edəcək. Ancaq "ölümlə təhdid" edildikdən sonra, insanların ona beyət etməyini qəbul edəcək.

Nəhayət insanlar Mehdiyə gələrlər və Rükən ilə Mövqə arasında, özü istəmədiyi halda ona beyət edələr (yəni, cani-könüldən istəyərək məqamını qəbul edərlər). "Əgər qəbul etməzsənsə, boynunu vurarıq" deyərlər. Yer və göy əhli ondan razı qalar

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 31)

Xəlifənin ölümü anında ixtilaf baş verər. Mədinə xalqından bir adam qaçaraq Məkkəyə gedib çıxar. Məkkə xalqından bir qrup onu, istəməməsinə baxmayaraq (olduğu yerdən) çıxardarlar. Həcəri Esvedlə (Kəbədəki qara daşla) İbrahimin Məqamı arasında ona beyət edərlər.

(Sünen-i Ebu Davud, 5/94; El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 20)

... Və sonra istəmədiyi halda beyətlərini qəbul edər. Əgər siz ona yetişsəniz, ona beyət edin. Çünki o yerdə də göydə də Mehdidir.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

Hz.Fatimənin soyundan gələn Mehdi, Məkkədə meydana çıxarılır və istəmədiyi halda ona beyət edilər.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 52-53)

... Onu təkrar Məkkədə taparaq yenə, "Sən filankəs oğlu filankəssən, anan da filankəs qızı filandır, səndə də bu cür əlamətlər vardır, birinci dəfə bizdən xilas oldun, uzat əlini sənə beyət edək" deyərlər. O isə "Mən axtardığınız deyiləm" deyər və təkrar Mədinəyə gedər. Mədinədə yenə axtarıldığını görərək təkrar Məkkəyə dönər. Məkkədə ona, Rükunda olarkən belə deyərlər: "Əgər beyətlərimizi qəbul etməsən, bizi axtarmaqda olan və başında Həddəmdən (ordu və hökmranlıq cəhətdən güclü olan) olan Süfyani ordusuna qarşı qorumasən, günahlarımız sənə üstünə və qanlarımız da boynuna olsun" deyərlər. Bunun üzərinə Mehdi, Rükun ilə Mövqe arasında oturur və əlini uzadaraq beyətləri qəbul edər.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 39-40)

Fitnə içindəki insanlar qan axıdıldığı bir zamanda evində oturmaqda olan Mehdinin yanına gələr və "Bizim üçün ayağa qalx" deyərlər. O isə qəbul etməz, ancaq ölümlə təhdid edildikdən sonra onlar üçün ayağa qalxar. Ondan sonra artıq qan tökülməz.

(İbn Ebi Şeybe, VII-cild, s. 531; Abdurrezzak H. 20771, XI-cild, s. 372; Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 52-53)

Qurani Kərimdə Yusuf Surəsində, Hz. Yusufun da öz istəyi olmadan yaşadığı ölkənin kralı tərəfindən düzgünlüyü, ədalətli, məlumatlı, etibarlı olması sayəsində vəzifə başına gətirildiyi xəbər verilir:

Onunla söhbət etdikdə: "Sən bu gün yanımızda yüksək məqam sahibi, etibarlı bir adamsan"- dedi. (Yusuf surəsi, 54)

HZ. MEHDİYƏ HARADA BEYƏT EDİLƏCƏK

Sonra da xəlifəlik yer üzünün ən xeyirlisi olan Mehdiyə evində oturarkən gələcəkdir.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy il Ahir Zaman, s.26)

Məkkədə ona, Rükunda olarkən belə deyərlər: "Əgər beyətlərimizi qəbul etməzsən, bizi axtarmaqda olan və başında Həddəmdən (ordu və hökmranlıq cəhətdən güclü olan) olan Süfyani ordusuna qarşı qorumazsansa, günahlarımız sənənin üstünə və qanlarımız da boynuna olsun" deyərlər. Bunun üzərinə Mehdi, Rükun ilə Mövqe arasında oturur və əlini uzadaraq beyətləri qəbul edər.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 39-40)

Rükun və Mövqe arasında ona beyət ediləcək. Hz. Mehdi o qədər mərhəmətli olacaq ki, zamanında nə bir kimsə yuxusundan oyandırılacaq, nə də bir kəsin burnu qanayacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 42)

HZ. MEHDİNİN ADI

Ey insanlar, şübhəsiz Allahu Təala sizə zalımları, münafıqları və onlara tabe olanları (başçı olaraq qəbul etməyi) qadağan etmiş və sizə Məhəmməd ümmətinin ən xeyirlisi olan və Məkkədə olan, ADI ƏHMƏD, atasının adı Abdullah olan Hz. Mehdiyə başçı etmişdir. Ona qatılın.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 31)

Mövzuyla əlaqədar işari mənada belə bir ayə var:

... məndən sonra gələcək Əhməd adlı elçisini müjdələyən bir elçisiyəm!..."
(Saff Surəsi, 6)

HZ. MEHDİNİN ÇIXIŞINI SƏMADAN BİR SƏSİN (RADIO, TELEVİZİYA KANALIYLA) XƏBƏR VERMƏSİ

... Və bu vəziyyət bir münadinin (nida edənin) səmadan səslənərək "Ey insanlar, əmriniz artıq Mehdidir." deməsinə qədər davam edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 24)

Səmadan bir münadi (səslənən bir kəs) "Haqq Ali Məhəmməddədir." şəklində səsləndiyi zaman Mehdi zühur edər...

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 33)

Siz üç və ya yeddi gün, şərqdən bir alovlu atəşi gördüyünüz zaman Ali Məhəmmədin çıxmasını gözləyin, inşaAllah, bir münadi Mehдинin adı ilə səmadan səslənəcək, hansı ki, şərqdə qərbdə olan hər kəs bu səsi eşidəcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamenti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 32)

Səmadan bir münadi "Haqq Ali Məhəmməddədir, yerdən də bir münadi "Haqq Ali İsanın və ya Abbasındır" deyəcək.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler - Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 33)

Günahsız insanlar qətl edildiyi və qardaşı da Məkkədə öldürüldüyü zaman səmadan bir münadi, "Əmriniz filankəsdir. Məhz yer üzünü ədalətlə dolduracaq olan Mehdidir" deyə səslənəcək.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler - Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

Çox böyük və sona çatması mümkün görünməyən bir fitnə çıxacaq və bu fitnə səmadan 3 dəfə "Əmr Mehdidir, həqiqət odur" şəklindəki səslənənə kimi davam edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 55)

Hədislərdə Hz. Mehдинin çıxışını səmadan gələn bir səsin xəbər verəcəyinə, yəni radio və televiziya kanalıyla bütün insanların bu müjdəli xəbəri eşidəcəyinə diqqət çəkilmişdir. Bu səsin şərqdə və qərbdə olan hər kəsə çatacağı bildirilmişdir. Hətta, hər cəmiyyətin bu səsi öz dilində eşidəcəyi də xəbər verilmişdir:

Səmadan ərz əhlinə şamil olan bir səs (eşidiləcək), hər kəs onu öz dilində ilə eşidər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Cəleddin Suyuti'nin Tasnifindən Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Aləmetləri, Kahraman Neşriyat, s. 37)

İndiki vaxtda xəbərlər hər ölkədə, o ölkənin öz dilinə tərcümə edilərək, radio, televiziya və internet vasitəsilə dərhal çatdırılır. Hz. Mehдинin ortaya çıxışı da bu şəkildə bütün insanlara çatacaq.

HZ. İSA, HZ. MEHDİNİN ARXASINDA NAMAZ QILACAQ

Hz. İsa namazını Hz. Mehдинin arxasında qılacaq.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Aləmatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 24)

Hz. İsa səmadan yerə enəcək və onun əmrliyini qəbul edəcək. Hz. İsayə "Bizə namaz qıldır" deyiləcək, ancaq o, "Əmr sizin içinizdədir" deyərək "Bu Allahın Məhəmməd ümmətinə olan bir lütfüdür." deyəcək.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Aləmatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 24)

Hz. Mehdi möminlərlə birlikdə Beytül Makdisdə (Qüdsdəki Məbəddə) səhər namazı qılarkən, həmin vaxtda nüzul (yerə enən) edən Hz. İsanı təqdim edəcək və Hz. İsa əllərini onun çiyinə qoyaraq, "Namazın qaməti sənün üçün gətirildi, buna görə də sən namazı qıldır" deyəcək və nəhayət Hz. Mehdi, Hz. İsayə və möminlərə imamlıq edərək namazı qıldıracaq.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Aləmatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 25)

HZ. MEHDİ İSLAM ƏXLAQINI ELMİ İŞLƏRLƏ HAKİM EDƏCƏK

Hədislərdə bildirildiyi kimi Hz. Mehdi dövründə heç kimin burnu qanamayacaq, heç kim zərər çəkməyəcək, hətta yatan adam belə yuxudan oyandırılmayacaq. Bu da Hz. Mehdi'nin fikri (elmi) bir mübarizə aparacağını göstərir. Hz. Mehdi, fikirlə din əxlaqına uyğun olmayan axın və sistemləri susduracaq, etdiyi elmi işlərlə İslam əxlaqını hakim edəcək.

Zamanında nə bir kəs yuxusundan oyandırılacaq, nə də bir kəsin burnu qanayacaq.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-ıl Muntazar, s. 42)

Mehdi... çox sükunət içində hərəkət edəcəkdir.

(Kiyamet Alametleri, s. 173)

Mehdi, Peyğəmbərin (s.ə.v) yolu ilə gedəcək, yatan adamı oyandırmayacaq, qan da axıtmayacaq.

(Kiyamet Alametleri, s. 163)

HZ. MEHDİ, ƏSL İSLAM ƏXLAQINI ORTAYA ÇIXARACAQ

Hədislərdə bildirildiyinə görə Hz. Mehdi ortaya çıxdığında, İslam dininə sonradan daxil edilmiş bütün batıl inanc və tətbiqləri ortadan qaldıracaq. "... insanlar arasında Peyğəmbərin (s.ə.v) sünnesini dəqiqliyi ilə yerinə yetirəcək" rəvayətində bildirildiyi kimi, Peyğəmbər Əfəndimizin (s.ə.v) yoluna tabe olacaq və eynilə onun dövründəki kimi din əxlaqının haqq (düzgün) halıyla yaşanmasına vəsilə olacaq.

... Dini Peyğəmbərin (s.ə.v) zamanında olduğu kimi eynilə tətbiq edəcək. Yer üzündə məzhəbləri qaldıracaq. Xalis həqiqi dindən başqa heç bir məzhəb qalmayacaq.

(Muhammed B. Resul El Hüseyn El Berzenci, Kiyamet Alametleri, s.186–187)

Hz. Mehdi heç bir bidəti ortada bıraxmaycak.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 43)

Mehdinin ortadan qaldırmayacağı bidət qalmayacaq. Axır zamanda eyni Peyğəmbər (s.ə.v) kimi dinin zərurətlərini yerinə yetirəcək."

(Kiyamet Alametleri, s. 163)

Hz. Peyğəmbər (s.ə.v) ən başda İslamı necə tətbiq etdisə, Hz .Mehdi də ən sonunda eyni şəkildə İslamı yaşadacaq, tətbiq edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 27)

Bidət: Dinin əslində olmadığı halda, dinə daxil edilən adətlərdir.

HZ. MEHDİNİN, İSTANBULU MƏNƏVİ CƏHƏTDƏN FƏTH ETMƏSİ

Allah Konstantiniyyəni (İstanbulu) çox sevdiyi dostlarının əliylə fəth edəcək... Onların xəstəliyini və kədərini ortadan qaldıracaq.

(Kiyamet Alametleri, s. 181)

Bütün diyarlar onun əmri altına girər. Allahu Təala onun üçün Konstantiniyyənin fəthini (müəssər) asanlaşdıracaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 56)

...Müxtəlif ölkələrdən bir çox alim, bir-birlərindən xəbərsiz halda Mehдини axtarmaq üçün yola çıxacaqlar və hər birinə 310 qədər insan müşaiyəət edəcək. Sonunda hamısı Məkkədə görüşərlər və bir-birlərinə bura nə üçün gəldiklərini soruşduqlarında hamısı: "Bu fitnələrin qarşısını alacaq və Konstantiniyyəni fəth edəcək olan Mehдини axtarıyıq, çünki biz onun atasının, anasının və ordusunun adlarını öyrəndik"-deyə cavab verərlər.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 40)

Mehdi, Konstantiniyyəni və Deyləm adlı Dağı fəth edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 27)

Dünyadan yalnız tək bir gün qalsa belə o gündə mənim soyumdan bir şəxsin Deyləm adlı Dağına (yaxud əyalətinə) və Konstantiniyyə şəhərinə sahib olması üçün Allah şübhəsiz o günü uzadacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 74)

HZ. MEHDİ XƏLİFƏLİYİN OLMADIĞI BİR DÖVRDƏ ÇIXACAQ

Dünyada adı keçəcək bir xəlifə qalmayana kimi hz. Mehdi çıxmayacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 54)

Onun çıxacağı il insanlar həccə başlarında bir əmir (başçı) olmadan gedəcəklər.

(Kiyamet Alametleri, s. 168)

İnsanlar başlarında bir imam (başçı) olmadan həcc edərlər (həccə gedərlər)...

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

HZ. MEHDİNİN BAYRAĞI

Hz. Mehdinin bayrağı, Peyğəmbərimizin (s.ə.v) bayrağıdır:

Peyğəmbərin (s.ə.v) bayrağı ilə çıxacaq. O bayraq dörd bucaqlıdır, tikişsizdir və qara rəngdədir. Onda bir hicr (qadağan edilmiş bir şey) olar. O (həmin qadağan edilmiş şey) Resullahın (s.ə.v) vəfatından bəri açılmamışdır, yalnız Mehdi çıxanda açılacaq.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, S. 22)

Hz. Mehдинin bayrağının xüsusiyyətləri digər hədislərdə bu şəkildə ifadə edilmişdir:

Bu şübhəsiz ki, axır zamanda məğrib məmləkətinin ən uzaq mövqeyindən Mehdi deyilən bir şəxs çıxacaq və önündə, qırx mil məsafə olaraq qabaqda kömək gedəcək. Mehдинin bayraqları ağ və sarıdır. İçində xəttlər var. Bayraqlarında Allahın adları yazılmışdır. Onun bayrağı altında olan heç bir birlik məğlub edilməz...

(İmam Şarani, Ölüm–Kiyamet–Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri Muhtasaru, (Tezkireti'l-Kurtubi), s. 438)

Hz. Mehдинin bayrağında "Beyət Allah üçündür" yazılıdır.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 65)

Hədislərdə Hz. Mehдинin bayrağıyla birlikdə fəth edəcəyi şəhərə də diqqət çəkilmişdir. Bayrağını, Konstantiniyyə, yəni İstanbula taxacağı bildirilmişdir:

Mehdi Konstantiniyyənin fəthi əsnasında səhər namazı üçün dəstəmaz alrkən bir bayraq taxacaq, dəniz ikiyə ayrılaraq su özbaşına uzaqlaşacaq və açılan yolu təqib edən Hz. Mehdi qarşı sahilə keçəcək.

(Kiyamet Alametleri, s. 181)

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 57)

HZ. MEHDİNİN ƏMƏLİNDƏ AYIB VƏ ZÜLMÜN OLMAMASI

Mən Mehдини, peyğəmbərlərin səhifələrində (kitablarında) belə görürəm: "Mehдинin əməlində nə zülm nə də ayıb vardır."

(Nuaym b. Hammad, vr. 50b; Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 21)

HZ. MEHDİNİN ZÜLQƏRNEYN VƏ HZ. SÜLEYMAN KİMİ BÜTÜN DÜNYAYA HAKİM OLMASI

Quranda Zülqərneyn və Hz. Süleymanın İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim etdikləri bildirilmişdir. Hədislərdə də, Hz. Mehдинin eynilə Zülqərneyn və Hz. Süleyman kimi İslam əxlaqını bütün yer üzünə hakim edəcəyi xəbər verilmişdir:

Mehdi eynilə Zülqərneyn və Süleyman kimi dünyaya hökm edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 30)

Yer üzünə dörd adam malik (hökmdar) olmuşdur. İkisi mömin, ikisi kafirdir. Möminlər, Zülqərneyn və Hz. Süleyman, kafirlər isə Nemrud və Buhtunnasırdır. Beşinci olaraq Əhli Beytimdən biri (Hz. Mehdi) gələcək və o da dünyaya hakim olacaq.

(Kitab'ul Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy il Ahir Zaman, s. 10)

HZ. MEHDİNİN XÜSUSİYYƏTLƏRİNİN PEYĞƏMBƏRLƏRƏ ENDİRİLƏN KİTABLARDA BİLDİRİLMƏSİ

Rəvayətlərdə, Hz. Mehдинin xüsusiyyətlərinin və çıxış əlamətlərinin peyğəmbərlərə endirilən kitablarda keçdiyi bildirilmişdir. Bu da, İncil, Tövrat və Zəburda Hz. Mehdiyə dair məlumatların iştirak etdiyini bildirir.

Peyğəmbərlərə dair olan kitablarda ***"Mehдинin işi zülm və pislilik deyil"*** şəklində işarə edilmişdir.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 47)

Mən Mehдини, peyğəmbərlərin səhifələrində (kitablarında) belə gördüm: Mehдинin əməlində nə zülm nə də ayıb vardır.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 21)

Mövzuyla əlaqədar bir ayədə bu mənaya bu şəkildə işarə edilmişdir:

And olsun, Biz zikrdən (Tövratdan) sonra Zəburda da: "ŞÜBHƏSİZ ƏRZƏ SALEH QULLARIM VARİSÇİ OLACAQ." deyə yazdıq. (Ənbiya Surəsi, 105)

İslam alimləri bu ayəni bu şəkildə təfsir edirlər:

İmam Bakır və Sadiqdən gələn rəvayətlərə görə, ayədə bildirilən "SALEH QULLAR" ifadəsi, MEHDİ VƏ YOLDAŞLARINA (TƏLƏBƏLƏRİNƏ) işarə edir.

(Hüseyn es-Şirazi, s. 113)

Köhnə və Yeni Əhddə (Tövratda, xrestianların tövrata verdikləri ad) mövzuyla yazılan bəzi şərhələr bu şəkildədir:

Yessenin gövdəsindən bir filiz (körpə yarpaq, çiçək) çıxacaq və onun köklərindən bir cücərti doğulacaq. Rəbbinin ruhu, hikməti və sağlam fikir ruhu, öyüd və cəsurluluq ruhu, elm, məlumat və Rəb qorxusu ruhu onun üzərində olacaq. O, Rəb qorxusundan zövq alacaq, gözlərinin gördüyünə görə mühakimə etməyəcək, qulaqlarının eşitdiyinə görə qərar verməyəcək. Zəifləri ədalətlə mühakimə edəcək, yer üzünün yoxsullarına haqqlarını verəcək. Bir dəyənəklə yerə vurur kimi yer üzünə də sözü ilə vuracaq və dodaqlarının nəfəsiylə pisi yox edəcək. Ədalət onun belinin qurşağı, həqiqət ombalarının qurşağı olacaq. Qurd quzuyla bir yerdə olacaq, pələng oğlaqla bir yerdə olacaq, şir buzovla, malqara ilə bir yerdə yaşayacaq. Onları kiçik bir uşaq güdəcək. İnək ayı ilə birlikdə otlayacaq, balaları bir yerdə yaşayacaq və aslan mal kimi saman yeyəcək. Körpə, əmzikli uşaq kobra ilanının yuvasının yanında oynayacaq və süddən yeni kəsilmiş uşaq quru ilanın dəliyinə əlini uzadacaq. Mənim müqəddəs dağım üzərində heç pis iş edilməyəcək, artıq heç bir zərər verilməyəcək, çünki dənizin dibi necə onu örtən sularla doludursa, yer üzü də Rəbbin elmi ilə dolu olacaq. (İşaya 11, 1–9)

Davud soyundan biri sədaqətlə krallıq edəcək. Mühakimə edərkən ədalətli olacaq, düzgün olan şeyi tez, dərhal edəcək. (İşaya 16, 5)

Döyüş səs-küyləri, döyüş xəbərləri eşidincə qorxmayın. Bunların olması vacibdir, amma bu daha son demək deyil. Xalq xalqa, dövlət dövlətə döyüş açacaq, bəzən zəlzələlər, qıtlıqlar olacaq. Bunlar, doğum sancılarının başlanğıcıdır. (Markos 13, 5–8)

MƏLƏKLƏRİN HZ. MEHDİYƏ KÖMƏKÇİ OLMALARI

Onun komandirləri insanların ən xeyirliləridir. Onun köməkçiləri Yəmən və Şam əhlindən olacaq. Önlərində Cəbrayıl, arxalarında Mikayıl olacaq. Yer üzü əmin-amanlıqla dolacaq və hətta bir neçə qadın yanlarında heç bir kişi olmadan rahatlıqla həccə gedəcəklər.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 47)

Allah onu 3 min mələklə dəstəkləyəcək.

(El Kavlu-l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, Ahmed İbn-i Hacer-i Mekki, s.41)

Hədisi şərifdə, Hz. Mehдинin köməkçiləri arasında Cəbrayıl və Mikayıl Əleyhissalamın olduqları xəbər verilmişdir. Hz. Mehdiyə, Allahın icazəsiylə mələklər də kömək edəcək.

Mələklərin saleh möminlərə köməkçi olmaları Quranın müxtəlif ayələrində xəbər verilmişdir. Rəbbimiz, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-i və səhabələrini də mələklərlə dəstəkləmişdir. Mövzuyla əlaqədar bəzi ayələr bu şəkildədir:

Rəbbin mələklərə vəhy etmişdi ki: "Şübhəsiz Mən sizinləyəm, iman edənləri gücləndirin..." (Ənfal Surəsi, 12)

O vaxt sən möminlərə demişdin: "Rəbbinizin göndərdiyi üç min mələyin köməyinə çatması, sizə bəs etmirmi?" (Ali- İmran Surəsi, 124)

BƏZİ İNSANLARIN HZ. MEHDİYƏ MÜHİT HAZIRLAMALARI

Şərq tərəfindən bəzi insanlar çıxıb, Hz. Mehдинin səltənətini hazırlayacaqlar.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 21)

Şərqdən bir camaat çıxar və Hz. Mehдинin səltənətinə kömək edər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 60)

... Sonra Qüdsə enəcəklər və Hz. Mehdi üçün səltənət hazırlayacaqlar.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 47)

ƏSHABI KƏHF, HZ. MEHDİNİN KÖMƏKÇİLƏRİ OLACAQ

Əshabı Kəhf, Mehdinin köməkçiləri olacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy il Ahir Zaman, s. 59)

HZ. MEHDİ İŞLƏRİ ÇOX SÜRƏTLİ HƏLL EDƏCƏK

Bu vəziyyət 7 il davam edəcək. Ancaq onun hər ili, sizin 20 ilinizi əvəz edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 44)

Hədəsdə, Hz. Mehdinin bir ilinin insanların 20 ilinə bərabər olduğu xəbər verilir. Hz. Mehdi insanların uzun illər edə bilmədikləri işləri çox qısa bir müddətdə həll edəcək. Hər mövzuya çox sürətli, ağıllı, hikmətli, qəti həll yolunu tapacaq və tətbiq edəcək.

HZ. MEHDİNİN BİTKİLƏRİ VƏ HEYVANLARI SEVMƏSİ

Hz. Mehdi, quru bir ağacı əkəndə də ağac dərhal yaşıllanıb yarpaqlanar.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 43)

Mehdi bir yerə quru bir budağı əkər və budaq yarpaqlanıb yaşıllanar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 67)

Bu hədisi şəriflərdə, Hz. Mehдинin bitkiləri sevəcəyinə və onlarla şəxsən maraqlanacağına işarə edilir, (Allahualəm). Bir başqa hədisi şərifdə isə belə bildirilir:

Hz. Mehdi uçan bir quşa işarə etdiyində, quş dərhal bu əmrlə yerə enəcək. Quru bir ağacı əkdüyündə də ağac dərhal yaşıllanıb yarpaqlanacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 43)

Bu hədislə də Hz. Mehдинin heyvanlarla maraqlanacağına, heyvanların da onu sevəcəyinə işarə edilir, (Allahualəm). Necə ki, bir başqa hədisdə, ***"yer və göy əhlinin Hz. Mehдини sevdiyi, quşların və dənizlərdəki balıqların belə ondan razı qaldıqları"*** bildirilir:

Onun xilafətindən yer və göy əhli, bütün vəhşi heyvanlar, quşlar, hətta dənizdəki balıqlar belə razı qalacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 31)

HƏDİSLƏRDƏ 1997 VƏ 1999–CU İLƏ AİD OLAN İŞARƏLƏR

Hz. Mehдинin çıxış əlamətlərinin xəbər verildiyi hədislərdən birində də, 1997 və 1999 illərinə diqqət çəkilməşdir:

İnsanlar 95. ilə qədər malik olacaqlar, yəni işlər yaxşı gedəcək. 97. və 99. illərdə mülləri zail (yəni zay olacaq, əllərindən çıxacaq) olacaq....

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 54)

Hədisdəki "95. il" şəklindəki ifadə 1995–ci ilə işarə edərək diqqət çəkir. 1995–ci ilə qədər insanlar nisbətən daha yaxşı, bolluq içində bir həyat sürmüşlər, həyat şərtləri o qədər də çətinləşməmişdir. Bundan sonra isə müxtəlif çətinliklər baş verməyə başlamışdır. 1997–ci ildə müxtəlif siyasi çətinliklər yaşanmışdır. 1999–cu ildə isə Marmara bölgəsində və Türkiyə ərazisində meydana gələn zəlzələlərdə son illərin ən böyük can və mal itkisi baş vermişdir.

HZ. MEHDİNİN HİKMƏTİ VƏ ANLAYIŞ GÜCÜ

Hədəislərdə Hz. Mehdinin Allahın ona verdiyi xüsusi bir gücə sahib olduğu bildirilir:

O, heç kimin bilmədiyi gizli bir gücə sahib olduğu üçün Mehdi adlandırılmışdır.

(Kitab-ül Burhan Fi Alameti-il Mehdiyy-il Ahir Zaman)

Muhyiddin Ərəbi Hz. Mehdinin bəzi xüsusiyyətlərini sadalamışdır. Aşağıdakı izahında Hz. Mehdinin diqqət çəkən başlıca 9 xüsusiyyətinə yer verilir:

1. Bəsirət sahibi olması
2. Müqəddəs kitabı anlaması
3. Ayələrin mənasını bilməsi
4. Təyin edəcəyi kəslərin hal və hərəkətlərini bilməsi
5. Hirsləndiyində belə mərhəmət və ədalətdən ayrılmaması
6. Varlıqların (canlıların) siniflərini bilməsi
7. İşlərin dolaşmaq tərəflərini bilməsi

Bunlardan xəbəri olan bir lider verəcəyi hökmlərdə yalnızlığa yol verməz. Mehdi, müqayisə elmini onunla hökm etmək üçün deyil, ondan uzaq durmaq üçün bilər. Çünki, verdiyi hökm düzgün bir ilham nəticəsində olacaq. Yəni Hz. Məhəmmədin (s.ə.v) gətirdiyi şəriət üzrə hökm edəcək. Peyğəmbərimiz (s.ə.v) onun xüsusiyyətlərini sadalayarkən (tərif edərkən) "Mənim izimi izləyəcək, səhvə yol verməyəcək" demişdir. Buradan da anlayırıq ki, Mehdi, şəriət sahibi deyil, şəriətə tabe olacaq.

8. İnsanların ehtiyacını yaxşı anlaması:

İnsanların hər cür işlərini görmək üçün Allah onu digər insanların üzərinə seçmişdir. Çünki, liderlərin davranış və fəaliyyətləri özlərindən çox xalqın mənfəəti üçün olmalıdır... Xalqın faydasına zidd olan şeylərlə məşğul olub, onların işlərini görməyən bir lider vəzifəsini tərk etməlidir. Çünki onunla digər insanlar arasında fərq olmalıdır, bu da olmayanda artıq insanlarla lider arasında fərq qalmamış olur.

Xüsusilə öz zamanında ehtiyac hiss edilən qeybi elmlərə sahib olması:

Yəni qeybə aid elmləri açıqlayacaq. Çünki yalnız bunun sayəsində yeni yaranmış məsələləri həll edə biləcək. (Kiyamet Alametleri, s. 189)

ZAMANIN ƏN XEYİRLİSİ OACAQ

Məhəmməd ümmətinin ən xeyirlisi və sizin çətinlikləri aradan qaldıran, həll edən vəliniz olan kəsə qatılın. O Mehdidir."

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s.57)

Dövründə yer üzünün ən xeyirlisi olacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 27)

Mehdi (zamanındakı) insanların ən xeyirlisidir.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 58)

HZ. MEHDİNİN MÜQƏDDƏS ƏMANƏTLƏRLƏ ÇIXMASI

Mehdi, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in bayrağı, köynəyi, qılıncı, işarələri, nuru və gözəl ifadəsiylə şam vaxtında zühur edər.

(Ali b. Sultan Muhammed el-Kari el-Hanefi, "Risaletül Meşreb elverdi fi mezhebil Mehdi")

Beytül Müqəddəsin xəzinələrini, Tabutu Səkinəni, İsrail Oğullarının süfrəsi ilə lövhələrin mədənlərini, Hz. Adəmin cübbəsini (baş sarığı), Hz. Süleymanın

minbərinin əsasını və Allahın İsrail Oğullarına göndərdiyi süd kimi ağ olan əlcəklərini çıxaracaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 33)

HZ. MEHDİNİN GÖZLƏRDƏN UZAQ OLMASI

...Gecələri ibadətlə məşğul olub, gündüzləri gizli olacaq (gözdən uzaq olacaq)...

(Ukayli "En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Tamam ve'l kamal")

HZ. MEHDİNİN ƏZİYYƏT VƏ ÇƏTİNLİKLƏRLƏ QARŞILAŞMASI

İnkar içində olan cəmiyyətləri xəbərdar etmək və onları doğru yola dəvət etmək üçün göndərilən bütün elçilər, göndərildikləri qövmlər tərəfindən yalanlanmış və onların müxtəlif ittiham və böhtanlarına məruz qalmışlar. Əhli Beytdən gələcək olan Hz. Mehdiyə də bu kimi əziyyət və çətinliklərlə qarşılaşacağı hədislərdə xəbər verilmişdir. (Doğrusunu Allah bilir)

Mehdi, bizdən, Əhli Beytdəndir... Biz elə bir ev xalqıyıq ki, Allah bizim üçün axirəti dünyaya üstün qılmışdır. Mənim Əhli Beytim şübhəsiz məndən sonra bəla, qaçırılma və sürgünə məruz qalacaq. Məndən sonra Əhli Beytim bəla və əziyyətlərlə qarşılaşacaqlar və sürgün olunacaqlar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 14)

Peyğəmbərimiz Hz. Məhəmməd (s.ə.v)-in aşağıdakı hədisi də belə bir vəziyyəti, "Hz. Mehdiyə beyət əsnasında, özünün bir çox zülmə və haqsızlığa uğradığını insanlara açıqlayacağını" belə xəbər verir:

... Mehdi, Rəsulullahın bayrağı ilə, insanların başlarına bəla üzərinə bəla yağdığı və çıxışından ümid kəsildiyi bir anda çıxar. İki rükət namaz qılar.

Namazdan dönüncə belə deyər: "Ey insanlar! Məhəmməd Ümməti və xüsusilə onun Əhli Beyti çox bəlalər gördü və bizlər zülmə və haqsızlığa məruz qaldıq."

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 55)

Aşağıdakı hədisi şərifdə də İstanbulu fəth edəcək olan Hz. Mehdi və köməkçilərinə, fəthdən əvvəlki dövrdə müxtəlif çətinliklərlə üzləşəcəklərini və sonra bu çətinliklərin ortadan qaldırılacağı bildirilmişdir.

Allah Konstantiniyyəni (İstanbulu) çox sevdiyi dostlarının əhlinə fəth edəcək... Onlardan xəstəliyi və kədəri qaldıracaq (yox edəcək).

(Kıyamət Alametləri, Berzenci, s. 181)

Allah, Quranda bir çox peyğəmbərin qövmləri tərəfindən yalanlandıqlarını, dəlilik və cadugərlik böhtanlarına məruz qaldıqlarını və daha bir çox təzyiq və əziyyətlə qarşılaşdıqlarını bildirmişdir. Elçilər bütün bu təzyiqlər qarşısında səbr etmiş, onlara ən gözəl şəkildə cavab vermişlər.

And olsun səndən əvvəl də elçilər yalanlandı... (Ənam surəsi, 34)

... Və əlbəttə bizə etdiyiniz işgəncələrə qarşı səbr edəcəyik... (İbrahim Surəsi, 12)

Sonra, ondan üz çevirdilər və dedilər ki: "(Bu,) Öyrədilmişdir, bir dəlidir." (Duxan surəsi, 14)

Beləliklə, onlardan əvvəl elə bir elçi gəlmədi ki, (onun barəsində) "Cadugər və dəli" deməsinlər. (Zariyat surəsi, 52)

Lakin o, 'öz camaatı və əsgəri gücüylə' üz çevirdi və: "(Bu,) Ya bir cadugər ya da bir dəlidir" dedi. (Zariyat surəsi, 39)

(Firon) dedi ki: "And olsun, məndən başqa özünə bir ilah qəbul etsən, səni mütləq həbsə atacağam." (Şuəra surəsi, 29)

Ey iman edənlər, Musaya əziyyət edənlər kimi olmayın... (Əhzab surəsi, 69)

Dedilər ki: "Onun üçün (yüksək) bir bina tikin, onu da oraya atın və od vurub yandırın." (Saffat surəsi, 97)

Bu qədər dəlliləri gördükdən sonra yenə də onu bir müddətlik zindana salmaq qərarına gəldilər (Yusuf surəsi, 35)

... O inkar edənlər, zikri (Qurani) eşitdikləri zaman, səni az qala gözləriylə yeyələr. "O, həqiqətən bir dəlidir" deyilər. (Qələm surəsi, 50–51)

HZ. MEHDİ TABUTU SƏKİNƏNİ ÇIXARACAQ

Antakya deyilən bir yerdən Tabutu (müqəddəs əmanətlər sandığını) üzə çıxardacaq.

(Suyuti, el- Havi li'l Feteva, II. 82)

O, Tabutu Səkinəni Antakya mağarasından çıxardacaq.

(Nuaym bin Hammad, Kitab-ül Fiten)

Hz. Mehdi, Tabutu Səkinəni Antakya mağarasından çıxardacaq.

(əl-Kavlu'l Müxtəsər Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, 54)

İNSANLARIN BƏRƏKƏTİNƏ VƏSİLƏ OLACAQ

... oraya (Hz. Mehdiyənin yanına) gedən hər kəs ondan bərəkət qazanacaq.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 26)

CİFR (ƏBCƏD HESABLAMAĞI) ELMİNİ BİLMƏSİ

Hz. Mehдинin ilahidən verilən elmə (qeyb elmi) aid bir başqa xüsusiyyəti də əbcəd hesabını və ona aid sirləri bilməsidir. Taşköprülüzadə Əhməd Əfəndi "*Mevzuatul – Ulum*" adlı əsərində (11-ci cild, s. 246) Mehдинin cifr (əbcəd hesablama) elminə sahib olacağını qeyd etmişdir:

Bəziləri dedilər ki, bu kitabı anlayan, kamala çatmış axır zamanda gözlənilən şəxsin çıxışına, Hz. **Mehдинin zühuruna aid olunmuşdur ki, onlar cifr elminə sahib olurlar və sirlərinə arif olurlar.** Qurandan əvvəlki Peyğəmbərlərə endirilən kitablarda da bu elmdən bəhs olunmuşdur.

(Mehdilik ve İmamiye, İbrahim Süleymanoğlu s.252)

MEHDİNİN MÜŞAHİDƏ OLUNMASI – İZLƏNİLMƏSİ

Dəccal çıxınca, ona qarşı möminlərdən bir adam (Mehdi) çıxar. O möminə (Hz. Mehdiyə) bir çox silahlılar, Dəccalın mərkəzlərdə müşahidə etmə edən silahlıları qarşı çıxarlar.

(Mehdilik ve İmamiye, s.37, Sahih-i Müslim, 11-ci cild, s. 393)

Hədisin başlanğıcında Hz. Mehдинin Dəccalın silahlı adamları tərəfindən müşahidə olunduğu və izləndiyi bildirilir. Əvvəlki dövrlərdə də Allah yolunda mübarizə aparmış bəzi peyğəmbərlərin də buna oxşar şəkildə müşahidə olunduğunu, əsarət altına almaq, tutmaq istədiklərini Qurandan öyrənirik:

"O, özündə dəlilik olan bir adamdan başqası deyil, onu müəyyən bir müddət müşahidə edin." (Mu'minun surəsi, 25)

MEHDİ HAQQINDA MƏNFİ TƏBLİĞATIN APARILMASI

Hədəisdə Hz. Mehdinin "kürəyi və qarınının döyülə–döyülə genişlədilməsi" təşbehli olaraq (bənzətmə, məcazi mənada) deyilmişdir. "Mehdilik və İmamiyə" kitabının yazıçısı bu hissəni **"Mehdinin ünü, dayanmadan ətrafa elan edilib yayılmaqdadır"** kimi şərh etmişdir. Lakin, bunu Dəccal tərəfdarları edəcəyi üçün bu təbliğatın Hz. Mehdini pisləmə şəklində olacağını söyləyə bilərik.

Peyğəmbərimiz (s.ə.v) dövründə İslam düşmənləri, onu pisləmək üçün o dövrün nəşr orqanı sayılan şairləri istifadə edirdilər. Şairlər, ticarət mərkəzlərində, bazarlarda Peyğəmbər (s.ə.v)–ı cahilcə müxtəlif təhqirlər edir, ona dəli, cadugər, kahin şəklində böhtanlar atırdılar. Axır zamanda da İslam düşməni olan Dəccal tərəfdaşları Hz. Mehdini pisləyəcəklər, öz fikirlərincə xalqın nəzərində etibarını salmağa çalışacaqlar.

Hədəislərdə Hz. Mehdinin başlanğıc illərinin əziyyətli və çətinliklərlə dolu mübarizə illəri olduğu izah edilir. "Altınçağ" isə Hz. Mehdinin yer üzündə olduğu son dövrlərə aiddir. Hz. Mehdi və Müsəlmanlar ancaq bu dövrdə rahatlığa, bolluğa, hüzura, əmin–amanlığa qovuşacaqlar və sevgiyə, barışa, qardaşlığa söykənən bir həyatı bu dövrdə yaşayacaqlar.

QARDAŞI AZ OLACAQ

"Qardaşı az olandır..."

(Risalet ül Mehdi s.161)

İKİ DƏFƏ QEYB OLACAQ

"Əbu Abdullahın, Hüseyin bin Əli aleyhissələmədən belə buyurduğunu rəvayət edir: *"Bu işi edəcək olanın (yəni Mehdinin) iki qeybi olacaqdır. Bu iki qeybin biri o qədər uzanacaq ki, bəziləri: "O öldü", bəziləri də: "O getdi" deyəcəklər. Nə onu sevənlər, nə də başqaları onun yerini bilməyəcəklər, yalnız ona çox yaxın olan xidmətçisi onun yerini biləcək.*

("el-Saa Fi Eşrat-is Saa" s. 93 Mısır bas.)

HALALLARI VƏ HARAMLARI BİLƏCƏK

Hz. Hüseyndən (r.ə) soruşuldu: "İmam Mehdi hansı əlamətlərlə bilinəcək?" Belə cavab verdi : "Könlü rahat və ağır, həssas, ürəyi yumşaq olması ilə, halal və haramı çox yaxşı bilməsi ilə tanınar.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdisi "Feraidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

HZ. MEHDİNİN ÜSTÜN ƏXLAQI

ƏXLAQININ PEYĞƏMBƏRİMİZ (S.Ə.V)–İN ƏXLAQINA BƏNZƏMƏSİ

Mehdi Allaha qarşı son dərəcə itaətkardır. Əxlaq cəhətdən Peyğəmbərə (s.ə.v) bənzəyər.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s.163)

Əxlaqı mənim əxlaqımdan olan bir övladım çıxacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 21)

Peyğəmbərimizin (s.ə.v) üstün əxlaqı Quranda belə xəbər verilmişdir:
Həqiqətən sən üstün və böyük bir əxlaqa sahibsən. (Qələm Surəsi, 4)

ƏXLAQININ İNANANLARA NÜMUNƏ OLMASI

Ona İlahidən nemətlər verilər. Dini elmləri və nümunəvi əxlaqı dərk edər. (Allahdan verilər)

(Konavi Risalet-ül Mehdi, s. 161 B)

Quranda Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in də səmimi olaraq iman edənlər üçün ən gözəl nümunə olduğu bildirilmişdir:

And olsun, Allahın Elçisi sizlərə – Allaha və axirət gününə ümid bağlayanlar üçün və Allahı çox zikr edənlər üçün gözəl bir nümunədir. (Əhzab Surəsi, 21)

MÜBARİZƏÇİ VƏ CƏSUR OLACAQ

Fitnələrin qarşısını almaq özünə çətin gəlməyəcəyi və öldürmənin (ölümün) də onu imtina etdirməyəcəyi (yəni mübarizə aparmaqdan vaz keçirə bilməyəcəyi) Əhli Beytimə (soyuma) mənsub biri sahib olmadan günlər və gecələr bitməyəcək.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 13)

Mehdi işi möhkəm tutacaq (yəni işində qəti olacaq).

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 175)

İnsanlar haqqa dönənə kimi (fikri) mübarizəsinə davam edəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 23)

Mehdi hesabını çox ardıcıl bir şəkildə görəcək və vədindən dönməyəcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 24)

Qarşısına dağlar belə dikəlsə onları əzib keçəcək, o dağlarda özünə yol tapacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 39)

Allah Quranda bir çox ayədə elçilərinin gözəl əxlaqı və cəsur xarakterlərindən bəhs edir. Elçilər qövmlərinin bütün inkarlarına, lağ etmələrinə,

tələlərinə və hücumlarına ən gözəl şəkildə cavab vermişlər və hər vaxt Allahın köməyi ilə qalib gəlmişlər

. Elə isə sən əmr olunduğun şeyi açıqca söylə və müşriklərə fikir vermə (müşriklərdən üz çevir). (Hicr Surəsi, 94)

Belə olduqda sən kafirlərə itaət etmə və onlara qarşı (Quranla) böyük bir cihad et. (Furqan Surəsi, 52)

Onlar yaralandıqdan sonra, Allah və elçisinin çağırışını qəbul edənlər, içərilərindən yaxşılıq edənlər və Allahdan qorxub çəkinənlər üçün böyük bir əcr (mükafat) vardır. (Ali imran surəsi, 172)

HZ. MEHDİNİN ALLAHDAN ÇOX QORXMASI

Mehdi, gerges quşunun qanadının titrəməsi kimi Allahdan titrəyərək çox qorxan bir şəxsdir.

(Nuaym b. Hammad, vr 91a)

Allaha qarşı son dərəcə itaətkardır.

(Kiyamet Alametleri, s.163)

HZ. MEHDİNİN ÇOX MƏRHƏMƏTLİ OLMASI

Hz. Mehdi, o qədər mərhəmətli olacaq ki, zamanında heç bir kəsin burnu belə qanamayacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 42)

... Yoxsullara qarşı çox mərhəmətli olmaq, Mehдинin əlamətlərindəndir.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si "Feraidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

... Məzlumlara qarşı da çox mərhəmətlidir.

(Nuaym b. Hammad, vr. 50b; Ukayli "En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Temam ve'l kamal")

Böyük İslam alimi Muhyiddin Ərəbi isə Hz. Mehдинin xüsusiyyətlərini sıralayarkən, onun üstün mərhəmət anlayışından belə bəhs etmişdir:

1. Bəsirət sahibi olması

2. İlahi kitabı anlaması

3. İlahi Kəlamın mənasını bilməsi

4. Təyin edəcəyi kəslərin hal və hərəkətlərini bilməsi

5. Hirsələndiyində belə mərhəmət və ədalətdən ayrılmaması

6. Varlıqların siniflərini bilməsi

7. İşlərin dolaşığı tərəflərini bilməsi

8. İnsanların ehtiyacını yaxşı anlaması

9. Xüsusilə öz zamanında ehtiyac duyulan qeybi elmlərə sahib olması. Çünki,

ancaq onun sayəsində yeni yaranmış məsələləri həll edə biləcək.
(Qiyamət

Əlamətləri, s. 189)

İSLAMI QORUMA HİSSİ GÜCLÜ OLACAQ

Hz. Mehдинin İslamı qorumaq hissi çox güclü olacağı hədislərdə bildirilmişdir. İslam əleyhinə olan hər cür sözü bütünlüklə cavablandıracaq, hər cür hərəkəti tamamilə təsirsiz hala gətirəcək.

İslamın əleyhinə deyiləcək bir söz belə ona ağır gəəir.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s.30)

KİMSƏYƏ TƏNƏZZÜL (MİNNƏT) ETMƏMƏSİ

O, mənim ümmətimdən, tənəzzül etməyən (Allahdan başqa heç bir varlığa minnət hissi duyaman) bir adamdır.

(Suyuti, el-havi, 2/24)

EHTİYAQLARINI İNSANLARA BİLDİRMƏZ

Hə. Hüseyndən (r.ə) soruşuldu: "İmam Mehdi hansı əlamətləri ilə bilinəcək?" Belə cavab verdi : "... İnsanlar ona möhtac olurlar. O, isə insanlara ehtiyacını bildirməz."

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdisi "Feraidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

MƏSULİYYƏTİ ÖZ ÜZƏRİNƏ GÖTÜRMƏSİ

Hər vəzifəni üzərinə götürər və zəif, yardıma ehtiyacı olana kömək edər.

(M. Muhyiddin Ərəbi "Futuhət-El Mekkiye", 366. bab,3 -cü cild, s. 327-328)

TƏMKİNLİ (HƏLİM və ZƏHMLİ) OLACAQ

Hz. Hüseyndən (r.ə) soruşuldu: "İmam Mehdi hansı əlamətləri illə bilinər?" Belə cavab verdi: "Könül rahatlığı və təmkinli (ciddi və zəhmli) olması ilə, halal və haramı çox yaxşı bilməsi ilə tanınar.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdisi "Feraidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

ZALIMA QARŞI HAQQI MÜDAFİƏ EDƏCƏK

Mehdi zalıma qarşı haqqı müdafiə edəcək. Hətta (zalım) bir insanın dişlərində qalan (haqsız bir tikəni) belə ondan çəkib alacaq və sahibinə qaytaracaq.

(En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Temam ve'l kamal)

İNSANLARA QARŞI LÜTFKAR OLACAQ

Zamanın inkitaa uğradığı (sistemlərin dəyişdiyi) bir dövrdə, Mehdi deyilən bir adam gələcək və lütfkarlığı bol və gözəl olacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 14)

O, fitnələrin zühur etdiyi bir ərəfədə gələcək və lütfkarlığı qarşılıqsız olacaq.

(El Kavlu'l Müxtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s.24)

COMƏRD OLACAQ

Axır zamanda bir xəlifə olacaq, malı saymadan, hesablamadan (insanlar arasında) böləcək, paylayacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 15)

Əmrlərinizdən bir əmr olacaq ki, malı saymayacaq. Biri ondan mal istədiyində, "götür" deyər. Paltarının ətəyini yayar və o da doldurar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 15)

HZ. MEHDİ DÖVRÜ və QIZILÇAĞ

Peyğəmbərimizdən (s.ə.v) nəql edilən bir çox hədisdə, yer üzündə İslam əxlaqının hakim olacağı bir dövrün yaşanacağına işarə edilir. "Qızılçağ" adıyla bilinən bu dövr, hədislərdən belə başa düşülür ki, "Əsri Səadət" dövrünə bənzər bir dövr olacaq.

İnsanlar Qızılçağda həyatlarından o qədər razı olacaqlar ki, bir hədisin ifadəsinə görə "zamanın necə keçdiyinin fərqinə varmayacaqlar, bu gözəlliklərdən daha çox faydalanmaq üçün Allahdan ömürlərinin uzadılmasını" istəyəcəklər. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in bir başqa sözündə Qızılçağdakı bu mühit bu şəkildə təsvir edilir:

... Kiçiklər kaş ki mən böyük olsaydım, böyüklər də kaş ki mən kiçik olsaydım deyər arzu edərlər... Yaxşı insanların yaxşılığı artar, pislərə qarşı belə yaxşılıq edilər.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 17)

HZ. MEHDİ DÖVRÜNDƏ GÖRÜNƏN BOLLUQ OLACAQ

Ümmətimdə Mehdi vardır. İnsanlar ona gələcək və, "Ey Mehdi! Mənə də ver, mənə də ver!" deyəcəklər. Mehdi də onun ətəyini daşıya bildiyi qədər dolduracaq.

(Tirmizi, Fiten, B. 53, H 2223; İbn Mace, Fiten, B 34, H 4083)

Ümmətim içində Mehdi olacaq. Mənim ümmətim o dövrdə o günə qədər heç mislini görmədikləri rifah tapacaqlar. Yer, məhsulunu verəcək və insanlardan heç bir şey saxlamayacaq (verməməzlik etməyəcəkdir). O gün mal da yığılmış olacaq.

(Sünen-i İbn Mace, 10/347)

O zaman ümmətim, yaxşısı da pisi də hamısı heç görmədikləri nemətlərlə nemətlənəcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 16)

Onun zamanında insan bir neçə ovuc toxum əkəcək, 700 ovuc məhsul əldə edəcək.

(Kıyamət Alametleri, s. 164)

Məhəmməd ümmətinin ürəklərini zənginliklə doldurar və ədaləti ilə onları əhatə edir. O qədər bolluq olacaq ki, bir münadiyə (nida edənə), "Kimin ehtiyacı varsa mənə gəlsin" deyər səslənməsi əmr olunduğunda, bir adamdan başqa kimsə gəlməyəcək. O kəs də bir şeylər istəyər. O da Xəzinədara "get sənə versin" deyər. O da Mehdi'nin göndərdiyini söyləyərək, xəzinədən də gücü çatdığı qədər mal götürər. Lakin sonra peşman olaraq "Bəyəm mən hər kəsdən çox möhtacam ki, məndən başqa heç kim getmədi" deyərək götürdüyü malı qaytarmaq istəyər. O zaman xəzinədar da "Biz verdiyimizi geri götürmürük." deyər

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaledin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 13)

Onun dövründə, axan çaylar belə suyunu çoxaldacaq. Hz. Mehdi xəzinələri çıxardacaq...

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s.36)

Şübhəsiz o zamanda mal çoxalıb su kimi axacaq və onu heç kim (tənəzzül edib) qəbul etməyəcək.

(Ölüm-Kıyamət-Ahret ve Ahir Zaman Alametleri, s. 464)

... Yer, içindəki canından sayılan qızıllı, gümüşü çölə atmış olar...

(Kıyamət Alametleri, s.197)

ZƏNGİNLİK OLACAQ

Ümmətim arasında Mehdi çıxacaq. Allah onu insanları zəngin etmək üçün göndərəcək. Ümmət nemətlənəcək, heyvanlar bol-bol yeyib içəcək, ərz (torpaq) bitkisini çıxaracaq, mal sahah üzrə (səviyəyə görə) veriləcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 15)

Allah onun əli ilə kasıblığı aradan qaldırır və Mehdi Şama enər.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 66)

Məhəmməd ümmətinin ürəklərini zənginliklə doldurar və ədaləti ilə onları əhatə edər.

(Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 13)

Məhəmməd ümmətinin qəlbi zənginliklə dolacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 20)

MALIN SAYILMADAN VERİLMƏSİ

Axır zamanda bir xəlifə olacaq, malı sayıb-hesablamadan (insanlar arasında) bölər edəcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 15)

Əmrlərinizdən bir əmr olacaq ki, malı saymayacaq. Biri ondan mal istədikdə, "götür" deyəcək, o da paltarının ətəyini açar və o da doldurar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 15)

Ümmətim arasında bir xəlifə olacaq, malı saymadan verəcək.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 15)

YAĞIŞIN BOL YAĞMASI

O yer üzünü haqq və ədalətlə doldurar. Ərz (torpaq) nəbatını (məhsulunu) çıxardar, göy də yağışını yağdırar. Ümmətim heç görmədikləri şəkildə nemətləndirilər.

(İbn Ebi Şeybe, c VII, s. 512–513; Ali Bin Hüsameddin El Muttaki, Celaleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, Kahraman Neşriyat, s. 35)

Onun dövründə, ümmətin istər yaxşıları istərsə də pisləri misli görünməmiş şəkildə bir çox nemətlərə sahib olacaqlar. Çox yağış yağmasına baxmayaraq bir damlası belə boşa getməyəcək, torpaq bir toxum istəmədən belə məhsuldar və bərəkətli olacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 20–21)

(Mehdinin zamanında) səma, yağışından heç bir şeyi əsirgəməyəcək və comərdcəsinə bol yağdıracaq. Yer üzünü bitkilərindən heç birini əskiltməyəcək və şübhəsiz onları kamalı ilə bitirib ortaya çıxaracaq...

(Saati, H 143, c. XXIV, s. 50; Ölüm–Kıyamət–Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri, s. 437)

YER ÜZÜNÜN ƏDALƏTLƏ DOLMASI

Qiyamətin qopması üçün zamanda yalnız bir gündən başqa gün qalmamış belə olsa, Allah mənim Əhli Beytimdən bir şəxsi göndərəcək, yer üzünü zülmə dolduğu kimi, o yer üzünü ədalətlə dolduracaq.

(Sünen-i Ebu Davud, 5/92)

Mehdi məndəndir, yer üzünü zülm və işgəncə ilə dolduğu kimi onu haqq və ədalətlə dolduracaq.

(Süneni-i Ebu Davud, 5/93)

Bu Əmir (Hz.Mehdi ə.s) da, insanlar yer üzünü zülm ilə doldurduqları kimi o, yer üzünü ədalətlə dolduracaqdır.

(Sünen-i İbn-i Mace, 10/348)

Zülm və azgınlıqla dolu olan dünya, o, (Hz. Mehdi) gəldikdən sonra ədalətlə dolub daşacaq.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 20)

Hz. Mehдинin zamanında ədalət o qədər bol olacaq ki, məcburi alınan hər mal sahibinə geri qaytarılacaq, hətta başqasına aid olan mal birinin dışında qalmış belə olsa öz sahibinə geri qaytarılacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 23)

HÜZUR, RAHATLIQ VƏ ƏMİN-AMANLIQ OLACAQ

Yer üzü əmin-amanlıq içində olacaq və hətta bir neçə qadın yanlarında heç bir kişi olmadan, rahatlıqla həccə gedə biləcək.

(Nuaym b. Hammad, vr. 74b; Suyuti, c. II, s. 77; El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 23)

Əvvəl zümlə dolu olan dünyanı, ədalətlə doldurar. Ədaləti elə olacaq ki, yuxuda olan kəs belə yuxusundan oyandırılmayacaq və bir damla qan axıdılmayacaq. Dünya, sanki Əsri Səadət dövrünə geri qayıdacaq.

(Nuaym b. Hammad, K. Fiten vr. 77b; Suyuti, c. II, s. 77; El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 29)

Rükun ilə Mövqe arasında ona (Hz.Mehdi ə.s-ə) beyət ediləcək. Hz. Mehdi öz dövründə o qədər mərhəmətli olacaq ki, heç kim nə yuxusundan oyandırılacaq, nə də bir kəsin burnu qanayacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 42)

Rükun ilə Mövqe arasında ona beyət ediləcək. Hz. Mehdi o qədər mərhəmətli olacaq ki, onun dövründə nə bir kəs yuxusundan oyandırılacaq, nə də bir kimsənin burnu qanayacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 42)

BÜTÜN QARIŞIQLIQLARIN VƏ ANLAŞILMAMAZLIQLARIN SONA ÇATMASI

Qab su ilə dolduğu kimi yer üzü də sülhlə dolacaq. Heç kim arasında bir düşmənçilik qalmayacaq və bütün düşmənçiliklər, boğuşmalar, həsədləşmələr yox olub gedəcək.

(Sahih-i Müslim, 1/136)

Döyüşçülər (hərbiçilər) də ağırlıqlarını (silah və sursatı) buraxacaq.

(Sünen-i İbn Mace, 10/334)

Hərbiçilər ağırlıqlarını (yəni silah və sursatı) buraxar.

(Ölüm-Kiyamet-Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri, 496)

Düşmənlik, kin də ortadan qalxacaq. Zəhərli olan hər heyvanın zəhəri də alınacaq. Hətta balaca oğlan uşağı əlini ilanın ağzına soxacaq amma ilan ona zərər verməyəcək. Qurd, qoyun-keçi sürüsü içində sürünün iti kimi olacaq.

(Sünen-i İbni Mace, Kitabü-l fiten Tercemesi ve Şerhi- Kahraman Neşriyat, cilt 10, Mütercim: Haydar Hatipoğlu, Bab 33, s. 331-335)

Onun zamanında qurdla qoyun bir yerdə oynayacaq, ilanlar uşaqlara zərər verməyəcək. İnsan bir ovuc toxum atacaq (əkəcək), 700 ovuc məhsul əldə edəcək.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 43)

SEVGİ VƏ QARDAŞLIĞIN HAKİM OLMASI

Allah bizimlə insanları necə şirk ədavətindən qurtararaq, onların ürəklərinə ülfət və məhəbbəti yerləşdirmişdisə və din qardaşı etmişdisə, Mehdiyin vəsiləsi ilə də fitnə ədavətindən elə qurtaracaq və qardaş edəcək.

(Taberani'den, Heysemi, c. VII, s. 317; Nuaym b. Hammad, vr 52b; Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 20)

Necə bizimlə onlar aralarındakı şirk və ədavətdən xilas etmiş və ürəklərinə ülfət və məhəbbət yerləşdirmişdisə, (onun gəlişiyə) yenə elə olacaq.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 20)

Mənim övladımdan Məhəmməd b. Abdullah (Mehdi) ilə Cənabı Haqq sünələri canlandırır. Onun ədalət və bərəkəti ilə möminlərin ürəkləri fəraqlanar. Acəm (ərəb olmayan) və Ərəb millətləri arasında ülfət və məhəbbət olar.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 66)

ÖMÜRLƏRİN UZANMASI

Onun zamanında... ömürlər uzanacaq və əmanət itməyəcək. Pislər həlak olacaq, Peyğəmbər Əfəndimiz (s.ə.v)–ə nifrət edin bir kəs qalmayacaq.

(El Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 43)

Ömürlər uzanacaq, əmanətlər yerinə təslim ediləcək.

(İmam Suyuti, Kıyamət Aləmetləri, Ölüm və Diriliş, s. 1699, s. 179)

ÖLÜLƏRİN DİRİLƏRƏ QİBTƏ ETMƏSİ

Mehdi zamanı o qədər ədalətli olacaq ki, qəbirdəki ölümlər dirilərə qibtə edəcək...

(El-Kavlu'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 22)

Onlar hər zalıma və cabbar oğlu cabbara (təcavüzkarlara, azğınlara, diktatorlara) qalib gələr. Onun dövründə ölümlərin belə dirilərə qibtə edəcəyi bir ədalət görünər.

(Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 68)

Hətta həyatda olanlar (özlərində olan nemətləri görmələri üçün) ölümlərin də həyatda olmalarını arzu edərlər.

(Ölüm-Kıyamət-Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri, s. 437)

Bədiüzzaman Səid Nursi də, Hz. Mehдинin ondan sonrakı dövrdə gəlib İslam əxlaqını hakim edəcəyindən bəhs edərkən, qəbrindən bu gözəl dövrü seyr edib şükr edəcəyini ifadə etmişdir:

Axır zamanda, həyatın geniş dairəsində əsl sahibləri, yəni Hz. Mehdi və şagirdləri (tələbələri), Cənabı Haqqın icazəsiylə gələr, o dairəni genişlədər və o toxumlar sünbüllənər. Bizlər də QƏBRİMİZDƏ SEYR EDİB Allaha şükr edərik. (Kastamonu Lahikası, s. 99)

HZ. MEHDİNİN FİZİKİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

(Görünüşi)

Peyğəmbərimiz (s.ə.v), Hz. Mehдинin əxlaqı və mübarizəsi ilə yanaşı, fiziki xüsusiyyətlərini də çox detallı şəkildə təsvir etmişdir. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın Hz. Mehdi haqqındakı təsvirləri o qədər detallı və aydın şəkildədir ki, Hz. Mehdi ortaya çıxdıqda onu görənlər bu təsvirlərdən dərhal onu tanıyacaqlar.

Bir ayədə, Kitab Əhlinin Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ı "uşaqlarını tanıdıqları kimi" tanıyacaqlarını bildirilmişdir:

Özlərinə kitab verdiklərimiz, onu (peyğəmbəri), uşaqlarını tanıdıqları kimi tanıyalar. Buna baxmayaraq onıardan bir qismi həqiqəti bildikləri halda gizləyərlər. (Bəqərə surəsi, 146)

Bu ayə, Hz. Mehдинin tanınmasına işarə edir. Hz. Mehdi də ortaya çıxdıqda, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın təsvirləri işığında, insanlar onu uşaqlarını tanıdıqları

kimi tanıyacaqlar. Ancaq buna baxmayaraq bəzi insanlar, bu mübarək şəxsi tanımamazlıqdan gələcək və onu inkar edəcəklər.

GÖZƏL VƏ NURLUDUR

O (Mehdi) gözəl bir igiddir, gözəl üzlüdür. Üzünün nuru başına və saçlarının qarasına qədər ucalar.

(Mehdilik ve İmamiye, s. 153 /İkdüd Dürer'den)

Üzü parlayan ulduz kimi nurludur.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 33/Kitab-ül Burhan Fi Alamatil-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 22)

... Üzü səmada parlayan ulduz kimidir.

(Deylemi, c. IV, s. 221, İbnu'l Cevzi, II cild, s. 558; Ali b. Sultan Muhammed el-Kari el-Hanefi "Risaletül Meşreb elverdi fi mezhebil Mehdi")

O (Mehdi), orta boylu və gözəl üzlü bir gənkdir... Üzünün nuru, saçının, saqqalının və başının qaralığı üzərinə gün kimidüşər, parlayar və ona ucalıq verər.

(Ukayli "En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Temam ve'l kamal")

Mehdi mənim övladlarımdandır. Onun üzü parlaq ulduz kimidir.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si "Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

Gözəl üzü var. Üzünün nurları ona əzəmət verər.

(Mer'iy b. Yusuf b. Əbi bəkir b. Əhməd b. Yusuf el-Makdisi "Fevaidu Fevaidi'l Fikir Fil İmam əl-Mehdi əl-Muntazar")

... Üzündə parlaq ulduz kimi bir rəng vardır...

(Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar, s. 12)

Allah, Hz. Yusufun gözəlliyini bu şəkildə xəbər vermişdir:

... “Onların qarşısına çıx!”– dedi. (Qadınlar) (Yusufu) gördükdə onu o qədər təriflədilər ki, (unudub meyvə əvəzinə) öz əllərini kəsdilər və dedilər: “Allah saxlasın! Bu ki bəşər deyil. Bu ancaq hörmətə layiq bir mələkdir!”... (Yusuf surəsi, 31)

QARA SAÇLIDIR

Üzünün nuru başına və saçlarının qarasına qədər yüksələr.

(Mehdilik ve İmamiye, s. 153/İkdüd Dürer'den)

Qara saçlıdır. Qara saqqalıdır.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si “Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar”)

Üzünün nuru, saçının, saqqalının və başının qaralığı üzərinə gün kimi parlayar və ona ucalıq verər.

(Ukayli “En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Temam ve'l kamal”)

ÜZÜNDƏ XAL OLACAQ

Mehdi gur saqqallı, ön dişləri parlaq, üzü xallı, açıq alınlıdır.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebu Bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si “Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar”)

Üzündə bir xal olacaq

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s.41)

ÇİYİNİNDƏ PEYĞƏMBƏR (S.Ə.V)–İN ƏLAMƏTİ VARDIR

Mehdinin çiyində Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dəki kimi əlamət (nişan, xal) olacaq.

(El–Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 41)

Çiyində Peyğəmbər (s.ə.v)–in əlaməti vardır.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 165; Kitab–ül Burhan Fi Alamet–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 23)

Çiyində Peyğəmbər (s.ə.v)–in nişanı vardır.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 163)

Hədisi şəriflərdən aydın olduğu kimi, Hz. Mehdinin iki çiyini arasında Hz. Məhəmməd (s.ə.v) də olduğu kimi açıq bir işarə, "Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in əlaməti" olacaq. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in əlaməti, İslam qaynaqlarında belə bildirilir:

"Əbu Saib b. Yeziddən belə rəvayət edilmişdir: "Gözüm Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in iki çiyini arasındakı möhürə sataşdı."

(Sünen–i Tirmizi, 6/126)

RƏNGİ

Hz. Mehdinin rəngi ərəbidir...

(İbn Hacer El Mekki; "El–Kavlü'l Muhtasar fi Alamatil Mehdiyy–il Muntazar", s. 15–75)

Qeyd: Ərəb millətinin dəri rəngi qırmızıyla qarışıq ağdır.

Hz. Peyğəmbər (s.ə.v)–in dəri rəngi də qırmızıya çalan ağ rəng idi. Lakin, bədəninin görünən hissələri günəşin, küləyin təsirindən əsmərə çalırdı. Rəvayətlərdən Hz. Mehдинin də Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ilə eyni rəngdə olacağı aydın olur. Bir rəvayətdə Rəsulullah (s.ə.v)–in dəri rəngi belə təsvir edilmişdir:

Ənəs b. Malik, Peyğəmbər (s.ə.v)–in rəngi haqqında belə dedi: Ağ idi. Lakin ağı əsmərə çalırdı.

(İbni Kesir, Şemail'ür– Resul, s. 28)

Əsmər, yəni dümağ deyil az qırmızılığı olan rəngi bildirir. Çünki Rəsulu Əkrəm Həzrətlərinin rəngi hamamdan hələ yeni çıxmış və özünə qırmızılıq gəlmiş olan ağ adamın o andakı rəngi kimidir. Yəni, Rəsulu Əkrəm Həzrətlərinin mübarək rəngi, qırmızı ilə qarışıq nurani ağ idi.

(İbni Kesir, Şemail'ür– Resul, s. 28)

ÜMUMİ GÖRÜNÜŞÜ

Hz. Mehдинin boy–buxunu İsraili kişilərə bənzəyər

(El–Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy–il Muntazar, s. 36–29)

Bədəni İsraililərin bədəni kimidir.

(Kitab–ül Burhan Fi Alamet–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 24)

Mehdi sanki İsrailidir. (Rəftarı onlara bənzəyər yəni zəhmli və ağıllıdır)

(Kitab–ül Burhan Fi Alamet–il Mehdiyy–il Ahir Zaman, s. 23–30)

O ... heybətli (zəhmli) bir şəxsdir.

(İkdüd durer)

Hz. Mehдинin bədəni İsraililərininki kimidir. Hz. Mehdi, sanki İsrail oğullarından bir kişidir (zadəganlara, dövlət adamlarına bənzəyər).

(İbn Hacer El Mekki)

(Xarici görünüşü) sanki İsrail oğullarından bir insana bənzəyir.

(Ukayli "En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Temam ve'l kamal")

Sanki o, İsrail oğullarından biridir.

(Nuaym b. Hammad, vr. 52a; Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si "Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

BOYU

Mehdi, orta boylu olacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 41)

Mehdinin adı Məhəmməd b. Abdullahtır. O, orta boyludur...

(Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar, s. 11)

Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-ın da eyni boyda olduğunu rəvayətlərdən öyrənirik:

Ənəs B. Malik rəvayətlərdə belə buyurur: Rəsulullah (s.ə.v) orta boylu idi. Bilindiyi kimi hədisdə keçən "Rəbə" sözü normal və orta boylu mənasına gəlir. Lakin normal boy üçün uzun olan şəxsə görə bir sərhəd vardır. Çünki boyun sahibi öz qarışı ilə yeddi qarış qədər olan boya sahibdirsə o normal boylu sayılır.

(Tirmizi, Şemail-i Şerif, s. 15)

GENİŞ BƏDƏNLİ OLACAQ

Hədislərdə Hz. Mehдинin qarnının, sinəsinin, alnının, qıç aralığının (addımlarının) ... geniş olduğu bildirilmişdir. **Alnının geniş olmasıyla mütənasib olaraq başı da böyük olacaq.** Bütün bu təsvirlərdən Hz. Mehдинin bədəninin bütünlüklə geniş yəni enli olduğu aydın olur.

İri gövdəli...

(Ukayli "En-Necmu's-sakıb fi Beyanı Enne'l Mehdi min Evladı Ali b. Ebi Talib Ale't-Temam ve'l kamal")

O, alnı açıq... qarnı böyük, qıç aralığı geniş...

(Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar, s. 13)

İki qıç arası geniş...

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si "Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

Hz. Mehdi, Hz. Həsənin soyundandır. Qıçları aralıdır.

(Ali Bin Hüsəmettin El Muttaki, Celəleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, s. 22)

... Onun... alnı geniştir. Yer üzünü ədalətlə dolduracaq və malı bol bir şəkildə paylayacaq.

(Ali Bin Hüsəmettin El Muttaki, Celəleddin Suyuti'nin Tasnifinden Hadisler – Ahir Zaman Mehdisinin Alametleri, s. 22)

ALNININ AÇIQ VƏ GENİŞ OLMASI

Hz. Mehдинin alnının açıq və geniş olmasına mütənasib olaraq başının da böyük olacağı hədislərdən aydın olur.

Mehdi məndəndir... Açıq alınıdır.

(Kitab-ül Burhan fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 21)

Mehdi bizdəndir, alını açıq...

(Kitab-ül Burhan fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, s. 21)

Alahu Təala, mənim nəslimdən alını açıq, yer üzünü ədalətlə dolduraraq malı və əşyanı insanlara bol-bol ehsan edən bir övladımı göndərəcək.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 23)

O, açıq alınlıdır.

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si "Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

Şübhəsiz ki, Allah, mənim nəslimdən alını açıq (olan) bir şəxs göndərəcək.

(Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar, s. 11)

QARINININ GENİŞ OLMASI

O, alını açıq... qarnı geniş, iki qıç aralığı enli (geniş)...

(Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar, s. 13)

BALDIRLARI UZUNDUR

Baldırları uzundur, rəngi Ərəb rəngidir.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 162-163)

YERİŞİ

Bir xüsusiyyəti də gedərkən addımlarının açıq və bir-birindən uzaq atmasıdır.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 32)

YAŞI

Hz. Mehдинin hədislərdə ifadə edilən yaşı, onun vəzifəyə başlayacağı, insanların onu tanıyacaqları və fəaliyyətini görüb izləyəcəkləri yaşlardır.

30– 40 yaşlarında ikən göndəriləcək... Mehdi mənim övladlarımdandır, 40 yaşlarındadır.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 41)

40 yaşındadır. Digər bir rəvayətə görə 30–40 yaşlarındadır.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 16)

Mehdi mənim nəslimdəndir. O 40 yaşındadır. Üzü sanki parlaq bir ulduzdur...

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdisi "Fevaidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

SAQQALI

Saqqalı bol və sıx olacaq.

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, s. 23)

Saqqalı sıxdır.

(Kiyamet Alametleri, Berzenci, s. 163)

BURNU GÖZƏLDİR

Onun alını geniş, burnu isə incə olacaq.

(Tirmizi, Büyük Hadis Külliyyatı, Rudani 5.Cilt, s. 365)

O, açıq alınlı, kiçik burunlu...

(Muhammed B. Resul Al-Hüseyni El Berzenci, "Kiyamet Alametleri" Pamuk Yayınları, Trc. Naim Erdoğan, s. 163)

O açıq alınlı və incə burunludur.

(Ahmed, b. Hanbel II-291, III-17) (Süneni Ebu Davud Terceme ve şerhi 14-cü cild, Şail Yayıncılık, K. el-Mehdi (35), s. 404)

QAŞLARI VƏ GÖZLƏRİ

O, açıq alınlı, kiçik burunlu, iri gözlü....

(Muhammed B. Resul Al-Hüseyni El Berzenci, "Kiyamet Alametleri" Naim Erdoğan, s. 163)

Qaşı qövslüdür (yaya bənzəyər).

(Muhammed B. Resul Al-Hüseyni El Berzenci, "Kiyamet Alametleri" Pamuk Yayınları, Trc. Naim Erdoğan, s. 163)

Hz. Mehдинin qaşlarının araları açıq (geniş)...

(El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 41)

Hədəsdə Hz. Mehдинin qaşlarının aralı olmasıyla, gözü və qaşı arasında məsafənin də geniş olduğu aydın olur.

DİŞLƏRİNİN GÖZƏLLİYİ VƏ PARLAQLIĞI

Dişləri parlaq olacaq.

(Nuaym b. Hammad, vr. 52a; El-Kavlu'l Muhtasar Fi Alamet-il Mehdiyy-il Muntazar, s. 41)

Mehdi, gur saqqallı, ön dişləri parlaq...

(Mer'iy b. Yusuf b. Ebi bekir b. Ahmet b. Yusuf el-Makdi'si "Feraidu Fevaidi'l Fikr Fi'l İmam El-Mehdi El-Muntazar")

NƏTİCƏ

Bu kitabçada Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədisləri işığında, axır zamanda ortaya çıxacaq olan Hz. Mehдинin çıxış əlamətlərini və tanınmasını təmin edəcək müəyyən xüsusiyyətləri araşdırdıq.

Peyğəmbərimiz (s.ə.v) bu hədislərində Hz. Mehдинin istər fiziki, istərsə də əxlaqi xüsusiyyətləri haqqında bir çox tanıdıcı məlumatlar vermişdir. Hz. Mehдинin əxlaqının, öz əxlaqına bənzədiyini bildirmiş, onun Allah qorxusunu və gözəl xüsusiyyətlərini tərifləmişdir. Peyğəmbərimiz (s.ə.v) Hz. Mehдинin, insanların dünyada və axirətdəki qurtuluşlarına vəsilə olacaq çox qiymətli bir şəxs olduğunu ifadə etmiş və ortaya çıxdıqda insanların "qar üzərində sürünərək də olsa ona qoşulmaqlarını" bildirmişdir:

İbni Əbi Şeybə və Naim b. Hammad "Fiten" adlı əsərində, İbni Macə və Əbu Naim isə İbni Məsuddan belə rəvayət etmişdilər: "O dedi ki: ... "O (Mehdi) ərzə sahib olar və ondan əvvəl təzyiqli və zülmə dolu olan ərzi (dünyanı) ədalətlə doldurar. Sizdən ONA kim yetişsə, qar üzərində sürünərək də olsa getsin ONA qoşulsun. Çünki O Mehdidir." (Ahir Zaman Mehdisinin aləmetləri, Celalettin Suyuti, s. 14)

Hal-hazırda yaşadığımız dövr 1400–cü ildir, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in müjdələdiyi bu tarix, gözlədiyimiz hadisənin reallaşmasının yaxınlaşdığı bir dövrdür. Bu həqiqəti dərk edən və Hz. Mehdi ortaya çıxdıqda onun yanında olma şərəfinə çatmaq istəyən bütün Müsəlmanlar Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədislərində verdiyi bu məlumatları diqqətlə oxumalı, bu mübarək şəxsi düzgün bir şəkildə tanıya bilmək üçün bütün səbəblərə sarılmalıdırlar və istifadə etməlidirlər. Çünki bu məlumatların diqqətlə araşdırılıb analiz olunması, bu müqəddəs şəxsin tanınma bilməsində Allahın icazəsiylə əhəmiyyətli bir yol göstərici olacaq.

Şübhəsiz, İslam dininin əslinə dönməsinə və Quran əxlaqının bütün yer üzünə hakim olmasına vəsilə olacaq, Müsəlmanlar arasında böyük bir birlik quracaq olan belə bir müqəddəs şəxsə zəmin hazırlamaq və ona köməkçi olmaq Müsəlmanlar üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən və məsuliyyətli bir vəzifədir. Hz. Mehdi kimi mübarək bir şəxsin yaxınlarından ola bilmək, ona dəstək ola bilmək, bütün insanlara aid xeyirli fəaliyyətlərində ona köməkçi olmaq bütün inananlar üçün böyük bir nemət və şərəfdir.

İKİNCİ KİTAB

RİSALƏİ NURDA BATINI TƏFSİR TƏHLÜKƏSİ

GİRİŞ

Yaxın tarixin ən böyük İslam alimlərindən biri olan Bədiüzzaman Səid Nursi Həzrətlərinin yazdığı Risaləi-Nur Külliyyatı, yüz minlərlə insanın hidayətinə vəsilə olan çox əhəmiyyətli əsərlərdir. Bədiüzzamanın səmimi üslubu, təfəkkürləri və hikmətli izahatı, hər oxuyan üçün əhəmiyyətli bir yol göstərici və hidayət rəhbəri olmuşdur. Risaləi Nurların geniş kütlələr üzərindəki bu səmimi təsiri çox açıq şəkildədir. Hər biri olduqca səmimi nümunələrlə qələmə alınmış olan bütün bu mövzuların izahatındakı sadəlik və səmimiyyət hər cəhətdən insanın asanlıqla başa düşəcəyi şəkildədir.

Ancaq bütün bu üstün xüsusiyyətlərinə baxmayaraq bəziləri, Bədiüzzamanın əsərlərinin başa düşülməsi üçün təfsirə ehtiyacı olduğunu bildirərək əlbətdə ki səhv bir qənaətə gəlirlər. Risalələrdə şifrəli və kompleks bir izahat olduğu, tək oxumaqla aydın ola bilməyəcəyi və bu şifrələri də ancaq bu mövzuda məlumata sahib olan müəyyən kəslərin açıqlaya biləcəklərini düşünülər. Bədiüzzamanın açıq izahatının arxasında bir də batını məna gizləndiyi, buna görə də Bədiüzzamanın izah etmək istədiyi həqiqətlərin də ancaq batını təfsir ilə aydın ola biləcəyi bildirilir. Belə bir münasibət bəzən elə bir dərəcəyə gəlib çıxır ki, Bədiüzzamana böyük bir sevgi və hörmət edən kəslər belə, Bədiüzzamanın dediklərinin aydın ola bilməsi üçün "Risalələrdəki sözlərinin kafi olmayacağını" düşünülər. Bu sözləri, yalnız xüsusi sirlərə vəqf (sahib olan), xüsusi təfsir gücünə malik olan, xüsusi qabiliyyətlərə və hisslərə sahib olan bəzi xüsusi kəslərin "batını təfsir" edərək anlaya biləcəklərini fikirləşirlər.

Risalələr mövzusunda bu münasibət xüsusilə də Bədiüzzamanın axır zaman və Hz. Mehdi (ə.s)-a aid şərhlərində gündəmə gəlir. Bədiüzzamanın və onun qələmə aldığı Risaləi-Nur Külliyyatının Mehdilik vəzifəsini öz üzərinə götürdüyünü düşünən kəslər, Bədiüzzamanın xüsusilə də bu mövzunu rədd edən şərhlərini qəbul etməkdən boyun qaçırırlar və bu sözləri müxtəlif şəkillərdə şərh etmə üsuluna ə atırlar

Şübhəsiz, bu vəziyyət bəhs etdiyimiz düşüncə ilə hərəkət edən kəslərin bəzi mövzularda bəzi narahatlıqlar keçirdiklərindən qaynaqlanır. Yoxsa Bədiüzzamanın Risalələrdə yazdığı hər bir sözünün nə qədər hikmətli və aydın olduğu açıq və bəlli olan bir həqiqətdir. Hər sözü həqiqətləri ehtiva edən bu Risalələr, Bədiüzzaman Səid Nursi həyatda ikən nəşr olunmuşdur. Bədiüzzaman

əsərlərini şəxsən özü təshih etmiş (yazmış, düzəltmiş) və şəxsən özü üzərində düzəlişlər etmişdir. Bu əsərləri qələmə alan Bədiüzzaman, milyonlarla adamın bu mövzuları əsərlərindən öyrənəcəyini bilərək, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərindəki mənaları ümmətinə nəql edərkən şübhəsiz, həmişəki kimi zərrə qədər də olsun həqiqətlərdən, düzgünlükdən kənara çıxmamışdır. Nəyin doğru, düzgün olduğunu düşünübse və həqiqi qənaəti nə olmuşdusa onları da yazmışdır. Bu səbəblə əsərləri əsl həqiqətləri əks etdirir. Bədiüzzaman, "bir Risaləi–Nur tələbəsi olaraq mən də bunlara tabeyəm" deyərək, həyatda olduğu müddət ərzində əsərlərində yazdıqlarının düzgünlüyünü dəfələrlə təsdiq etmişdir. Bütün bunlarla yanaşı Bədiüzzaman, əsərlərində sözlərinin bir daha təfsir edilməsinə qarşı olduğunu açıq şəkildə bəyan etmişdir. Əgər Risalələr ikinci dəfə təfsir edilərsə, sözlərini əsl mənasından uzaqlaşdıraraq, mənasını itirməsini və səhv izahatlara səbəb olacağını ifadə etmişdir. Buna görə, bütün bunlara baxmayaraq, yaşadığı əsrin mücəddidi (yeniləşdirən) olan Bədiüzzaman Səid Nursi kimi böyük bir İslam aliminin əsərlərinin aydın ola bilmədiyini, buna görə də yığcam bir şəkildə qələmə almış olduğu, açıq–aşkar sözlərinin yenidən təfsir edilməsinin lazım olduğu istiqamətindəki fikirlər həm səhvdir, həm də Bədiüzzamanın şəxsən özünün istifadə etdiyi ifadələri ilə tamamilə ziddiyyət təşkil edir. Belə bir münasibət, böyük bir mücəddidin əsərlərinin hamısından şübhə edilməsinə gətirib çıxaracaq və təhlükəli bir cəhd olacaq. Unutmaq lazım deyil ki, böyük mücəddid Bədiüzzamana qarşı göstəriləcək həqiqi sevgi və hörmət, onun böyük bir səmimiyyətlə qələmə aldığı əsərlərinə sahib çıxmağı, onun həqiqətdə demək istədiklərini tam anlayıb onu dəstəkləməyi tələb edir.

Bu kitabın məqsədi də bu istiqamətdə "batın təfsirçiliyi" mövzusunun ələ almaq, bu düşüncə ilə edilən təfsirlərin səhvini və Bədiüzzamanın izahlarıyla nə qədər ziddiyyət təşkil etdiyini şəxsən Bədiüzzaman Səid Nursinin sözləriylə bildirməkdir. Belə bir üsulun necə nəticələrə yol açma biləcəyini, Risalələr və Bədiüzzamanın sözlərinə necə zərər verə biləcəyini xatırlatmaqdır.

HİCRİ XIII ƏSRİN BÖYÜK MÜCƏDDİDİ BƏDİÜZZAMAN SƏİD NURSI

Keçdiyimiz əsrin mücəddidi olan Bədiüzzaman Səid Nursi, həyatını Allahın varlığını və Ucalığını digər insanlara təbliğ etməyə, İslamın dəyərlərini yüksəltməyə həsr edən və bu yolda bir çox çətinliklərlə qarşılaşan, dərin bir imana sahib olan böyük bir mütəfəkkirdir. Həyatında böyük bir fikri mübarizə nümunəsi sərgiləmiş, hikmətli qərarları və davranışlarıyla Müsəlmanlara nümunə və qabaqcıl mübarək bir şəxs olmuşdur. Əsərlərində bəhs etdiyi elm, ixlas, bəlaqət (sözlərlə inandırma, güclü təsir etmək) və bir çox xüsusiyyətləri, onun bəlkə də İslam tarixinin ən böyük vəlilərindən biri olduğunu bildirir.

Bədiüzzaman Səid Nursi, dərin məlumatlarla dolu beş min səhifəlik Risaləsi Nur Külliyyatı ilə milyonlarla insanın hidayətinə vəsilə olan böyük bir mütəfəkkirdir. Hicri XIII əsrin mücəddidi Bədiüzzaman, əsərləriylə Müsəlmanlara işıq saçmış, Quran əxlaqını ən gözəl şəkildə yaşamış və mübarizəsiylə nümunəvi bir şəxsiyyət olmuşdur. Yaşadığı dövr, meydana gələn dünya müharibələri səbəbiylə, bəlkə də tarixin ən çətin, ən əziyyətli illəri olmuşdur. Osmanlı İmperatorluğunun dağılmasından tutmuş, vəfatına – 1960-cı ilə qədər yaşanan çox böyük maddi-mənəvi çətinliklər dövründə sağlam fikri mübarizə aparan Bədiüzzaman, dəyərli fikirləri ilə millətimizə zərərli olacaq idealogiyaların qarşısını almağa çalışmış və iman həqiqətlərinin təbliği ilə Müsəlmanların mənəvi cəhətdən güclənmələrinə vəsilə olmuşdur. (Allah ondan razı olsun.)

Bədiüzzaman Həzrətləri, böyük bir mücəddid olaraq, həmişə inandığı kimi yaşamış və fikirləşdiyi kimi də danışmışdır. Səksən yeddi illik uzun ömrünü ixlas və səmimiyyətlə inandığı Quran əxlaqından bəhs edərək keçirmişdir. Bu xidmət əsnasında həmişə düzgün bildiyi şeyi ifadə etmiş, hətta buna görə iyirmi səkkiz il həbsxanada və sürgünlərdə, çətin şərtlər altında keçirtmişdir. Buna baxmayaraq heç vaxt həqiqətləri ifadə etməkdən çəkinməmiş, hansı şəraitdə olursa olsun heç bir mövzuda, xüsusilə də imanla bağlı mövzularda Quran və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın sünnəsindən kənara çıxmada həqiqətləri çox aydın və dəqiq şəkildə bildirmişdir. Başqaları tərəfindən qəbul edilməyəcək deyə, səhv başa düşüləcək deyə, həqiqətləri gizləmənin və mənasını dəyişərək sözü yarımçıq və ya fərqli şəkildə ifadə etmənin Quran əxlaqına zidd olduğunu ifadə etmişdir. Bədiüzzaman, dediyi hər sözün düzgün olduğunu bildirərək düzgünlüyün necə əhəmiyyətli olduğunu belə vurğulamışdır:

"Yol ikidir (yəni iki yol var): Ya sükut etməkdir (susmaqdır). Çünki deyilən hər sözün doğru olması lazımdır. Və ya sədaqətdir (düzgünlük). Çünki

İslamiyyətin əsası, sədaqətdir (düzgünlükdür). İmanın həssası, sədaqətdir (düzgünlükdür). Bütün kəmallılara çatdıracaq (yaxşılıqlara çatdıran) sədaqətdir. Əxlaqi aliyənin (yüksək əxlaqın) həyatı sədaqətdir (düzgünlükdür). Tərəqqilərin mihveri (inkişaf etmənin mərkəzi) sədaqətdir (düzgünlükdür). İslam aləminin nizamı sədaqətdir (düzgünlükdür). Növü bəşəri kəbəi kəmalata isal edən, (insanlıq əxlaq və tərbiyəyə çatdıran, kamilləşdirən) sədaqətdir (düzgünlükdür). Əshabı kiramı (səhabələri) bütün insanlara tefevvuk etdirən (üstün edən) sədaqətdir (düzgünlükdür). Məhəmmədi Haşimi Əleyhissalatu Vəssalamı meratibi beşəriyyənin (insanlıq dərəcəsinin) ən yüksək mərtəbəsinə çatdıran sədaqətdir (düzgünlükdür)." (İşarat-ül İcaz, s.82)

Buna görə Bədiüzzaman, özünə yönəldilən hər suala doğru cavab vermiş və əsərlərinə düzgün olaraq yazmışdır. Axır zaman ilə əlaqədar ona verilən suallara qarşı da heç bir zaman susmamış, hər mövzunu ən incə detalına kimi izah etmişdir. Bu səbəblə, bu mövzu ilə əlaqədar izah etdiyi hər sözü, hər izah etdiyi mövzu kimi birə-bir həqiqətləri əks etdirmişdir.

YANILDICI BİR AXIN "RİSALƏİ NURDA BATIN TƏFSİRÇİLİYİ"

BATIN TƏFSİRÇİLİYİ NƏDİR?

Batın təfsirçiliyi Bədiüzzamanın sözlərinin, Risalələrin hər oxucu tərəfindən başa düşülməyəcəyini, bəzi gizli və şifrəli mənalar daşdığını irəli sürür. Bu düşüncəyə görə, Bədiüzzamanın fikirlərini öyrənmək istəyənlərin, Bədiüzzamanın sözlərini Risalələrdən deyil, batını təfsirçilərinin şərhlərindən öyrənməkləri lazımdır.

BU DÜŞÜNCƏYƏ ƏSASƏN BƏDİÜZZAMANNIN SÖZLƏRİNİ YALNIZ KİMLƏR ANLAYA BİLƏR VƏ BATINI MÖVZULARI KİMLƏR TƏFSİR EDƏ BİLƏR?

Bədiüzzamanın Risalələrdə yazdığı sözlərin, yalnız bəzi xüsusi sirləri bilən, xüsusi təfsir gücü olan, xüsusi qabiliyyətlərə və hisslərə sahib olan xüsusi kəslərin "batını təfsir" edərək anlaya biləcəkləri fikri irəli sürülür. Buna əsasən Bədiüzzamanın Risalələrdə yazdığı sözləri də yalnız bu müəyyən şəxslərin anlaya biləcəyi bildirilir.

RİSALƏLƏRDƏ BATINI TƏFSİRİN LAZIM OLDUĞUNA İNANILAN BAŞLICA MÖVZULAR NƏLƏRDİR?

Batını təfsirçiliyinə görə, aydın olması üçün təfsirə ehtiyac duyulan əsas mövzular arasında, Bədiüzzamanın axır zaman, Hz. İsa ə.s-ın, Hz. Mehdi ə.s-ın gəlişi və İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim etməsi ilə bağlı şərhleridir. Bədiüzzamanın bu mövzu ilə bağlı olan izahları olduqca aydın olduğu halda, buna dair sözlərinin əsl mənasından tamamilə uzaq, fərqli mənada və bunların da ancaq batını mövzuları təfsir edə bilən kəslər tərəfindən izah edilə biləcəyi düşünülür.

Bədiüzzaman əsərlərində yüzlərlə səhifələrdə Hz. Mehdinin sahib olacağı xüsusiyyətlər haqqında məlumatlar vermiş, ona Mehdiyətlə bağlı hüsnu zənn edən kəslərə isə, onda Hz. Mehdiyə aid xüsusiyyətlərin olmadığını ifadə edərək cavab vermişdir. Ancaq Bədiüzzamana bununla bağlı hüsnu zənn edənlər, onun

bu sözlərinin əslində düzgün olmadığını, Bədiüzzamanın qənaətinin bunun tamamilə tərsinə olduğunu və bunları da sözlərindəki şifrəli izahatlarda gizli olduğunu düşününürlər. Halbuki kitabın sonrakı səhifələrində, Bədiüzzaman detallı olaraq əsərlərində, onun Mehdi olmadığını və bunun dəlillərini yüzlərlə səhifələrdə izah etdiklərinin şərhə ehtiyac olmayacaq dərəcədə açıq-aydın olduğunu bildirir.

BƏDİÜZZAMANIN SÖZLƏRİNİN ƏSLİNDƏ TAM TƏRS OLAN MƏNALAR EHTİVA ETDİYİNİ İDDİA ETMƏK DÜZGÜNDÜRMÜ?

Milyonlarla adamın izah etdiyi mövzuları əsərlərindən öyrənəcəyini bilərək qələmə alan Bədiüzzaman, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədislərindəki mənalari cəmiyyətə nəql edərkən həmişəki kimi zərrə qədər də həqiqətlərdən kənara çıxmamışdır. Nəyin düzgün olduğunu fikirləşibse və həqiqi qənaəti nə olubsa onları da yazmışdır. Buna görə onun əsərləri tamamilə əsl həqiqətləri əks etdirir.

Batini təfsir anlayışı isə, Bədiüzzamanın sözlərinin əslində həqiqətləri əks etdirmədiyini, əsərlərində inandığı şeylərin tam əksinə olan məlumatları verərək neçə illərdir ki, bütün İslam ümmətini aldatdığını, əsl inandığı, bəhs etdiyi həqiqətlərin isə yalnız adı keçən batını təfsirçilərin başa düşə biləcəyini iddia edir. Belə bir düşüncə forması isə, nə qədər yaxşı niyyətlə bildirilsə belə, Bədiüzzaman Səid Nursi Həzrətlərinə qarşı çox kobud bir təhqir, böyük bir zülm və böhtan olur. Çünki bu, Bədiüzzaman kimi qiymətli və üstün əxlaqlı bir şəxsin bu mövzuda yüzlərlə səhifələrdə yazdıqlarının "yalan" olduğunu iddia etmək mənasını verir, hansı ki, bu da dəyərli bir İslam aliminə qarşı edilən çox böyük bir böhtan və iftiradır.

Belə bir yanaşma tərzi, bu düşüncə ilə hərəkət edən insanları töhmət altında salar. Bədiüzzaman kimi dərin imanlı böyük bir mücəddidin əsərlərində düşündüyü və inandığı şeylərin, şərhlərdə tamamilə tərsinə izah olunması heç bir şəkildə düzgün sayılmaz. Buna əsasən Bədiüzzamanın vəfatından illər keçdikdən sonra belə bir iddia ilə ortaya çıxmaq, hər nə qədər yaxşı mənada olsa da, Bədiüzzamanı çox sevdiklərindən irəli gəlsə də, Bədiüzzaman adına çox böyük bir yalan danışmış olurlar, onu günahlandırmış olurlar. Onu yalançılıqla ittiham etmək və yüzlərlə səhifə ilə ümməti aldatdığını iddia etmək heç bir vicdanın qəbul etməyəcəyi bir davranışdır.

Ayrıca bu, belə bir qiymətli mücəddidin qələmə aldığı Risalələrin bütünlüklə şübhə altına alacaq olan çox təhlükəli bir işdir. Bunun kimi bir çox adam, bir-birindən fərqli iddialarla ortaya çıxıb "Bədiüzzaman Səid Nursi burada belə demişdir amma bunların hamısı bir taktikadır, yalandır, doğrusunu bizə söylədi" desə bu nə qədər etibarlı olar? Belə bir vəziyyətdə bir müddət sonra Risaləi Nurda yazılmış olan hər bir mövzu haqqında buna bənzər sözlər deyilə bilər və Bədiüzzamanın əsərləri əsl mənasından və hikmətindən uzaqlaşar. Bədiüzzaman kimi dəyəqli bir İslam aliminin şəxsən yazıb təsdiq etdiyi açıq-aşkar sözlərini qorumaqla, belə bir təhlükənin qarşısını almaq olar.

RİSALƏİ NUR KÜLLİYYATI HƏR OXUYANIN BAŞA DÜŞƏCƏYİ HİKMƏTLİ ƏSƏRLƏRDİR

Bədiüzzamanın açıq-aşkar və hikmətli sözlərindən ibarət olan Risalələrdə izah edilən mövzular oxuyanlar tərəfindən asanlıqla aydın olur. *Bədiüzzamanın ifadəsiylə "avamdan havassa ya da bir orta məktəb tələbəsindən bir filosofa qədər oxuyan hər kəsin asanlıqla anlaya biləcəyi"* (Kastamonu Lahikası, s.70; Şualar, s.549) qədər aydın olan sözləri, batını mənasını fərqli şəkildə təfsir etmək və şərh etmək son dərəcə səhvdir. Bu cür münasibət Risalələrin əsl mənasından uzaqlaşmasına səbəb ola bilər. Belə olduqda istənilən hər kəs Bədiüzzamanın sözlərinə öz səhf münasibətləri ilə yeni bir şərh gətirə bilər və səhv mənfəətlərə yol açar. Bu zaman, bu şəkildə izah edilmiş Risalələr də, Bədiüzzamanın öz sözlərini deyil, bu sözləri öz məlumat və anlayışı daxilində təfsir edən kəslərin düşüncələrini əks etdirən əsərlərə çevriləcək. Belə bir təfsir məntiqinin Bədiüzzamanın yığcam və səmimi bir dillə qələmə aldığı Külliyyatı üzərində necə pozucu bir təsir meydana gətirəcəyi diqqətə alınmalı bir mövzudur.

Halbuki, Bədiüzzamanın şəxsən özü, əsərlərində dəfələrlə bu mövzunun əhəmiyyətini ifadə etmişdir, belə bir anlayışa qarşı olan fikirlərini bəyan etmişdir. Bu sözlərindən birində Bədiüzzaman belə bir təfsir anlayışının necə sui-istifadəyə yol açacağını və bu yolla Risalələrdə izah edilən həqiqətlərin əsl mənasından uzaqlaşdıracağını belə xatırlatmışdır:

Nurun mətni, izaha ehtiyacı olsa, ya sətrin üstündə, ya da kənarında haşiyəciklər (şərhlər) yazılsa daha münasib olar. Çünki mətnə daxil edilsə, nüsxələri çoxaldıqda müxtəliflik meydana gələr, bu zaman da təshih (düzəltmək) lazım olar. Həm sui istifadəyə yol açar və muarızlar (qarşı çıxanlar) istifadə edərlər. Həm hər kəs sənin kimi muhakkik (həqiqəti araşdıran) müdakkik (incəliklərinə kimi tədqiq edən, ən kiçik gizli şeyləri belə görməyə çalışan) deyil,

səhv mənalandırar, bir söz əlavə edər, əhəmiyyətli bir həqiqəti itirməyə səbəb olar. Mən təshihatımda (düzəltmələrimdə) belə zərərli əlavələri çox gördüm... (Emirdağ Lahikası Elyazma, s.661)

Bədiüzzaman əsərlərində əlavə olaraq "Risaləi Nurlar hər kəs tərəfindən aydın ola bilməz" fikrində olanlara, bu əsərlərin "qadın, kişi, məmur və iş adamları (biznesmen), alim və filosof kimi hər cür xalq təbəqəsinin oxuyub anlaya biləcəyi" qədər asan, aydın şəkildə olduğunu dəfələrlə vurğulamışdır. Şübhəsiz ki, Bədiüzzamanın şəxsən öz əsərləri haqqında ifadə etdiyi bu şərhləri, Risaləsi Nur Külliyyatının batını olaraq təfsir edilməsinə ehtiyac olduğu düşüncəsinə yenə Bədiüzzamanın dilindən aydınlıq gətirilmişdir və bu cür münasibətin səhf olduğu bildirilmişdir. Bədiüzzamanın bu mövzuya aid açıqlamalarından bəziləri belədir:

... bütün bu risalələrdə, bütün dərin hakaik (həqiqət), təmsilat (nümunələr) vasitəsilə enami (cahil) və ümmi (təhsilsiz) olanlara qədər dərs verilir. Halbuki o hakaikin (həqiqətlərin) çoxunu böyük alimlər "tefhim edilməz" (izah edilə bilməz) deyib, avama deyil, bəlkə havassa da (elm sahiblərinə belə) başa sala bilmirlər. (Məktubat, s.373)

... Risaləi Nur bu vəzifəni ən dəhşətli bir zamanda və ən lazımlı və nəzakətli bir vaxtda, hər kəsin anlayacağı bir tərzdə, hakaiki Quraniyə (Quran həqiqətləri) və imanın ən dərin və ən gizli tərəflərini çox qüvvətli bürhanlar (dəlillər) ilə isbatlayır. (Şüalar, s.748)

Risaləi Nur indiyə kimi heç bir elm adamının tam bir vuzuh (açıqlıq, dəqiqlik, aydınlıqla) ilə isbat edə bilmədiyi ən bağlı (üstü örtülü, başa düşülməsi çətin olan) məsələləri, çox asan bir şəkildə ən sadə, avamlar təbəqəsindən tutmuş ən yüksək təbəqəyə qədər hər kəsin qabiliyyəti nisbətində anlaya biləcəyi bir tərzdə, tam inandırıcı bir şəkildə izah və isbat edir. Bu xüsusiyyət demək olar ki, heç bir elm adamının əsərində yoxdur. (Gençlik Rehberi, s. 240)

Risaləi Nur: "Bütün tabakatı bəşərə (insanlara, insan qruplarına) həm mədrəsə, həm məktəb, həm əsgər, həm həkim, həm hakim olaraq, ən ami (cahil) avamdan ən ehassı havassa (ən xalis elm sahiblərinə) qədər dərs verib, təlim-tərbiyə etməsi biz tərəfdən meşhuddur (aşkardır, açıq-aydın görünür)." (Kastamonu Lahikası, s.70)

... Rısaləi Nuru qadın, kişi, məmur, iş adamı, alim və fəlsəfəçi kimi hər cür xalq təbəqəsi oxuyub anlaya bilər. Öz istedadları (qabiliyyətləri) nisbətində gördükləri istifadələr qarşısında ona bir qat artıq sarırlar (bağlanırlar). Lisey, universitet tələbələri, məzunları, professorlar, dosentlər, fəlsəfəçilər oxuyurlar. Bu münəvvər (təhsil almış, elm sahibləri) təbəqəsi fəvqəladə istifadə etdikləri kimi (əsərləri oxuduqları zaman), Rısaləi Nuru xarigüladəliyini (bənzərsiz, tayı bərabəri olmayan) və təlif (yazı) sənətindəki üstünlüyünü təsdiq edib heyratlər içərisində bütün külliyyəti oxumaq iştiağına (istəyində şövqündə və arzusunda) sahib olurlar. (Şüalar, s.549)

Bu rəğbət və şiddətli əlaqə heç bir psixoloq, sosioloq və fəlsəfəçinin əsərində görünməmişdir. Onlardan yalnız təhsillilər istifadə edə bilmişlər. Amma bir orta məktəb uşağı və ya oxumağı bilən bir qadın, böyük bir fəlsəfəçinin əsərini oxuduğu zaman yazılanları başa düşmədiyinə görə istifadə edə bilmirlər. Lakin Rısaləi Nuru hər kəs dərəcəsinə görə istifadə edir. (Şüalar, s.549)

BƏDİÜZZAMANIN AXIR ZAMANA BAĞLI İZAHLARI TƏFSİRƏ EHTİYACI OLMAYACAQ DƏRƏCƏDƏ AYDIN ŞƏKİLDƏDİR

Axır zamanla əlaqədar mövzular birbaşa Rısaləi Nuru kimi, yoxsa batını təfsirçilər tərəfindənmi başa düşülür?

Hicri XIII əsrin böyük mücəddidi Bədiüzzaman Səid Nursi, Rısaləi Nuru Külliyyatında gələcəyə dair bir çox əhəmiyyətli xəbərlər vermişdir. Az qala haradasa yarım əsr əvvəl yaşadığına baxmayaraq Bədiüzzamanın əsərlərində verdiyi bütün məlumatlar və gələcəyə aid işarələr Allahdan bir rəhmət və möcüzə olaraq həmişə düzgün çıxmışdır. Bədiüzzamanın gələcəyə dair müjdələdiyi hadisələr arasında axır zamana aid hikmətli şərhləri də mövcuddur. Şübhəsiz, Allahın üstün bir elmlə dəstəklədiyi belə bir fərasətə və elmə sahib olan bir şəxsin verdiyi bu məlumatlar, bütün Müsəlmanlar üçün əhəmiyyətli bir rəhbər və yol göstərici xüsusiyyətini daşıyır.

Bədiüzzamanın əsərlərində, Hz. İsa və Hz. Mehdiyə hansı tarixlərdə və necə bir mühitdə ortaya çıxacaqları, hansı fəaliyyətlər göstərəcəkləri, köməkçiləri, mübarizələri, İslam əxlaqını bütün dünyaya necə hakim edəcəkləri

ilə əlaqədar geniş şərhlər verilmişdir. Bədiüzzamanın bu mövzulardakı izahları birbaşa oxumaqla, yəni nəzərdə tutulan mənası hər oxucu tərəfindən başa düşəcəyi qədər sadə və açıq şəkildə verilmişdir. Buna görə, bu məlumatları "batını təfsir" adı altında şərh etməyə ehtiyac yoxdur, əgər olunarsa mövzulara fərqli şəkildə məna vermiş olarlar bu da səmimi bir yanaşma olmaz və Bədiüzzamanın açıq şəkildə dediklərini rədd etmiş olarlar.

Necə ki, növbəti bölümlərdə Bədiüzzamanın mövzu ilə əlaqədar olan sözlərindən verilən nümunələrdə, onun əsərlərinin nə qədər qəti üslubla, müzakirəyə və təfsirə ehtiyac olmayacaq dərəcədə aydın bir şəkildə izah etdiyi aydın olur.

BATIN TƏFSİRÇİLƏRİ RİSALƏİ NURU NECƏ ŞƏRH EDİRLƏR?

AXIR ZAMAN VƏ MEHDİYƏT MÖVZUSUNDA EDİLƏN BATINI TƏFSİRLƏR NƏLƏRDİR?

BƏDİÜZZAMAN NƏ DEYİR? TƏFSİRÇİLƏR NƏ DEYİRLƏR?

1-Bediüzzaman "Özünün seyid olmadığını" deyir, 'bu mövzuda düzgün olanı deməməyin dinə zidd olduğunu, uyğun olmadığını' ifadə edir. Amma təfsirçilər "Xeyr, seyiddir" deyirlər.

Bədiüzzamana görə Hz. Mehdi (ə.s)-in hədislərdə bildirilən ən əhəmiyyətli xüsusiyyətlərindən biri də, "SEYİD" yəni Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in soyundan olmasıdır:

"Qiyamətin qopması üçün zamanda yalnız bir gündən başqa vaxt qalmamış da olsa Allah MƏNİM ƏHLİ BEYTİMDƏN (SOYUMDAN) BİR ŞƏXSİ (Hz. Mehdi) göndərəcək." (Sünen-i Ebu Davud, 5/92)

Bədiüzzaman da aşağıdakı sözlərində, özünün Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in soyundan olmadığını, Hz. Mehdiyin isə bu mübarək soydan olacağını ifadə etmişdir:

... HƏM MEHDİLİK İSNADINI HEÇ QƏBUL ETMƏDİYİMİ BÜTÜN QARDAŞLARIM BİLİR VƏ ŞAHİDLİK EDİRLƏR. Hətta, əgər Dənizlidəki əhli vüquf (məlumat sahibi olan kəslər) Səidin Mehdi olduğunu iddia etsələr və bütün şagirdləri (tələbələri) qəbul etsələr, onların bu iddialarına müqabil (qarşılıq) olaraq Səid etiraznaməsində belə demişdi: "MƏN SEYİD DEYİLƏM MEHDİ SEYİD OLACAQ" DEYƏ ONLARI RƏDD ETMİŞ... (Şüalar, s.365)

MƏN ÖZÜMÜ SEYİD (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in soyundan) HESAB ETMİRƏM. BU ZAMANDA NƏSİLLƏR BİLİNMİR. HALBUKİ AXIR ZAMANIN O BÖYÜK ŞƏXSİ ALİ

Bədiüzzaman seyid deyil və seyid olmamağı, onun Mehdi ola bilməyəcəyinə dair dəlillərindən biridir. Şübhəsiz ki, bir adama sualın verilməsinin səbəbi yalnız mövzu ilə əlaqədar olan sualın düzgün cavabını öyrənməkdir. Bədiüzzaman Səid Nursidən də Mehdi olub olmadığını soruşulmasının səbəbi də doğruları öyrənmək idi. Bu sual qarşısında "Xeyr, mən Mehdi deyiləm" deyibse və bunun dəlilini onlara bildiribsa buna inanmaq lazımdır. Çünki Bədiüzzaman çox aydın bir şəkildə bu mövzuya cavab vermişdir və "mən seyid deyiləm" demişdir.

Ayrıca Bədiüzzaman əgər seyid olsaydı, bunu gizləməsi üçün heç bir səbəb yox idi. Çünki, seyid olduğunu gizlətmək yaxşı bir xüsusiyyət deyil. Tam əksinə, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in nəslindən olmaq Müsəlmanlar üçün böyük bir şərəfdir. Buna görə də əgər Bədiüzzaman seyid olsaydı, bunu heç vaxt gizlətməzdi və açıq şəkildə bildirərdi. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyundan olduğunu ifadə etməkdən böyük bir qürur hissi duyardı və ya, ona bununla bağlı bir sual verildikdə "Bəli seyidəm, amma Mehdi deyiləm" deyərdi. Çünki Bədiüzzaman şəxsən öz əsərlərində Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədisini xatırladaraq "seyid olan bir adamın seyidliyini gizləməyinin Quran əxlaqına uyğun olmadığını" ifadə edərək, bu mövzu ilə əlaqədar olan sözünün qəti olaraq düzgün olduğunu ifadə etmişdir:

Seyid olmayan "seyidəm" və ya seyid olan "seyid deyiləm" deyənlər, ikisi də günahkar, duhul və huruc (üsyən) haram olduqları kimi... hədis və Quranda da çox və ya nöqsən etmək memnudur (qadağan edilmişdir). (Muhakemat, s.52)

Bədiüzzamanın bu sözü çox açıqdır. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədisində bildirildiyi kimi, İslam əxlaqına görə, seyid olan bir adam heç bir şəkildə seyid olduğunu gizləyə bilməz. Seyid olmayan bir adam da seyid olduğunu deyə bilməz. Bu vəziyyətdə Bədiüzzaman kimi dəyərlili və üstün əxlaqlı bir şəxs, seyidliyini gizlətdiyini demək son dərəcə ona yaraşmayan bir düşüncədir. **Bununla yanaşı "hər seyid olan, mütləq Mehdi olacaq deyə bir anlayış yoxdur".** Dünya üzərində milyonlarla seyid olan insanlar var. Bir adamın seyid olması Mehdi olmağını tələb etmədiyi üçün, hər insan bu həqiqəti rahatlıqla dilə gətirə bilər. **Bundan əlavə Bədiüzzaman "Mənim bu mövzudakı yeganə çatışmayan cəhətim seyid olmamağımdır, əgər seyid olsaydım Mehdi olardım" deməmişdir.** Tam əksinə Bədiüzzaman Hz. Mehдинin bütün xüsusiyyətlərini, göstərəcəyi bənzərsiz fəaliyyətlərdən uzun–uzadı bəhs etmiş və bunların heç birinin öz yaşadığı dövrdə hələ reallaşmadığını da ifadə etmişdir. Ayrıca, Bədiüzzaman

Risalələrdə yenə dəfələrlə "Kürd" olduğunu ifadə edərək bu həqiqəti dəlilləndirmişdir. (*Münazarat, s. 84; Tarihçe-i Hayat, s. 228; Bediüzzaman ve Talebelerinin Mahkeme Müdafaları, s.18*).

Batın təfsirçilərinə görə:

Bədiüzzamanın sözlərini batın təfsiri adı altında şərh edənlər, Bədiüzzamanın yuxarıda yer verilən açıq-aşkar izahlarını görməməzlikdən gəlirlər. Bədiüzzaman çox açıq şəkildə "Hz. Mehdi seyid olacaq, mən seyid deyiləm" dediyi halda, bəzi şəxslər "Bədiüzzamanın bu şərhləri doğru deyil, **özü bizi bir gün çağırmışdı, həm şərif, həm seyid həm də Hz. Mehdiyəm demişdir**" kimi sözlər deyirlər. Buna görə batını təfsirçilər, Bədiüzzamanın Risalələrdəki sözlərini kafi görmürlər və onun bu sözlərini əsassız hesab edirlər.

Halbuki bu, Bədiüzzamanın əsərlərində inandığı şeylərin tam əksinə məlumatlar verdiyini və bunların doğrusunu da xüsusi bir söhbət əsnasında yalnız iki-üç adama açıqladığını iddia etmək mənasını verir. Bu da, Bədiüzzamanın yüzlərlə səhifədə yazdığı, izah etdiyi şərhlərin "etibarsız" olduğunu və verdiyi məlumatların səhf olduğunu, illərdir bütün Müsəlmanları aldatdığı mənasına gəlir, bu da yaşadığı əsrin mücəddidi olmuş böyük bir İslam aliminə qarşı çox böyük bir böhtan və haqsızlıqdır. **Yüzlərlə yazdığı səhifələrin əksinə, Bədiüzzamanın "-yalnız iki üç adama- bütün yazdıqlarının yalan olduğunu söylədiyi"** şəklində bir iddia, bu cür iddiaların sahiblərini töhmət altında salır. "Bədiüzzaman Həzrətləri milyonlarla insanı aldatdı, yalan danışdı, lakin bu mövzunun doğrusunu yalnız üç-beş adama bildirdi" kimi bir iddia heç bir şəkildə qəbul edilə bilməz. Risaləi Nurda, Bədiüzzaman Həzrətlərinin "yüzlərlə səhifədə çox əhatəli və detallı yalan danışdığını və ümməti aldatdığını, bu yazılanların bir oyun olduğunu" iddia etmək bir axmaqlıqdır. Sevgi adına olsa belə bu cür ağı bir təhqirə yol verilməməlidir.

2- Bədiüzzaman, "3 vəzifəni birdən yerinə yetirən adam ancaq axır zaman Mehdisidir" demişdir, təfsirçilər isə, bu vəzifələrdən yalnız birini kafi görürlər.

Bədiüzzamana görə:

Əvvəlki hissələrdə də yer verildiyi kimi, Bədiüzzaman əsərlərində dəfələrlə Hz. Mehдинin üç vəzifəsi olduğunu ifadə etmiş, bu üç vəzifənin bir yerdə yerinə yetirilməsinin Hz. Mehдинin ən əhəmiyyətli əlamətlərindən biri olduğuna diqqət çəkmişdir. Bu vəzifələrin birincisi materialist, Darvinist və ateist fəlsəfələrə qarşı fikri mübarizə aparılması və bu xüsusiyyətli axınların fikirlə tam olaraq

susdurulmasıdır. İkincisi, İslam dünyasının liderliyini boynuna götürərək İslam Birliyini qurmasıdır, üçüncüsü isə, Quran əxlaqının və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünnetinin yenidən canlandıraraq bütün yer üzünə hakim etməsidir. Bədiüzzaman öz yaşadığı dövrdə bu üç vəzifənin birdən yerinə yetirə bilmədiyini, bunu ancaq Hz. Mehдинin reallaşdırma biləcəyini söyləmişdir. Bədiüzzamanın bu mövzunu açıqlayan bir çox ifadəsi vardır. Bunlardan biri də belədir:

Həm bu ÜÇ VEZİFİ (vəzifəni) BİRDƏN BİR ŞƏXS DƏ YAXUD CAMAATDA BU ZAMANDA OLMASI, MÜKƏMMƏL OLMASI VƏ BİR–BİRİNİ CERHETMEMESİ (bir–birinə mane olmaması, zərər verməməsi) ÇOX UZAQ, SANKİ QABİL (mümkün) GÖRÜLMÜR. Axır zamanda, ALİ BEYTİ NƏBƏVİNİN (Ə. S. M.) (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyunun) CAMAATI NURANİYƏNİ (nurani camaatını) TƏMSİL EDƏN HƏZRƏTİ MEHDİDƏ VƏ CAMAATINDAKI ŞƏXSİ MƏNƏVİDƏ (bir çox insanlardan ibarət qurum) ANCAQ İCTİMA EDƏ BİLƏR (cəmlənər). (Kastamonu Lahikası, s.139)

Bədiüzzaman Hz. Mehдинin "ÜÇ VƏZİFƏNİ BİRDƏN" yerinə yetirəcəyini ifadə etdiyi bu sözüylə mövzunun necə əhəmiyyətli olduğunu bir daha xatırladır. Özü də daxil olmaqla, əvvəlki mücəddidlərin heç birinin bunların üçün bir yerdə reallaşdırmadığını açıq şəkildə ifadə edir, buna görə də özünün Mehdi olmayacağını deyir.

Bədiüzzaman, "BU ZAMANDA" sözləriylə öz yaşadığı dövrdən bəhs edir və öz zamanında, Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyi üç vəzifəni tək bir şəxsin eyni anda yerinə yetirəcəyinin və bu üç vəzifənin bir–birinə mane törətməməsinin mümkün olmadığını bildirir. **Bədiüzzaman bu qənaətinin, fikrinin nə qədər güclü, qəti olduğunu isə, "ÇOX UZAQ" və "SANKİ QABİL (MÜMKÜN) GÖRÜNÜR" sözləriylə ifadə etmişdir.** Bu da, Bədiüzzamanın yaşadığı dövrdə Hz. Mehдинin hələ gəlmədiyini göstərən bir başqa əhəmiyyətli dəlildir. Bədiüzzamanın yaşadığı dövrdə, üç vəzifənin birdən yerinə yetirilməsinə imkan olmamışdır. Bədiüzzaman ancaq özündən bir əsr sonra gələcək olan Böyük Mehдинin bu vəzifələrin hamısını birdən yerinə yetirəcəyini bildirmişdir.

Bədiüzzaman, burada istifadə etdiyi "ANCAQ" sözüylə başqa birisinin bu vəzifələri bacarmasının Allahın diləməsiylə "QEYRİ–MÜMKÜN" olduğunu bildirir. Çünki Allah bu vəzifələri yalnız Hz. Mehдинin yerinə yetirə biləcəyini təqdir etmişdir. Hz. Mehdi də qədərində belə təqdir edildiyi üçün bu vəzifələri Allahın izniylə müvəffəqiyyətlə yerinə yetirəcək. İslam tarixində hələ bunu bacaran bir kəsin və ya bir birliyin görünmədiyi kimi, Bədiüzzaman öz yaşadığı dövrdə də bu vəziyyətin reallaşmadığını vurğulamışdır.

Bədiüzzaman bir başqa ifadəsində də, Quran əxlaqını dünya üzərində hakim etmək məqsədiylə əvvəlki əsrlərdə də bəzi Müsəlman şəxslərin gəldiyini, ancaq bunların heç birinin axır zamanda Hz. Mehдинin edəcəyi üç əhəmiyyətli

vəzifəni bu şəkildə, bir yerdə yerinə yetirmədiklərini bildirmişdir. **Bu səbəblə də axır zamanın "BÖYÜK MEHDİ" si adını ala bilmədiklərini ifadə etmişdir.**

Bədiüzzaman bu mənada, Risaləni Nurun da Hz. Mehdinin üç vəzifəsindən birincisi olan "imanı qurtarmaq" vəzifəsini yerinə yetirdiyini söyləmişdir. Ancaq bu xidmətin dar dairədə yəni müəyyən bir ətrafda məhdud qaldığını, Böyük Mehdi ünvanını daşıyacaq olan Hz. Mehdinin isə bu vəzifəni və digər iki vəzifəsini dünya səviyyəsində reallaşdıracağını açıqlamışdır. Buna görə də Hz. Mehdi ortaya çıxdığı zaman, hədislərdə də ifadə edildiyi kimi, Mehdiliyini iddia etməyəcək və ya bunun təbliğatını aparmayacaq. Hz. Mehdinin burada sayılan və dünya səviyyəsində təsirli olacaq olan böyük işləri, bu müqəddəs şəxsin ortaya çıxdığının ən böyük isbatı və dəlili olacaq.

Batın təfsirçilərinə görə:

Bədiüzzaman, Hz. Mehdinin üç vəzifəni bir yerdə yerinə yetirəcəyini, amma özünün bu vəzifələri yerinə yetirmədiyini ifadə etmişdir. Batın təfsirçiləri isə, Bədiüzzamanın bu mövzudakı çox açıq ifadələrinə baxmayaraq, 'yalnız tək bir vəzifənin yerinə yetirilməsinin Mehdilik üçün kafi olduğunu' iddia edirlər.

Bədiüzzaman həyatını İslam əxlaqının təbliğinə həsr etmiş, yaşadığı əsrin dini məlumatlar üzrə ən səlahiyyətli, çox qiymətli bir İslam alimi və təfəkkürlü şəxsiyyət idi. Yaşadığı dövrdə ən çətin şərtlər altında belə imanla bağlı xidmətini davam etdirmiş, bir çox insanın iman etməsinə vəsilə olmuşdur. Ancaq Bədiüzzamanın bu xidməti, məhdud bir sahədə reallaşmışdır. Hz. Mehdinin imani işləri isə, İslam əxlaqının 'bütün dünyada' hakim qılınmasını təmin edəcək. Hz. Mehdi İslam dinini bütün batıl inanc və xurafatlardan təmizləyəcək, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünnetini yenidən canlandıraraq və din əxlaqını əvvəlki, əsl halına qaytaracaq. Bədiüzzamanın xidməti isə, belə bir nəticəyə çatmamışdır. Bununla yanaşı Bədiüzzaman Hz. Mehdinin digər vəzifələri olan İslam Birliyini qurmamış, bütün dünyadakı Müsəlmanların mənəvi lideri xüsusiyyətini daşımamış, bu xüsusiyyətlə Xristian dünyasıyla ittifaq qurmamışdır, Quran əxlaqının və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünnetinin yenidən canlandırılmasıyla bütün yer üzünə hakim nə vəsilə olmamışdır.

Ancaq batın təfsirçiləri, bu nəticələrin heç biri olmadığı və Bədiüzzaman da bu həqiqəti Risalələrdə açıq şəkildə dilə gətirdiyi halda, tək bir vəzifənin – və bunun da yalnız müəyyən cəhətlərdə– yerinə yetirilmiş olmasının Mehdilik üçün kafi olduğunu iddia edirlər. Belə bir iddia isə, "Bədiüzzamanın sözləri əhəmiyyətli deyil, Risalələrə deyil, batın təfsiriylə edilən şərhələrə inanmaq lazımdır" şəklində bir düşüncəylə hərəkət edildiyini göstərir. Bu isə, Bədiüzzaman kimi dəyərli bir İslam aliminin böyük bir əmək sərf edərək, səmimiyyətlə qələmə aldığı hikmətli

əsərlərinin etibarlılığını təhlükəyə atacaq dərəcədə çox səhv bir yanaşmadır. Bədiüzzaman yaşadığı əsrin mücəddidi olmuş, Müsəlmanlara işıq tutan çox böyük bir İslam alimidir. Şübhəsiz ki, əsərlərindəki hər bir sözü də, bu istiqamətdə ən hikmətli şərhləri ehtiva edir.

3–Bədiüzzaman, 'Mehdi bir şəxsdir və mənəvi şəxsi də (bir çox insandan ibarət olan qurum) vardır' deyir. Təfsirçilər isə 'yalnız mənəvi şəxsdir (yəni tək şəxs olaraq deyil, bir birlik halında olduğunu)' deyirlər.

Bədiüzzamana görə:

Bədiüzzamanın Hz. İsa və Hz. Mehdiyə gəlişi ilə əlaqədar izahları çox açıq və aydın şəkildədir. Bədiüzzaman bu mövzularda Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədislərinə söykənərək bir çox dəlillə "Hz. İsanın və Hz. Mehdiyə bir şəxs olduqlarını" açıqlamışdır. Bədiüzzaman tarix boyunca göndərilmiş olan bütün elçilər kimi, Hz. İsanın da, Hz. Mehdiyə də bir mənəvi şəxs (birliyin) olacağını ifadə etmişdir. Ancaq bu mənəvi şəxsin (birliyin) başında Hz. İsa və Hz. Mehdi bir şəxs olaraq şəxsən olacaqlar. Necə ki, bir şəxs olmadan bir birliyin, qurmun varlığından söz gedə bilməz. "Mənəvi şəxs" anlayışı ümumiyyətlə bir camaatı təmsil edən deməkdir, ancaq bu camaat, lideri olmayan bir camaat deyil. Hər mömin birliyinin bir öndəri olduğu Quranda bildirilən Allahın əsrlərdə davam edən bir adətullahıdır (qanunudur).

Eyni zamanda, Quranda tarix boyu müxtəlif cəmiyyətlərə göndərilən elçilər, nəbilər və rəsulların həyatları, mübarizələri və təbliğləri haqqında bir çox məlumat verilmişdir. Yaşadıqları hadisələr, ailələri, yoldaşları, uşaqları, Allaha olan səmimi imanları və duaları ilə əlaqədar ayələrdə müxtəlif məlumatlar verilmişdir. Bütün bu məlumatlar bizə, tarix boyunca heç bir elçi, nəbi və ya rəsulun bir mənəvi şəxs olaraq göndərilmədiyini, bütün elçilərin bir şəxs olaraq gəldiklərini göstərir. Eyni zamanda Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dən sonra gələn və İslam tarixində iştirak edən heç bir mücəddid (dində yenilik edən) və ya müctəhid (ayələri düzgün açıqlayan) də bir mənəvi şəxs olaraq göndərilməmişdir. Quranın adətullahında bütün elçilərin, bütün mücəddidlərin insanları xəbərdar edib qorxudacaq, onları Allahın razılığı, rəhməti və cənnətiylə müjdələyə biləcək, onlara doğrunu səhvədən ayıracaq bir hidayət rəhbəri olan bir şəxs kimi göndərildikləri görünür.

Şəxs olmadan bir mənəvi şəxs olması, digər bütün elçilərdə olduğu kimi, Hz. Mehdiyə də aid deyil. Hz. Mehdi də gəldiyi zaman, yenə ona yaxın insanlardan ibarət olan bir camaatı olacaq, başlarında da Hz. Mehdi olacaq. Necə ki, Bədiüzzamanın yalnız bir neçə sözünün araşdırılmasında, bu mövzunun heç bir mübahisəyə yer buraxmayacaq dərəcədə dəqiq olduğu aydın olmuşdur.

Bədiüzzamanın Hz. Mehdyə aid istifadə etdiyi "O ZAT" və ya "O ŞƏXS" kimi ifadələr, Hz. Mehдинin bir "mənəvi şəxs" olmadığını açıq şəkildə bildirmişdir.

1) ... Həm də o eşhasın (o insanların) mənəvi şəxsiyyət olduğuna və ya təmsil etdikləri camaata aid asarı azimeyi (fövqəladə əsərləri, izləri) O EŞHASIN (insanların) ŞƏXSLƏRİNDƏ təsəvvür edərək elə təfsir etmişdilər ki, sanki O EŞHASI MÖCÜZƏ (o möcüzəvi, gözəl insanlar, yəni Hz. İsa və Hz. Mehdi) çıxdıqları vaxt bütün bunlar baş verdikdə xalq onları tanıyacaq. (Sözlər, s.343–344)

Bədiüzzaman bu sözündə Hz. İsa və Hz. Mehdi üçün "o eşhası möcüzə" (o möcüzəvi şəxslər) ifadəsini istifadə edərək, hər ikisinin də bir mənəvi şəxs olaraq deyil, bir şəxs olaraq gələcəklərini açıq şəkildə bildirmişdir.

2) ... Ona qarşı Ali Beyti Nəbəvinin silsiləi nuranisinə (Peyğəmbərimizin nurani soyuna) bağlanan, əhli vəlayət (vəlilərin) və əhli kamalın (kamil iman sahiblərinin) başına keçəcək Ali Beytdən Məhəmməd Mehdi adında BİR ŞƏXSİ NURANİ (nurlu bir şəxs), o Süfyanın mənəvi şəxsi olan cərəyanı münafikaneyi (münafiq axınıni) öldürüb dağıdacaq... (Məktubat, s.56–57)

Bədiüzzaman burada da "bir şəxsi nurani" yəni "nurlu bir şəxs" deyərək Hz. Mehдинin bir mənəvi şəxs olaraq deyil, bir insan, şəxs olduğunu bildirmişdir.

Bədiüzzaman eyni zamanda "nurlu bir şəxs" ifadəsiylə bəhs etdiyi bu adamın "kamil iman sahiblərinin başına keçəcəyini, onlara öndərlik edəcəyini" bildirir və bu sözləriylə, Hz. Mehдинin bir şəxs olacağını bir daha təkrarlamışdır.

3) ... O ŞƏXS, o tayfanın uzun tədqiqatı (o birliyin uzun araşdırmaları) ilə yazdıqları əsəri özünə hazır bir proqram edəcək, onunla (proqramla) o birinci vəzifəni tam yerinə yetirmiş olacaq. Bu vəzifənin istinad etdiyi (söykəndiyi) qüvvət və MƏNƏVİ ORDUSU, ixlas, sədaqət və tesianüd (həmrəylik) sifətlərinə tam sahib olan bir qisim ŞAGİRDƏRİDİR. Nə qədər az olsalar da, mənəvi cəhətdən bir ordu qədər qüvvətli və qiymətli sayılırlar. (Emirdağ Lahikası–1, s.266–267)

Bədiüzzaman bu sözündə də Hz. Mehdi üçün "o şəxs" ifadəsini istifadə etmişdir. Bununla Hz. Mehdidən ayrı, camaatından da ayrı bəhs edərək, Hz. Mehdi və onun mənəvi şəxs olduğunu iki fərqli anlayış olduğu haqqında bir daha açıqlamışdır.

4) ... *O irəlidə gələcək ACİB BİR ŞƏXSİN (qeyri-adi və heyrat oyandıran şəxsin) bir xidmətçisi və ONA yer hazır edəcək bir dümdarı (əvvəldən gələn təqibçisi, zəmin hazırlayanı) və O BÖYÜK KOMANDİRİN pişdar bir nəfəri (qabaqcıl bir əsgəri) olduğumu zənn edirəm. (Barla Lahikası, s.162)*

Bədiüzzamanın bu sözündə istifadə etdiyi "acib bir şəxs" ifadəsi, Hz. Mehдинin bir mənəvi şəxs olaraq deyil, bir şəxs olduğunu açıq şəkildə bildirmişdir.

Bədiüzzaman sözlərinin davamında isə Hz. Mehдинin "komandirlik xüsusiyyətinə" də diqqət çəkmişdir. Bir mənəvi şəxsin komandir olması mümkün deyil. Burada, Hz. Mehdidən bu vəzifəni yerinə yetirə biləcək bir şəxs olaraq bəhs edildiyi aydındır.

Həmçinin, Bədiüzzaman Səid Nursi, Hz. Mehдинin boynuna götürəcəyi bu böyük vəzifədə özünün də "bu acib (heyratləndirici) şəxsin xidmətçisi" ola biləcəyini ifadə edərkən, Hz. Mehдинin bir şəxs olduğunu bir daha vurğulamışdır.

5) ... *Axır zamanın ən böyük fəsadı zamanında, əlbəttə ən böyük BİR MÜCTƏHİD (ictihad edən böyük İslam alimi), həm ən böyük BİR MÜCƏDDİD (hər əsrin əvvəlində dini həqiqətləri dövrün ehtiyacına görə dərs vermək üçün göndərilən böyük İslam alimi, yeniləyən, yeniləyici), həm HAKİM, həm MEHDİ, həm MÜRŞİD (doğru yolu göstərən adam), həm QÜTBÜ ƏZƏM (Müsəlmanların bağlandıqları böyük övliyalardan, zamanın ən böyük mürşidi) olaraq BİR ŞƏXSİ NURANİNİ (nurani bir şəxsi) göndərəcək və O ŞƏXS də Əhli Beyti Nəbəvidən (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in soyundan) olacaq. (Məktubat, s.411, 412; Məktubat, s.441)*

Bədiüzzamanın bu sözündə istifadə etdiyi "müctəhid, mücəddid, hakim, Hz. Mehdi, mürşid, qütbü əzəm, nurani şəxs" xüsusiyyətləri, mənələrindən da aydın olduğu kimi ancaq bir adama aid olan xüsusiyyətlərdir.

Həm də, Bədiüzzaman Hz. Mehдинin "nurani bir şəxs" olduğundan bəhs edir. Əgər Bədiüzzaman Hz. Mehдинin bir mənəvi şəxs olduğunu vurğulamaq istəsəydi burada "bir nurani şəxsdən" deyil, "bir nurani mənəvi şəxsiyyətdən" bəhs edərdi.

Həmçinin, burada şəxs sözündən əvvəl istifadə edilən "bir" sözü də bu mövzunu bir daha açıqlamış olur. "Şəxs (zat)" isə onsuz da yenə birlik və şəxs ifadə edən bir sözdür. Bədiüzzaman burada açıq şəkildə "bir şəxs" ifadəsini

istifadə etmişdir, yəni "iki" ya da "bəziləri" deməmişdir. Bu səbəbdən də Bədiüzzamanın bütün bu şərhləri, Hz. Mehdidən bir mənəvi şəxs olaraq bəhs etmədiyini qəti bir şəkildə isbat edilir.

6) ... Bəlkə nuru imanın (imanın nuru, işığının) diqqətiylə, O EŞHASI AXIR ZAMAN (axır zaman şəxsləri) tanına bilər. (Sözlər, s.343–344)

Bədiüzzaman Hz. İsa və Hz. Mehdi üçün "axır zaman şəxsləri" ifadəsini istifadə etmişdir. Bədiüzzamanın burada istifadə etdiyi "şəxslər" ifadəsi, Hz. İsa və Hz. Mehdi üçün bir mənəvi şəxs olaraq deyil, bir insan olaraq gələcəklərini açıq şəkildə bildirmişdir.

Bədiüzzamanın, axır zamanda gələcək olan bu şəxslərin "imanın nuruyla tanına biləcəklərini" ifadə etməsi, yenə də Hz. İsa və Hz. Mehdi üçün bir şəxs olaraq gələcəklərini dediyini göstərir. "Tanıma" hərəkəti ancaq insanlar üçün etibarlı ola biləcək bir vəziyyətdir. Bir mənəvi şəxsin isə özü olub olmadığına tanına bilməsi əlbəttə ki mümkün deyil.

7) ... Bu zamanda elə fəvqəladə hakim cərəyanlar (fikir axınları) var ki, hər şeyi öz hesabına götürdüyü üçün, faraza (fərz edək) HƏQİQİ GÖZLƏNİLƏN VƏ BİR ƏSR SONRA GƏLƏCƏK OLAN O ŞƏXS dahi bu zamanda gəlsə... (Kastamonu Lahikası, s.57)

Bədiüzzamanın bu sözündə istifadə etdiyi "o şəxs" ifadəsi yenə də bu mövzunu heç bir mübahisəyə yer verməyəcək şəkildə dəqiqləşdirir. Bədiüzzaman, Hz. Mehdi üçün "həqiqi gözlənililən o şəxs" ifadəsiylə bəhs edir. Əgər Hz. Mehdi üçün bir mənəvi şəxs olacağını demək istəsəydi Bədiüzzamanın burada "gözlənililən mənəvi şəxs" deməyi lazım idi, ancaq Hz. Mehdiylə əlaqədar belə bir ifadə istifadə etməmişdir.

Bədiüzzaman bu sözü ilə eyni zamanda Hz. Mehdi üçün "bir əsr sonra gələcəyini" də ifadə etmişdir. Aydın məsələdir ki, bir mənəvi şəxs üçün ortaya çıxış tarixi verilməz. "Gəlmə" hərəkəti ancaq bir şəxs üçün istifadə edilən bir sözdür və buradan da Bədiüzzamanın Hz. Mehdi üçün bir adam olaraq bəhs etdiyi məlum olur.

8) ... AXIR ZAMANIN O BÖYÜK ŞƏXSİ, Ali Beytdən (Peyğəmbərimizin soyundan) olacaq. (Şüalar, s.442)

Bədiüzzaman burada da "axır zamanın o böyük şəxsi" sözləriylə Hz. Mehдинin axır zamanda gələcək olan bir şəxs olduğunu vurğulamışdır. Hz. Mehдинin Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyundan olacağını ifadə etməyi isə, Bədiüzzamanın Hz. Mehdidən bir mənəvi şəxs olaraq bəhs etmədiyi çox açıq bir şəkildə bilinir. Çünki 'bir mənəvi şəxsin bir başqa insanın soyundan gələ bilməsi mümkün deyil'.

9) ... Mən də onlara demişdim: "Mən, özümü seyid (Peyğəmbərimizin soyundan) hesab etmirəm. Bu zamanda nəsilər bilinmir. Halbuki axır zamanın o böyük şəxsi, Ali Beytdən (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyundan) olacaq. (Emirdağ Lahikası–1, s.267)

Bədiüzzaman bu sözündə də yenə "axır zamanın o böyük şəxsi" deyərək Hz. Mehдинin bir mənəvi şəxs olaraq deyil bir şəxs olduğunu açıq–aşkar ifadə edir.

Bədiüzzaman "Hz. Mehдинin Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyundan olacağını" bir daha bildirir. Yuxarıda da bildirildiyi kimi, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyundan gələ bilməsi üçün Hz. Mehдинin ancaq bir insan olması lazımdır ki, Bədiüzzaman da bu sözüylə bu həqiqəti aydın şəkildə vurğulamışdır.

10) ... Rəvayətlərdə, axır zamanın əlamətlərindən olan və ALİ BEYTİ NƏBƏVİDƏN (Rəsulullahın soyundan) HƏZRƏTİ MEHDİ (Rədiyallahu ənh) haqqında müxtəlif xəbərlər var. (Şüalar, s.465)

11) ... Səid etiraznaməsində: "Mən seyid deyiləm. MEHDİ SEYİD (peyğəmbər soyundan) OLACAQ." – deyə onları rədd etmiş. (Şüalar, s.368)

Bədiüzzaman bu iki sözü ilə, Hz. Mehдинin "seyid" yəni "peyğəmbər soyundan bir şəxs" olduğunu bir daha təkrarlamışdır.

12) ... Beşinci və Altıncı İşarələr, islahı aləmin (bütün insanların pisliklərdən təmizlənilib yaxşılaşdırılmasının) şəxsən HƏZRƏTİ MEHDİNİN ZÜHURUNA vabeste (bağlı) olduğuna qənaət edən zümrədən (qrupdan), BU ŞƏXSİ ALİŞANIN (şanı uca olan şəxsin) də bu əmrdə müqtədir olmasında (qüvvətli olmasında) şübhələmənlərin, bu qorxularını (səhf, yersiz düşüncələrini) ortadan qaldıracaq,

etimadlarını təmin edəcək (etibarlarını qazanacaq) bu çox qüvvətli günəş kimi bir həqiqətdir. (Barla Lahikası, s.110)

Bədiüzzamanın bu sözü ilə "bu şəxsi alişan" yenə də Hz. Mehдинin bir şəxs olaraq gələcəyini açıq şəkildə ifadə etmişdir.

13) ... O ŞƏXS, bütün əhli imanın (iman edənlərin) mənəvi köməkləriylə və İslamın Birliyinin muavenetiylə (İslam Birliyinin köməyi sayəsində), bütün üləma və övliyanın (alimlərin və vəlilərin), xüsusilə Ali Beytin nəslindən (Peyğəmbərimizin nəsilindən) hər əsrdə qüvvətli və kəsətli (çox sayda) olan milyonlarla fədakar seyidlərin iltihaklarıyla (peyğəmbər soyundan gələn fədakar kəslərin iştiraklarıyla) O VƏZİFƏLİ UZMAYI (böyük vəzifəni) YERİNƏ YETİRMƏYƏ ÇALIŞAR. (Emirdağ Lahikası-1, s.266-267)

Bədiüzzaman bu sözündə bir daha Hz. Mehдинin bir şəxs olaraq ortaya çıxacağını "o şəxs" ifadəsiylə təkrarlamışdır.

Həm də "Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyi böyük vəzifə"-dən də bəhs edərək, onun bir mənəvi şəxs olduğunu deyil, bir insan olaraq işinin başında olacağını ifadə etmişdir.

14) ... Bu həqiqətdən aydın olur ki, SONRA GƏLƏCƏK O MÜBARƏK ŞƏXS... (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.9)

Səid Nursi bu şərhində də "o mübarək şəxs" sözü ilə yenə Hz. Mehдинin bir şəxs olaraq gələcəyini təkrarlamışdır.

15) ... Çox zaman əvvəl bir əhli vəlayətdən (vəlilərdən) eşitdim ki, O ŞƏXS, keçmiş vəlilərin qeybi işarələrindən istihrac etmiş (bir mənə çıxartmış) və belə bir qənaətə gəlmişdir ki, "Şərq tərəfdən bir nur zühur edəcək, bidətlər zulümatını (dinə sonradan girmiş olan xurafatların meydana gətirdiyi zülməti) dağıdacaq." Mən, belə bir nurun zühurunu (ortaya çıxışını) çox intizar etdim (gözlədim) və gözləyirəm. Lakin çiçəklər baharda olar. Beləliklə müqəddəs çiçəklərə zəmin hazırlamaq lazımdır. Anladığım ki, bu xidmətimizlə O NURANİ ŞƏXSLƏRƏ zəmin hazırlayırıq. (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.189, Mektubat, s.34)

-... O şəxs...

–... O nurani şəxslərə...

Bədiüzzaman bu ifadəsində axır zamanda gələcək olan bu müqəddəs şəxslər üçün iki dəfə "şəxs" sözünü istifadə etmişdir. Özünün bu "nurani şəxslərə zəmin hazırladığını" deyərək, Hz. İsa və Hz. Mehдинin bir mənəvi şəxs olmadıqlarını, bir şəxs olduqlarını açıq şəkildə ifadə etmişdir.

16) ... ÜMMƏTİN GÖZLƏDİYİ, AXIR ZAMANDA GƏLƏCƏK OLAN ŞƏXSİN üç vəzifəsindən ən mühüm olanı (əhəmiyyətli), ən böyüyü və ən qiymətli olan imanı təhqiqini nəşr (həqiqi imanı yaymaq) və əhli imanı dəlalətdən qurtarmaq... (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.9)

Bədiüzzaman burada da Hz. Mehдинin, İslam aləminin gözlədiyi "axır zamanda gələcək bir şəxs" olduğunu ifadə edərək onun bir mənəvi şəxs olmadığını bir daha təsdiqləmişdir.

17) ... Əhli imanı dəlalətdən mühafizə etmək (iman edənlərin doğru yoldan çıxmaqlarına mane olmaq) və bu vəzifə həm dünya, həm hər şeyi buraxmaqla, tədqiqatı çox zaman, vaxt tələb etdiyindən, HƏZRƏTİ MEHDİNİN O VƏZİFƏNİ ŞƏXSƏN ÖZÜ görməyə vaxtı və halı imkan verməz... (Emirdağ Lahikası-1, s.266-267)

Bədiüzzamanın bu sözündə istifadə etdiyi "özü" sözü də yenə şəxs ifadə edən və Hz. Mehдинin bir mənəvi şəxs olmadığını ortaya qoyan bir başqa dəlildir.

Səid Nursi bu sözündə əlavə olaraq Hz. Mehдинin bir şəxs olduğunu göstərən başqa ifadələr də istifadə etmişdir:

1– Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyi bir vəzifə vardır. Deməli Hz. Mehdi bir şəxsdir.

2– Hz. Mehdi, digər vəzifələriylə məşğul olacaq və bu vəzifəni şəxsən özünün yerinə yetirə bilməsi üçün vaxtı olmayacaq. "Məşğuliyyət və vaxt darlığı" ancaq bir insana aid olan vəziyyətlərdir. Bir mənəvi şəxsin məşğul olması, ya da vaxtının olmaması mümkün deyil.

18) ... "gələcək dünyaviyədə (gələcəkdə) MİN DÖRD YÜZ İL SONRA GƏLƏCƏK BİR HƏQİQƏTİ əsrlərində karib (yaxın) zənn etmişlər" (Sözlər, s.318)

Bədiüzzaman bu sözləriylə, İslam tarixində bir çox adamın Hz. Mehdinin öz dövrlərində gələcəyini düşünərək yanıldıqlarını və bu şəxsin Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dən 1400 il sonra gələcəyini xatırlatmışdır. Əvvəlki səhifələrdə də ifadə edildiyi kimi, "gəlmə" hərəkəti ancaq bir insan üçün aid edilə biləcək bir vəziyyətdir. Əgər, Bədiüzzaman burada Hz. Mehdinin bir mənəvi şəxs olduğunu vurğulamaq istəsəydi, çox fərqli ifadələr istifadə edərdi. Halbuki tarixini də verərək, nə vaxt gələcəyini ifadə etməyi də Hz. Mehdidən bir şəxs olaraq bəhs etdiyini bildirir.

Bədiüzzaman Hz. Mehdi və onun camaatının mənəvi şəxsiyyətindən iki fərqli mənada bəhs etmişdir.

19) ... o vəzifələri ONUN cəmiyyəti və seyidlər camaatının edəcəyini rəhməti İlahiyədən (Allahdan bir rəhmət olaraq) gözləyirik. (Emirdağ Lahikası–1, s.265)

Bədiüzzaman, bu şərhində Hz. Mehdi üçün "ONUN", Hz. Mehdinin camaatı üçünsə "onun cəmiyyəti" ifadəsini işlətmişdir. Şəxsiyyət ifadə edən "onun" sözü, Hz. Mehdinin bir şəxs olduğunu göstərir. Cəmiyyəti isə, Hz. Mehdinin mənəvi şəxsinə təmsil edir və Hz. Mehdinin şəxsinədən başqa bir mənada bildirilmişdir. Ancaq Hz. Mehdinin bir cəmiyyətinin olması üçün, özünün də bir şəxs olaraq həmin cəmiyyətin başında olması lazımdır.

20) ... HƏZRƏTİ MEHDİNİN NURANİ CƏMIYYƏTİ, Süfyan komitəsinin təxribatçı rejimi bidatkarənəsini (dində olmayanı dinə soxaraq) təmir edəcək, Sünnəti Seniyeyi (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sözlərinə və hərəkətlərinə dair ən yüksək və qiymətli hallar, rəftarları, hərəkət düsturlarını) canlandıracaq. Yəni, İslam aləmində Risaləi Əhmədiyəni (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in peyğəmbərliyini) inkar etmək niyyətiylə Şəriəti Əhmediyəni (ASM) (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in gətirdiyi Quran hökmlərini) təxribə (yıxıb pozmağa) çalışan Süfyan komitəsi, HƏZRƏTİ MEHDİ CƏMIYYƏTİNİN möcüzəvi mənəvi qılıncı ilə öldürüləcək və dağıdılacaq. (Mektubat, s.473)

–... Onun cəmiyyəti...

–... Hz. Mehдинin nurani cəmiyyəti ...

–... Hz. Mehdi cəmiyyətinin...

Bədiüzzamanın bu sözlərində keçən "Süfyan komitəsi" – Darvinist, materialist və ateist axınları təmsil edir. Bədiüzzaman axır zamanda gələcək olan Hz. Mehдинin, bu axınların haqq dini pozmaq üçün istiqamətlənən fəaliyyətlərini dayandıracağını, dini əsl halına qaytaracağını və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünətiylə əməl edəcəyini bildirmişdir.

Bədiüzzaman bu və yuxarıdakı sözlərində Hz. Mehдинin bir cəmiyyəti olacağını ifadə etmişdir. Bu cəmiyyət, Hz. Mehдинin şəxsən başçılıq etdiyi mənəvi şəxsiyyətidir. Əvvəlki hissələrdə də izah olunduğu kimi, **"Hz. Mehдинin cəmiyyəti"**, Hz. Mehдинin başçılıq edəcəyi, onun təbliğinə itaət edib ona tabe olan insanlardan ibarət yaranan bir cəmiyyəti ifadə edir. Ancaq bu birliyin bu mövzudakı ən əhəmiyyətli xüsusiyyəti, bu mənəvi şəxsiyyətin meydana gətirən şəxs, yəni Hz. Mehдинin varlığıdır. Buna görə Bədiüzzamanın bu sözündə istifadə etdiyi **"Hz. Mehдинin nurani cəmiyyəti"** anlayışı da yenə Hz. Mehдинin bir şəxs olaraq gələcəyini göstərir.

21) ... Axır zamana kimi, həyatın geniş dairəsində əsilli (ağıllı, tərbiyəli) sahibləri, yəni MEHDİ VƏ ŞAGİRDƏRİ, Cənabı Haqqın icazəsiylə gəlir, o dairəni genişləndirər və o toxumlar sünbüllənər. (Sikke-i Tasdik-i Gaybî, s.172; Kastamonu Lahikası, s.72)

Bədiüzzaman bu ifadəsində Hz. Mehdi və mənəvi şəxsinin fərqli mənada olduğunu açıq-aşkar ifadə etmişdir. Hz. Mehdi və şagirdləri olaraq iki müxtəlif mənadan bəhs edir. Hz. Mehдинin şəxsi və tələbələri. Buradakı "və" sözü bu mövzuya aydınlıq gətirir. Bu iki söz bir-birindən fərqli mənələrdədir və ikisinin birləşməsi zamanı Hz. Mehдинin mənəvi şəxsiyyəti mənasını verir.

22) ... Həm bu üç vəzifələri birdən bir şəxsdə, yaxud camaatda bu zamanda və mükəmməl şəkildə olması, bir-birinə zidd olmadan, zərər vermədən əmələ gəlmir, sanki qabil görülmür (mümkün deyil). Yalnız axır zamanda, Ali Beyti Nəbəvinin (a.s.m) (Peyğəmbərimizin soyunun) nurani camaatını təmsil edən HƏZRƏTİ MEHDİDƏ VƏ CAMAATINDAKI MƏNƏVİ ŞƏXSİYƏTİNDƏ cəmlənə bilər (toplana bilər). (Kastamonu Lahikası, s.139; Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.186)

Bədiüzzamanın bu sözündə də Hz. Mehdi və camaatının mənəvi şəxsiyyəti yenə "və" ifadəsiylə bir-birindən fərqlənir. Bu izahdan aydın olur ki, Hz. Mehdi və Mənəvi şəxsiyyəti iki ayrı mənə kəsb edir. **"Hz. Mehdi'nin camaatındakı bir mənəvi şəxsiyyət"**– dən bəhs edir, **"Hz. Mehdi"** isə bu anlayışın xaricində tutularaq ayrıca zikr edilir. Deməli Hz. Mehdi'nin bir mənəvi şəxsiyyəti olacaq, ancaq özü də ayrı olacaq və bu mənəvi şəxsiyyətə başçılıq edəcək.

23) ... MEHDİNİN ALİ RƏSULUN TƏMSİL ETDİYİ MÜQƏDDƏS CAMAATININ, MƏNƏVİ ŞƏXSİYYƏTİNİN üç vəzifəsi var. (Emirdağ Lahikası-1, s.265)

Bədiüzzamanın bu sözündə isə, Hz. Mehdi'nin camaatının, yəni mənəvi şəxsiyyətinin yerinə yetirəcəyi üç böyük vəzifədən bəhs edilir. Bu camaatın mənəvi şəxsi təmsil edən, başlarındakı adam Hz. Mehdi'dir. Amma bu vəzifəni, bu müqəddəs camaatın mənəvi şəxsiyyəti yerinə yetirir. Bədiüzzamanın bu şərhini yenə də Hz. Mehdi'nin **"mənəvi şəxsi"**–nin və **"zatının"** iki ayrı mənə daşdığını göstərir.

Batın təfsirçilərinə görə:

Yuxarıda yalnız bir qisminə yer verilən sözlərində Bədiüzzamanın Hz. Mehdi'dən bir şəxs olaraq bəhs etdiyi çox aydın şəkildə bildirilmişdir. Bədiüzzaman Hz. Mehdi üçün açıq şəkildə **"zat"**, **"şəxs"** kimi ifadələr istifadə etmişdir. Ancaq, batın təfsirçiləri, Bədiüzzamanın bu dəqiq şərhələrini dəlil olaraq qəbul etmədiklərinə görə, Hz. Mehdi'nin yalnız bir mənəvi şəxsiyyət olduğunu deyirlər. Bu düşüncələri üçün bir dəlil gətirə bilmirlər, yalnız Bədiüzzamanın batın təfsir məntiqiylə səhv şəkillərdə şərh etdikləri sözlərini misal gətirirlər. Hətta aidiyyəti olan kəslər, buna aid mövzu, söhbət açıldıqda istifadə etdikləri qəlibləşmiş bəzi cavab şəkilləri vardır. Məsələn "Axır zamanda Hz. Mehdi adında bir şəxs gələcəkmi?" deyə bir sual soruşulduqda belə bir cavab verirlər: "Xeyr, Hz. Mehdi gəlməyəcək, yalnız mənəvi şəxs şəklində gələcək" ya da "Hz. Mehdi onsuz da gəlmişdir. Çünki Mehdilik mənəvi şəxs şəklində olur, çıxacaq olan Mehdi də bu şəkildə olacaq. İndi də bu mənəvi şəxs mövcuddur." deyə cavab verirlər. Eyni şəkildə Hz. İsa üçün də "Hz. İsa yer üzünə ikinci dəfə gələcəkmi?" deyə soruşulduqda "Xeyr, Hz. İsa gəlməyəcək. Hz. İsanın özü yer üzünə enməyəcək, o da mənəvi şəxs şəklində yer üzündə olacaq" deyilir. Ya da "Hz. İsa da, Hz. Mehdi də onsuz da mənəvi şəxs şəklində gəlmişdir" kimi şərhlər edilir. Bəziləri də "Bədiüzzaman əsərlərində, Hz. İsa və Hz. Mehdi'nin gələcəyi

mövzusunda dəqiq şərhlər etməmişdir" kimi sözlərlə, bu düşüncələrini Bədiüzzamanın sözləriylə dəlilləndirməyə çalışırlar.

Halbuki onların bu münasibəti son dərəcə yalnız və səhfdir. Çünki Bədiüzzaman, Hz. İsa və Hz. Mehdi ilə əlaqədar yazılarında bu mövzunu çox dəqiq ifadələrlə açıqlamışdır, axır zamanda gözlənilən bu şəxslərin bir mənəvi şəxs kimi olmadığını, bir zat, sadəcə bir şəxs olaraq ortaya çıxacaqlarını açıq bir şəkildə ifadə etmişdir.

Bədiüzzamanın bu sözlərinə baxmayaraq inadla Hz. Mehdiyin bir mənəvi şəxs olacağını bildirmələri isə əlbəttə ki, aidiyyəti olan kəslərin bəzi narahatlıq içində hərəkət etmələrindən qaynaqlanır. Bunlar arasında bir başqa şəxsin Bədiüzzamandan daha üstün bir mövqeyə sahib olması, Risalələrdən daha təsirli əsərlər yazması, saxta Mehdilərin çıxma ehtimalı, ya da Mehdiyin çıxmaması vəziyyətində xəyali sükuta uğramaq qorxusu, quruluşun nizamının pozulması, mənfəət ya da etibarsızlığa uğramaq kimi narahatlıqlar sayıla bilər. Hz. Mehdiyin, bir mənəvi şəxs olacağı fikri yayıldığı təqdirdə isə, Mehdiyin gözlənilməsi də ortadan qalxacaq. Mövcud olan nizam pozulmayacaq, sonra Bədiüzzamanın sözlərinin səhv çıxması qorxusu olmayacaq, Hz. Mehdiyin gəlməsinə görə məyusluq da yaşanmayacaq. Halbuki Bədiüzzamanın da ifadə etdiyi kimi, tamamilə iman zəifliyindən və Hz. Mehdi inancının güclü olmamasından qaynaqlanan bu səhf fikirlər tamamilə yersizdir. Hədislərdə və Bədiüzzamanın sözlərində Hz. Mehdiyin vəsilə olacağı bildirilən rəvayətlərə Allah Quran ayələriylə də işarə etmişdir. İslam əxlaqını bütün yer üzünə hakim edəcəyini, bundan 1400 il əvvəl Allah Quranda möminləri müjdələmişdir. Allahın vədi haqqdır. Qədərdə Allah bunu kimin vəsiləsiylə reallaşdırsa, bu adam Hz. Mehdi olacaq.

Allah, İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyini, inanan qullarını güc və iqtidar sahibi edəcəyini vəd etmişdir. Allahın icazəsiylə bu vəd reallaşacaq. Allahın adətullahında (qanununda) Quran əxlaqının hakimiyyəti vardır. Yenə də bu adətullaha (Allahın qanununa) görə, bu hakimiyyətdə mömin birliyinin başında bir liderin olması lazımdır. Bu şəxsə də Mehdi deyilmişdir. Ancaq əsl əhəmiyyətli olan bu şəxsə nə ad verildi deyil. Bu adam fərqli şəkillərdə də adlandırıla bilər. Ancaq Allahın bu vədinin reallaşacağı, bu hadisəyə vəsilə olacaq və möminlərə öndərlik edəcək bir şəxsin gələcəyi qətidir.

4–Bədiüzzaman "Hz. İsa gələcəkdir" deyir, təfsirçilərin bir qismi, "Hz. İsa gəldi, öldü, hətta basdırıldı" deyir, digər qismi isə "Hz. İsa mənəvi şəxs şəklindədir" deyirlər.

Bədiüzzamana görə:

Bədiüzzaman əsərlərində Hz. İsanın bir şəxs olaraq ikinci dəfə yer üzünə gələcəyini bir çox dəlillərlə açıqlamışdır. Bədiüzzamanın bu şərtlərinə görə Hz. İsa yer üzünə təkrar gəldiyində, əvvəlki gəlişində olduğu kimi, yenə ona yaxın insanlardan ibarət olan bir camaatı (cəmiyyəti) olacaq və başlarında da Hz. İsa olacaq. Bu camaat Hz. İsanın mənəvi şəxsini əmələ gətirəcək, ancaq tarix boyu göndərilmiş olan bütün elçilərdə olduğu kimi, başlarında da bir lider olaraq Hz. İsa şəxsən özü olacaq.

Bədiüzzamanın, bu mövzunu açıqlayan sözlərinin birində Hz. İsanın bir mənəvi şəxs deyil, bir şəxs olduğunu belə ifadə etmişdir:

... aləmi səmavətdə (göylər aləmində) CİSMİ BƏŞƏRİSİ İLƏ (insan cismi ilə) olan İSA ƏLEYHİSSALAM ŞƏXSİ, o haqq dinin cərəyanının (Haqq dinin) başına keçəcəyini.... (Mektubat, s.60)

Bədiüzzaman Hz. İsanın ikinci dəfə yer üzünə insan bədəniylə gələcəyini və haqq dinin başına şəxsən keçəcəyini ifadə etmişdir. Bununla yanaşı Bədiüzzaman, Hz. İsanın Dəccal ilə olan mübarizəsindən bəhs etdiyi sözlərində də bir mənəvi şəxs ilə digər mənəvi şəxs arasında yaşanacaq bir hadisədən deyil, Hz. İsanın birbaşa, şəxsən Dəccalın şəxsinə qarşı aparacağı bir mübarizədən bəhs edir:

... cavab olaraq: Səhih Hədisdə (düzgün olan hədisdə) belə rəvayət edilir: "Həzrəti İsa Əleyhissalamın gələcəyini və İslam Şəriətinə əməl edəcəyini, Dəccalı məhv edəcəyini" imanı zəif olanlar istibad edərlər (fikir verməzlər, uzaq görürlər, olmayacağını sanarlar). Əgər onun həqiqəti izah edilsə, heç istibada yeri qalmaz (yəni uzaq görünməz). (Mektubat, s.58–59)

Bir başqa sözündə isə Bədiüzzaman, Dəccalın təsirinin ancaq möcüzə sahibi bir peyğəmbər tərəfindən ortadan qaldırıla biləcəyini ifadə edərək, Hz. İsanın bir mənəvi şəxs deyil, "mücüzələr göstərəcək xüsusiyyətlərə malik bir şəxs olacağını" bir daha aydın şəkildə ifadə etmişdir:

... ancaq MUCİZATLI (mücüzələr sahibi) VƏ ÜMUMUN MƏQBULU (əksəriyyətin qəbul etdiyi) BİR ŞƏXS ola bilər, hansı ki, O ŞƏXS, ən çox aidiyyəti olan və əksər (bir çox) insanların peyğəmbəri olan HƏZRƏTİ İSA ƏLEYHİSSALAMDİR..... (Şualar, s.463)

Batın təfsirçilərinə görə:

Bədiüzzaman Hz. İsanın ikinci dəfə yer üzünə gəlişini bir çox sözümdə açıq şəkildə müjdələmişdir. Ancaq, bəziləri müxtəlif səbəblərə görə Hz. İsanın bir şəxs olaraq gələcəyini qəbul etmək istəmirlər və buna görə də Bədiüzzamanın sözlərini təfsir adı altında səhv formalarda şərh etməyə çalışırlar. Təfsirçilərin bir qismi, "Hz. İsa gəldi, öldü, hətta basdırıldı", bir qismi də "Hz. İsa mənəvi şəxs olacaq" deyirlər.

Bildiyimiz kimi, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində Hz. Mehdi və Hz. İsanın eyni dövrdə ortaya çıxacaqları və bir yerdə olacaqları (yəni birgə mübarizə aparacaqları) xəbər verilmişdir. Hz. İsa və Hz. Mehdi, Dəccalın qurduğu inkara söykənən fikir sisteminə qarşı birlikdə mübarizə aparacaq, yeddi il birlikdə hökm edəcək və İslam əxlaqını bütün dünyaya birlikdə hakim edəcəklər. Hz. Mehdi keçmişdə çıxdığını iddia edən, ya da Bədiüzzamanın Hz. Mehdi olduğunu fikirləşən bəzi insanlar isə, bu mövzunu izah edərkən bəzi çətinliklərlə qarşılaşırlar. Çünki Hz. İsa hələ ortaya çıxmamışdır. Hədislərdə və Bədiüzzamanın əsərlərində ifadə edildiyi kimi hələ birlikdə namaz qılmamışlar. Ancaq belələri, Hz. Mehdi keçmişdə çıxmış və vəfat etmiş olduğunu bildirdiklərinə görə bu cür tarixi bir görüşmənin reallaşması onların fikrinə görə heç bir şəkildə mümkün olmayacaq. Buna görə heç bir dəlili olmayan bu iddianın dəstəklənməsi və şərh edilməsi üçün, Hz. İsa ilə əlaqədar "batın təfsir" adı altında həqiqətdən uzaq fikirlər irəli sürülür. "Hz. İsanın yalnız bir ruh olaraq gələcəyi, Xristianlığı təmsil edən bir mənəvi şəxs olacağı, ya da Bədiüzzaman həyatda ikən gəldiyi və vəfat edib basdırıldığı" kimi əsassız fikirlər irəli sürürlər. Halbuki Bədiüzzaman əsərlərində dəfələrlə çox açıq bir üslubda Hz. İsanın –cismi ilə, yəni bədəniylə– "bir şəxs" olaraq yer üzünə gələcəyini ifadə etmişdir. Hz. İsanın "Xristian ruhaniləriylə ittifaq quracağı, Dəccal ilə mübarizə apararaq onu fikrən (yəni qurduğu sistemi) təsirsiz hala gətirəcəyini" ifadə etmişdir.

Bədiüzzamanın Hz. İsanın gəlişi ilə əlaqədar olan çox açıq şəkildə bildirilən sözlərinə baxmayaraq irəli sürülən belə iddialar, böyük bir İslam aliminin yazmış olduğu kitabların hamısını şübhə altına salacaq qədər yalnız tətbiqlərdir. Bu kimi səhv cəhdlərin qarşısını almaq yalnız, – özünün də dəfələrlə vurğuladığı– Bədiüzzamanın həqiqi fikirlərini öyrənmək üçün yalnız Risalələri əsas götürərək və nə əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulamaqla mümkün olacaq.

5–Bədiüzzaman "İslam əxlaqı dünyaya hakim olacaq" deyir, təfsirçilər isə "bu artıq reallaşmışdır" deyirlər. Bir qismi də, "Hz. Mehdi mənəvi şəxs olaraq bunu edəcək" deyir. "Yaxşı, əgər bütün bunlar artıq olubdursa Müsəlman aləminin başına bir adam keçmişdirmi?" deyildiyində, "Xeyr, eyni anda çox adam

lider ola bilər, mənəvi şəxs lider ola bilər, liderə ehtiyac yoxdur" deyərək Hz. Mehdiyə rədd etmək üçün müxtəlif etiraz, şərh və bəhanələr gətirirlər.

Bədiüzzamana görə:

İslam əxlaqının yer üzünə hakim olacağı, Qurani Kərimdə bildirilmiş haqq olan bir vəddir. Quranda İslam əxlaqının hakimiyyəti haqqında olan ayələr olduqca açıq şəkildə bildirilmişdir. Bunlardan bəziləri belədir:

Allah sizlərdən iman gətirib yaxşı işlər görənlərə vəd etmişdir ki, özlərindən əvvəlkiləri varislər etdiyi kimi onları da yer üzünün varisləri edəcək, möminlər üçün onların Özünün bəyəndiyi dinini möhkəmləndirəcək və onların qorxusunu sonra arxayınçılıqla (əmin-amanlıqla) əvəz edəcəkdir... (Nur Surəsi, 55)

Onlar Allahın nurunu öz ağızlarından (çıxanlarla) söndürmək istəyirlər. Halbuki kafirlərin xoşuna gəlməsə də, Allah Öz nurunu tamamlayacaqdır. Müşriklərin xoşuna gəlməsə də, (İSLAM) DININI BÜTÜN DINLƏRDƏN ÜSTÜN ETMƏK MƏQSƏDİLƏ Öz Elçisini hidayət və haqq dinlə göndərən Odur.. (Saf Surəsi, 8-9)

Onlar Allahın nurunu öz ağızlarından (çıxanlarla) söndürmək istəyirlər. Halbuki kafirlərin xoşuna gəlməsə də, Allah Öz nurunu tamamlayacaqdır. Müşriklərin xoşuna gəlməsə də, (İslam) dinini bütün dinlərdən üstün etmək məqsədilə Öz Elçisini hidayət və haqq dinlə göndərən Odur.(Tövbə Surəsi, 32-33)

Quranda bildirildiyi kimi, İslam əxlaqının hakimiyyəti Allahın bir vədidir. Rəbbimiz bu vədini şübhəsiz yerinə yetirəcək. Həm də Quranda, mömin birliyinin başında mütləq bir lider olduğu bildirilir. Hər peyğəmbər, nəbi və ya elçi, göndərildikləri cəmiyyətə başçılıq etmişdir. Tarix boyu bütün nümunələrində görüldüyü kimi, hakimiyyət dövründə də Müsəlmanların başında onlara yol göstərəcək bir liderləri mütləq olacaq. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-ın mütəvatir hədislərində, bu dövrdə İslam əxlaqının hakimiyyətində möminlərin liderinin "Hz. Mehdi" olacağı xəbər verilmişdir.

Bədiüzzaman da Risaləi Nur Külliyyatında, Allahın Quran ayələrində bildirdiyi bu müjdəyə geniş yer vermiş, İslam əxlaqının Hz. Mehdi vəsiləsiylə

hakim olacağını ifadə etmişdir. Bədiüzzamanın İslam əxlaqının bütün dünyaya hakim olacağını ifadə etdiyi sözlərindən bəziləri belədir:

1) İkinci vəzifəsi XİLAFƏTİ MƏHƏMMƏDİYƏ (A. S. M.) ÜNVANI İLƏ (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in xəlifəsi kimi) ŞEİRİ İSLAMİYƏNİ (İslam əxlaqının əsaslarını) CANLANDIRMAQDIR. ALƏMİ İSLAMIN VƏHDƏTİNİ (İslam aləminin birliyini) NÖQTƏLİ İSTİNAD EDİB (dayaq nöqtəsi edib) bəşəriyyəti (insanlığı) maddi və mənəvi təhlükələrdən və qəzəbi İlahidən (Allahın əzabından) qurtarmaqdır... (Emirdağ Lahikası, s.259)

Bədiüzzamanın şərhlərinə görə Hz. Mehdi, İslam dünyasına lider olduğunda, hal-hazırda müxtəlif qruplara ayrılmış, dağınıq halda olan Müsəlmanları birləşdirəcək, İslam əxlaqını və fəzilətini, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in həqiqi sünnətini canlandıracaq. İslam aləminin birliyini quracaq, bu vəsilə ilə insanlığı maddi və mənəvi təhlükələrdən qurtaracaq və insanların Allahın qəzəbindən qorxmaqlarına, çəkinmələrinə vəsilə olacaq. Bədiüzzamanın burada istifadə etdiyi "CANLANDIRMAQ" sözü çox əhəmiyyət kəsb edir. Bu söz "yenidən həyata qovuşdurmaq" mənasındadır. Hz. Mehdi bu vəzifəni yerinə yetirərək İslam əxlaqının dünya səviyyəsində yaşanmasına vəsilə olacaq.

2) O ŞƏXSİN İKİNCİ VƏZİFƏSİ, ŞƏRİƏTİ (Quran əxlaqının əsaslarını və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünnətini) İCRA VƏ TƏTBİQ ETMƏKDİR (yerinə yetirməkdir). (Sikke–i Tasdik–i Gaybi, s.9)

Bədiüzzaman, bu sözü ilə də Hz. Mehdiyənin ikinci vəzifəsinin Quran əxlaqının əsaslarının tam olaraq yaşanmasına vəsilə olduğunu açıqlamışdır. İCRA VƏ TƏTBİQ ETMƏK – qüvvəyə mindirmək, yerinə yetirmək deməkdir. Bədiüzzaman da bu ifadələri ilə Hz. Mehdiyənin, Quran əxlaqının əhəmiyyətini və əsaslarını, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünnətini bütün insanlar arasında tətbiq edəcəyini və həyata keçirəcəyini ifadə etmişdir.

3) ... QADİRİ ZÜLCƏLAL (hər şeyə müqtədir olan Uca Allah) HZ. MEHDİ İLƏ DƏ, ALƏMİ İSLAMIN (İslam aləminin) ZÜLMƏTİNİ (zülmlə dolu olan dövrünü, qaranlığını) DAĞIDA BİLƏCƏK VƏ BUNU VƏD ETMİŞDİR, ƏLBƏTTƏ Kİ, BU VƏDİNİ YERİNƏ YETİRƏCƏK. (Mektubat, s.411–412)

Bədiüzzaman, Cəlal və Qüdrət sahibi olan Rəbbimizin, axır zaman əlamətlərinin şiddətləndiyi dövrdə Allahın, insanların qurtuluşuna vəsilə olması üçün Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın soyundan nurani bir şəxs olan Hz. Mehdiyi göndərəcəyini və onunla dinsizlik və zülm dövrünü ortadan qaldıracağını ifadə etmişdir. Hz. Mehdi, Allahın icazəsiylə İslam dünyasının məruz qaldığı zülm və çətinliklərə son qoymaqla məsul olacaq və işləylə Quran əxlaqını dünya səviyyəsində hakim edəcək. Bədiüzzaman, Allahın bu vədinin haqq olduğunu və vədini mütləq reallaşdıracağını ifadə etmişdir.

4) ... axır zamanda şəriəti Muhammədiyəni (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın sünnetini) və həqiqəti Furkanıyənəni (Quranın əsasını və mahiyyətini) və Sünnəti Əhmədiyəni (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın sünnetini) ihya ilə (yenidən canlandırmaqla), elan ilə (hər kəsə eşitdirməklə), icra ilə (tətbiq etməklə) başçıları olan Böyük Mehdinin kamalı ədalətini (yüksək ədalətini) və hakkaniyyətini (haqq və ədalətə tabeliyini, düzgünlüyünü) dünyaya göstərmələri çox məqbul olmaqla birlikdə çox lazım, zəruri və həyatı ictimai insaniyədəki (insanların cəmiyyət həyatındakı) düsturların muktezasıdır (qaydaların gərəyidir). (Şüalar, s.456)

Bədiüzzaman bu sözü ilə Hz. Mehdinin başçılıq vəzifəsini boynuna götürərək və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın soyundan gələn Əhli Beytin köməyi ilə bütün dünyaya haqq və ədalət gətirəcəyini bildirmişdir. Quran həqiqətlərinin və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın sünnetinin düzgün yaşanacağı dövr, Allahın icazəsiylə Hz. Mehdiylə birlikdə başlayacaq, İslam əxlaqı Hz. Mehdi vəsiləsi ilə bütün dünyada hakim olacaq.

Bədiüzzamanın burada istifadə etdiyi "İHYA" sözünün mənası, "YENİDƏN canlandırmaq"dır. Bədiüzzamanın da ifadə etdiyi kimi, Hz. Mehdi axır zamanda Qurandan uzaqlaşmış olan insanların yenidən Quran əxlaqına görə yaşamalarına vəsilə olacaq.

"ELAN" sözünün mənası isə, "HƏR KƏSƏ eşitdirmək"dir. Bədiüzzamanın şərhələrinə görə Hz. Mehdi, Quran həqiqətlərini və Quran əxlaqını hər kəsin görə biləcəyi, hər kəsə çata biləcəyi şəkildə eşitdirəcək. Kütləvi informasiya vasitələrini və texnologiyaları çox yaxşı istifadə edəcəyi məlum olan Hz. Mehdi, İslam həqiqətlərini çox müxtəlif və hikmətli üsullarla bütün dünyaya açıq şəkildə göstərəcək və elan edəcək.

"İCRA" sözünün mənası da, "tətbiq" dir. Bədiüzzaman bu sözləriylə də Hz. Mehdinin, Quran əxlaqını bütün dünyada hakim edəcəyini və bütün cəmiyyətlərdə yaşanacaq hala gələcəyini ifadə etmişdir.

Bədiüzzamanın burada Hz. Mehдинin fəaliyyətləri haqqında üzərində dayandığı böyük həcmli xidmətlər, bütün dünyanın gözləri qarşısında reallaşacaq hadisələrdir. Bədiüzzaman bunların heç birinin özü həyatda ikən reallaşmamış olduğuna da diqqət çəkmişdir, ancaq bu əlamətlərin reallaşmasına vəsilə olan adamın Hz. Mehdi ola biləcəyini ifadə etmişdir.

5) Birinci vəzifə, maddi cəhətdən deyil, bəlkə qüvvətli etiqad (güclü və səmimi bir iman), ixlas (yalnız Allahın məmnuniyyətini güdmə) və sədaqətlə (ürəkdən bağlılıqla) olduğu halda, O İKİNCİ VƏZİFƏNİ YERİNƏ YETİRMƏK ÜÇÜN, ÇOX BÖYÜK MADDİ GÜC VƏ HAKİMİYYƏT LAZIM OLACAQ. (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.9)

Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin ikinci vəzifəsini ancaq "BÖYÜK BİR MADDİ GÜC VƏ HAKİMİYYƏTLƏ" reallaşdırıla biləcəyini vurğulamışdır. Bu gücə sahib olacaq yeganə adam Hz. Mehdidir. Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin bu vəzifəsini dünya səviyyəsində reallaşdıracağını xatırladaraq, onun sahib olacağı maddi güc və hakimiyyətin də çox böyük olacağına diqqət çəkmişdir. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in dövründən bu yanaindiyə kimi belə bir güc və hakimiyyət təmin edilə bilməmişdir. Bədiüzzamanın da diqqət çəkdiyi kimi buradakı "hakimiyyət" anlayışı, Hz. Mehдинin bütün Müsəlmanların mənəvi lideri olaraq İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyini ifadə edir.

6) Belə bir camaati əzimə (Peyğəmbər Əfəndimiz (s.ə.v)–in soyundan gələn böyük seyidlər camaatı) içindəki müqəddəs qüvvəti tehyic edəcək (hərəkətə gətirəcək) və oyandıracaq hadisəti əzmə (böyük hadisələr) vücuda gəlir (meydana gəlir). Əlbəttə O QÜVVƏTİ ƏZMƏDƏKİ (böyük qüvvətdəki) BİR HAKİMİYYƏTİ ALİYƏ (uca bir səy) FEVERAN EDƏCƏK (hərəkətə keçəcək) və HƏZRƏTİ MEHDİ BAŞINA KEÇİB, TARİQİ HAQQ (haqq yola) VƏ HƏQİQƏTƏ SÖVQ EDƏCƏK. (Mektubat, s.473)

Bədiüzzaman axır zamanda Müsəlmanların çox çətin hadisələrlə qarşılaşacaqlarını bildirmişdir. Bu mühit indiki zamanda, hal–hazırda yəni axır zamanda meydana gəlməkdədir. Dünyanın bir çox yerində İslama və Müsəlmanlara qarşı yaradılan çətin, əziyyətli mühitlər, Müsəlmanlar arasında İslam sevgisi hislərini artırır və bu da Müsəlmanları həll yollarının axtarışına sövq edir. Bədiüzzaman da bu sözləriylə Hz. Mehдинin çıxışından əvvəl reallaşacaq olan bu vəziyyəti belə xatırladır.

Bədiüzzaman, Müsəlmanlarda ibarət olan İslamı qoruma səyinin artması nəticəsində, Hz. Mehдинin Müsəlmanların öndərliyini boynuna götürərək, İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyi və insanları "TARİQİ HAQQ VƏ HƏQİQƏTƏ" yəni "HAQQ YOLA VƏ HƏİQƏTƏ" yönəldəcəyini bildirmişdir.

7) O ŞƏXSİN üçüncü vəzifəsi, xilafəti İslamiyəni (İslam xəlifəliyini) İslam birliyinə bina edərək (İslam Birliyi üzərinə quraraq), İləvi ruhaniləriylə (dindar Xristianlarla və Xristian alimləriylə) ittifaq qurub (əməkdaşlıq və həmrəylik içərisinə girərək) İslam dininə xidmət etməkdir. BU VƏZİFƏ, ÇOX BÖYÜK BİR SƏLTƏNƏT, QÜVVƏT və milyonlarla fədakarların iştirakıyla TƏTBİQ EDİLƏ BİLƏR (yerinə gətirilə bilər). (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.9)

Bədiüzzaman, İslam Birliyi ilə Müsəlman və Xristian dünyasının haqq din adına ittifaq etməsi kimi böyük bir hadisənin ancaq üç şərt altında reallaşsa biləcəyinə diqqət çəkmişdir. Bədiüzzaman "ÇOX BÖYÜK BİR SƏLTƏNƏT VƏ QÜVVƏT" sözləriylə bu şərtlərdən ikisini açıqlayır. "Səltənət" anlayışı – güc və səlahiyyət ifadə edən bir sözdür. "QÜVVƏT" sözü isə – istənilən şeyi icra edə bilmə gücü, yəni səlahiyyəti ifadə edir. Bədiüzzaman Hz. Mehдинin İslam Birliyini meydana gətirib bu birliyin liderliyini boynuna götürəcəyini və çox böyük bir qüvvət və səlahiyyətə sahib olacağını bildirmişdir. **Bədiüzzamanın "ÇOX BÖYÜK" sözləri ilə, Hz. Mehдинin sahib olacağı bu qüvvənn və səltənətin həcmnin böyüklüyünü bildirir.** Bədiüzzaman bu ifadəsi ilə Allahın icazəsiylə Hz. Mehдинin İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyini bildirir.

8) BƏLİ ÜMİDVAR OLUN! BU GƏLƏCƏK İNQİLABI İÇƏRİSİNDƏ ƏN YÜKSƏK GUR SƏDA, İSLAMIN SƏDASI OLACAQ. (Tarihçe-i Hayat s.133; Hizmet Rehberi s.239)

Burada da Bədiüzzaman yenə İslam əxlaqının bütün dünyaya hakim olacağını deyir, bütün Müslümanları bu tarixi hadisə ilə müjdələyir.

Batın təfsirçilərinə görə:

Bədiüzzaman, burada yalnız bir qisminə yer verdiyimiz sözlərində, İslam əxlaqının Hz. Mehdi vəsiləsiylə bütün dünyada hakim olacağını açıq şəkildə

bildirir. Batın təfsirçiləri isə Bədiüzzamanın bu əhəmiyyətli müjdələrini görməməzlikdən gəlirlər və bu mövzunu müxtəlif şəkillərdə şərh edirlər. Heç bir dəlilə istinad etmədən qarşıya qoyulan bu mövzudakı fikirlərdən bəziləri belədir:

1–Batın təfsirçiləri "İslam əxlaqının hakimiyyəti artıq meydana gəlmiş vəziyyətdədir" deyirlər:

Batın təfsirçiləri 'dünyanın istənilən yerində, istənilən hər kəs namaz qıla bilir, istənilən hər kəs həccə gedə bilir' deyirlər və bu vəziyyəti də İslam əxlaqının hakimiyyətinin meydana gəlmiş olduğuna bir dəlil olaraq göstərməyə çalışırlar. Halbuki İslam əxlaqının bütün dünyaya hakim olması kimi bütün dünyanın gözləri qarşısında reallaşacaq bir vəziyyət nə Bədiüzzamanın yaşadığı dövrdə nə də ondan əvvəlki mücəddidlərin dövründə reallaşmamışdır. Allahın bütün insanları tətbiqi ilə məsul etdiyi Quran ayələri yalnız namaz qılma, həccə getmə kimi müəyyən bəzi hökmlərlə məhdudlaşmır. Quranda Allahın hökmlərini bildirən 6000–dən çox ayə vardır. İslam əxlaqının hakim olmağından bəhs etmək üçün, gərək insanların əksəriyyəti dünya səviyyəsində Quranın hökmlərini və İslam əxlaqını yaşasın. Belə bir vəziyyət isə hər kəs tərəfindən açıq şəkildə göründüyü kimi hələ həyata keçməmişdir.

Allahın Quranda bildirdiyi ədalət anlayışı, sevgi, şəfqət, barış, hüsur, əmin–amanlıq və rifah mühiti hələ dünyaya hakim olmamışdır. Dünyanın bir çox yerində döyüşlər, qarışıqlıqlar, terror hərəkətləri davam edir, insanlar zülm və işgəncəyə məruz qalır və ədalətsiz tətbiqlərə tabe olurlar. Yoxsulluq, aclıq, səfalət dünyanın bir çox yerində hökm sürür və bütün bu vəziyyətə qarşı ümumi etibarını ilə böyük bir laqeydlik hakimdir.

Dünyada hakim olan, İslam əxlaqının gətirdiyi hüsur, barış və gözəl əxlaqdan uzaq bu mühit bütün cəmiyyətlərin gözləri qabağındadır. Buna baxmayaraq İslam əxlaqının artıq hakim olmuş olduğunu deyə bilmək, Quranın bir çox hökmünü görməməzlikdən gəlmək olar ki, bu da heç bir şəkildə mümkün deyil. Buna əsasən bu düşüncənin Quran ilə ziddiyyət təşkil etməsi, bu fikri qarşıya qoyan kəslərin böyük bir yalnışlıq içində olduqlarını bildirir.

2–"Yaxşı, İslam əxlaqı hakim olduğunda Müsəlman aləminin başına bir adam keçmişdirmi?" deyildiyində, "Xeyr, eyni zamanda çox adam lider ola bilər, yəni mənəvi şəxs lider ola bilər ya da liderə ehtiyac yoxdur" deyərək Hz. Mehdiyə rədd etmək üçün müxtəlif etiraz, şərh və bəhanələr gətirirlər:

İslam əxlaqının dünya hakimiyyətinin reallaşdığını iddia edən bu insanlar, əlbəttə ki, məsələyə aydınlıq gətirmək üçün çətinliklə qarşılaşırlar. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində və bu günə qədər gəlmiş keçmiş bütün əhli sünnə alimlərinin izahlarında, bu hakimiyyətin başında bir lider olaraq Hz. Mehdinin olacağı xəbər verilmişdir. Bədiüzzamanın şərhlərində də bu mövzu eyni şəkildə izah edilmişdir. Bu vəziyyət eyni zamanda Allahın Quranda bildirdiyi adətullahına da uyğundur. Tarix boyu yaşamış olan hər Müsəlman birliyinin başında bir lider olmuşdur. Heç bir elçi ya da peyğəmbər, mücəddid ya da müctəhid bir mənəvi şəxs olmamışdır. Hər biri Allahın vəzifələndirdiyi bir şəxs olaraq insanları din əxlaqını yaşamağa dəvət etmişdilər. Axır zamanda da Allahın bu adətullahı dəyişməyəcək, Hz. Mehdi də hədislərdə və İslam alimlərinin əsərlərində bildirildiyi kimi bir şəxs olacaq.

Bütün bu məlumatlar, bir qisim şəxslərin qarşıya qoyduqları "liderə ehtiyac yoxdur" ya da "mənəvi şəxs şəklində lider olacaq" kimi şərhlərin etibarsızlığını açıq şəkildə bildirir.

3–Batın təfsirçiləri "bu vəzifəni Hz. Mehdinin mənəvi şəxsi edəcək" deyirlər:

Bədiüzzamana Mehdilik zənniylə yanaşan kəslər, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində, Bədiüzzamanın da əsərlərində açıqladığı Hz. Mehdinin ikinci və üçüncü vəzifələrinin yerinə yetirilməmiş olması barədə bir şərh gətirə bilmirlər. Çünki Bədiüzzaman ömrünü İslama qulluq etmək üçün həsr etmiş, bu yolda da hər cür fədakarlığı nəzərə alaraq imani istiqamətdə çox böyük bir xidmət göstərmişdir. Ancaq həyatda olduğu vaxtda bütün Müsəlmanların mənəvi lideri xüsusiyyətini daşımamış, İslam Birliyini qurmamış, Xristian dünyasıyla ittifaq başlamamış, Hz. İsa ilə görüşməmiş, birlikdə namaz qılmamış və İslam əxlaqının bütün dünyaya hakim olmasına vəsilə olmamışdır. Sözlərində açıqladığı kimi, siyasət və səltənət aləmində Mehdilik vəzifəsini boynuna götürməmişdir. Bütün dünyaya ədalət və haqqaniyyət (haq–ədalət) gətirməmiş, bütün Müsəlman dünyası üzərindəki zülm və haqsızlıqların ortadan qaldırılmasına vəsilə olmamışdır. Məhz, Bədiüzzamana Mehdilik mövzusunda hüsnu zənn edən kəslər də bu həqiqətləri dərk etdikləri üçün bu mövzunu öz fikirlərinə görə şərh etməyə çalışırlar. Bunun üçün də Bədiüzzamanın sözlərinə 'batın təfsir' adı altında bəzi şərhlər, izahlar gətirərək, bütün bu vəzifələri Hz. Mehdinin deyil, onun mənəvi şəxsinin yəni tələbələrinin və əsərlərinin edəcəyini müdafiə edirlər.

Halbuki bu hissənin 3–cü maddəsində Bədiüzzamanın sözləriylə dəlilləndirilərək açıqladığı kimi, Bədiüzzaman, əsərlərinin heç bir yerində "Hz.

Mehdi bir mənəvi şəxs olacaq" şəklində heç bir söz yazmamışdır. Tam əksinə, Hz. Mehdi haqqında yazdığı hər bir sözündə "şəxs ya da zat" kimi ifadələlərindən istifadə etmişdir. Həm də Hz. Mehdinin Hz. İsayla birlikdə namaz qılacaqlarını demişdir. Bədiüzzamanın bu şərhlərini görməməzlikdən gəlrək, "Hz. Mehdi bir mənəvi şəxs olacaq və İslamın hakimiyyətini də bu mənəvi şəxs təmin edəcək" şəklində bir nəticəyə gəlmək heç bir şəkildə mümkün deyil.

6–Bədiüzzaman, tələbələrinin ona qarşı olan hüsnü zənnlərinin bir səhv və qarışdırma olduğunu səbəbləriylə izah etmişdi, amma təfsirçilər, "təvazö edir, qəsdən elə söyləyir" deyirlər.

Bədiüzzamana görə:

... VƏ ONUN ÜÇ BÖYÜK VƏZİFƏSİ OLACAQ. (Emirdağ Lahikası, s.260)

Bədiüzzaman əsərlərində "Hz. Mehdinin bir və ya iki vəzifəni deyil, tam olaraq ÜÇ VƏZİFƏSİ olduğunu" bildirir. Bu üç vəzifəni bir yerdə yerinə yetirməyən şəxslərin isə axır zamanın Böyük Mehdisi ola bilməyəcəyini ifadə etmişdir.

Bədiüzzamanın bu mövzudakı detallı şərhələrinə baxmayaraq, bu əhəmiyyətli həqiqətləri göz ardı edərək Bədiüzzamanın Mehdi ola biləcəyinə dair bəzi fikirlər irə sürülmüşdür. Halbuki Bədiüzzaman əsərlərində bu mövzuya şəxsən açıqlıq gətirmiş, Mehdi olmadığını səhifələr boyunca dəlillərlə açıqlamışdır. Bu mövzudakı bütün bu açıq bəyanlarına baxmayaraq Risaləi Nura və bu əsərin yazıçısı olaraq özünə Mehdilik mövzusunda hüsnü zənn bəsləyənlərə isə, bu düşüncələrinin "qarışdırmaqdan qaynaqlanan bir səhv olduğunu" söyləmişdir:

"Risaləi Nurun mənəvi şəxsi (camaatını) haqlı olaraq Hz. Mehdi olduğunu dərk edirlər (şəxsi bir görüş olaraq qəbul edirlər). O mənəvi şəxsin də bir müməssili (nümayəndəsi), Nur şagirdlərinin (tələbələrinin) təsanüdündən (həmrəyliyindən) gələn bir mənəvi şəxsi və o mənəvi şəxsin bir növ müməssili (nümayəndəsi) olan BİÇARƏ TƏRCÜMƏÇİSİNİ ZƏNN ETDİKLƏRİNDƏN, BƏZƏN O ADI (Hz. Mehdi adını) ONA VERİRLƏR. Hərçənd BU, BİR İLTİBAS (qarışdırma, yalnızlıq) BİR SƏHFDİR, lakin onlar bundan məsul deyildirlər. ÇÜNKİ KEÇMİŞDƏN

BƏRİ ÇOX HÜSNÜ ZƏNN CƏRƏYAN EDİR VƏ ETİRAZ EDİLMƏZ. Mən də o qardaşlarımın çox hüsnü zənnlərini bir cür dua, bir arzu və Nur tələbələrinin kamalı etiqadlarının (imanlarının fəzilətinin) bir tereşşuhu (əks olunması) gördüyümdən onlara çox ilişməzdim... (Tilsimlər Məcmuəsi, s.201; Emirdağ Lahikası, s.248)

Bədiüzzaman Risaləi Nurun mənəvi şəxsinin və bu əsərlərin yazıçısı olaraq özünün bəzən Hz. Mehdi ola biləcəyinin düşüncəsinə, ancaq bütün bunların bir qarışdırma və səhv olduğunu ifadə etmişdir. Bir başqa sözündə isə bu düşüncəyə sahib olan kəslərin yalnız iman həqiqətlərini izah etmə mövzusunun qiymətləndirdiklərini, ancaq Hz. Mehdinin digər iki vəzifəsi olan "İslam Birliyinin qurulması, bütün İslam dünyasının lideri olması və Hz. İsa ilə birlikdə İslam əxlaqının dünyaya hakim etməsinin ona aid olmayan xüsusiyyətinə diqqət etmələrini" demişdir. Bu görə də Risaləi Nura və Bədiüzzamana Mehdilik adının yaraşdırmaları yalnız bir "zənn"dən ibarət olduğunu bildirmişdir:

... O GƏLƏCƏK ŞƏXSƏ DAİR XƏBƏRLƏRİ VƏ İŞARƏLƏRİ, RİSALƏİ NURUN MƏNƏVİ ŞƏXSİNƏ HƏTTA BƏZƏN TƏRCÜMƏYƏ DƏ TƏTBİQ ETMƏYƏ ÇILIŞMIŞLAR və Şəriəti əhya (Quran əxlaqının əsaslarını xatırladaraq yenidən həyata keçirmə) və xilafəti tətbiq olan ÇOX GENİŞ DAİRƏDƏ HÖKM EDƏN BU MÜHÜM VƏZİFƏSİNİ NƏZƏRƏ ALMAMIŞLAR. (Tilsimlər Məcmuəsi, s.168)

Bədiüzzaman, bu sözüylə Hz. Mehdiyə dair xəbər və işarələrin Risaləi Nur camaatı tərəfindən özünküləşdirilməyə (yəni özləri istədikləri kimi şərh etməyə, məna verməyə) çalışıldığını, ancaq bu bənzətmənin Hz. Mehdi ilə əlaqədar verilən məlumatlara uyğun gəlmədiyini bildirmişdir. Bədiüzzaman bu bənzətməni edənlərin Hz. Mehdinin iki böyük və əhəmiyyətli vəzifəsini göz ardı etdikləri üçün belə səhvə yol verdiklərini bildirir. İslam Birliyinin qurulması və Hz. Mehdinin bütün Müsəlmanların liderliyini boynuna götürməsi, Xristianlarla ittifaq qurması və Hz. İsa ilə birlikdə Quran əxlaqının bütün yer üzünə hakim etməsi indiyə kimi hələ reallaşmamışdır. Bədiüzzaman da daxil olmaqla, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dan sonrakı dövrlərdə gələn mücəddidlərin heç biri bu böyük vəzifələri yerinə yetirə bilməmişdir. Buna görə Bədiüzzaman da bu həqiqəti dilə gətirərək Risaləi Nurun mənəvi şəxsinə Mehdiliklə səciyyələndirənlərin yanıldıqlarını ifadə edir. Necə ki, bir mövzuda bir adama hüsnü zənn edilməsi, bu düşüncənin düzgün olduğunu əks etdirən bir dəlil deyil. Onsuz da Bədiüzzaman Risalələrində bunu dilə gətirmişdir.

Bununla yanaşı Bədiüzzaman Hz. Mehdinin digrlərindən ayıran qeyri-adi bir xüsusiyyəti olaraq "ÇOX GENİŞ DAİRƏDƏ hökm etməsi" nə diqqət çəkmişdir.

H. Mehdi bu xüsusiyyəti olduqca əhəmiyyətli. H. Mehdi vəzifələrini yalnız müəyyən bir bölgədə yerinə yetirməyəcək, onun təsir sahəsi çox geniş bir dairədə, yəni dünya səviyyəsində olacaq. Bədiüzzaman, "dar dairə" olaraq ifadə etdiyi "kiçik diametrlili" tətbiqlərin Müsəlmanları çaşdırmamasını ifadə etmişdir. H. Mehdi ikinci və üçüncü vəzifələrini geniş dairədə reallaşdıracağını xatırladaraq, öz şəxsinə və Risaləi Nurun mənavi şəxsinə edilən Mehdilik adının verilməsinin səhf olduğunu dəlilləriylə açıqlamışdır.

Bədiüzzamanın bildirdiyi kimi H. Mehdi yerinə yetirəcəyi vəzifələrə aid "ÇOX GENİŞ DAİRƏDƏ BİR HÖKM ETMƏ" yəni "DÜNYA SƏVİYYƏSİNDƏ" qənaətə gəlinən nəticə isə, əvvəldən bildirdiyimiz kimi, bu günə qədər reallaşmamışdır. Bu da H. Mehdi keçmiş dövrdə ortaya çıxmış bir şəxs olmadığını bildirir. Üç vəzifənin dünya səviyyəsində yerinə yetirilməsi, Allahın icazəsiylə H. Mehdi ən əhəmiyyətli əlamətlərindən olacaq və onu bütün insanlara tanıdacaq.

Bədiüzzaman sözlərində dəfələrlə, nə əvvəlki əsrlərdə gələn mücəddidlər dövründə, nə də öz yaşadığı dövrdə, H. Mehdi üç vəzifəsinin bir yerdə yerinə yetirilə bilmədiyini və bunu ancaq H. Mehdi reallaşdırma biləcəyini ifadə etmişdir. Bədiüzzamanın bu mövzunu açıqlayan sözlərindən biri belədir:

Hərçənd hər əsrdə hidayət edici, bir cür H. Mehdi və mücəddid gəlir və gəlmişdir. Lakin HƏR BİRİ ÜÇ VƏZİFƏLƏRDƏN YALNIZ BİRİNİ BİR CƏHƏTDƏN (yöndən) ETMƏSİ ETİBARIYLA (səbəbiylə) AXIR ZAMANIN BÖYÜK MEHDİSİ ÜNVANINI (adını) ALMAMIŞLAR. (Emirdağ Lahikası, s. 260)

Batın təfsircilərinə görə:

Bədiüzzaman sözlərində özünə və Risaləi Nura Mehdiliyi yaraşdıran kəslərin yanıldıqlarını bildirir, bunun səbəblərini də dəlillərlə isbat edir. Ancaq Bədiüzzamanın bu mövzunu izah edən sözlərini, şərhlərini görməməzlikdən gəlirlər və müxtəlif şərh üsullarıyla təfsir etməyə çalışırlar. Bədiüzzamana yönəldilən Mehdilik adı qəbul etməməsinin təvazökarlığından qaynaqlandığı ya da bunun, Bədiüzzamanın Mehdiliyini gizlətmək üçün qəsdli şəkildə etdiyi bir taktika olaraq bidirirlər.

Ancaq bu mövzuda bir çox yalnızlıqlar mövcuddur. Hər şeydən əvvəl Bədiüzzamanın yalnız təvazö üçün inanmadığı bir şeyi Risalələrində daxil etməsi mümkün deyil. Üstəlik inanmadığı və bütün Müsəlmanların səhv məlumatlandırılmasına səbəb olacaq belə bir mövzunu gizlədə bilmək üçün, yalnız taktika məqsədli olaraq, yüzlərlə səhifə boyu yazı yazması, H. Mehdi olmadığını izah edə bilmək üçün onlarla dəlil verməsi mümkün deyil. Bədiüzzaman Səid Nursi Həzrətlərinin dürüstlüyü və doğru sözdən əsla

ayrılmaması onun bütün həyatına hakim olan çox əhəmiyyətli bir xüsusiyyətidir. Allah qorxusu son dərəcə şiddətli olan Bədiüzzaman kimi səmimi bir şəxs, yalan danışaraq bütün cəmiyyəti aldatdığını demək, heç bir şəkildə qəbul edilə biləcək bir yanaşma tərzidir deyil. Bədiüzzaman, məhkəmələrdə belə düzünü danışmağı ilə və dürüstlüyü ilə tanınır. İstiqlal Məhkəmələrində belə bu xüsusiyyətdən heç bir zaman vaz keçməmiş, daim həqiqətləri demişdir. Düz danışdığına görə qarşılaşacağı heç bir çətinlikdən qorxmadığını isə məhkəmə müdafiələrində keçən bir sözüdə "*... Başım gövdəmdən ayrılmadıqca və ya boyuma ip salınıb asılmadıqca bu təklifinizi mənə tətbiq edə bilməzsiniz!*" (Bədiüzzaman ve Talebelerinin Mahkeme Müdafaaları, s.379) deyərək ifadə etmişdir.

7-Bədiüzzaman, "Hz. Mehdi irəlidə gələcək" deyir, təfsirçilər isə "gəldi keçdi" deyirlər.

Bədiüzzamana görə:

Bədiüzzaman, Risaləi Nur Külliyyatının müxtəlif hissələrində, "Hz. Mehдинin irəlidə gələcək bir şəxs olduğunu" aydın şəkildə ifadə etmişdir. Bədiüzzamanın bu mövzunu açıqlayan sözlərindən bəziləri belədir:

1) GƏLƏCƏK DÜNYƏVİDƏ (dünyanın gələcəyində, gələcək zamanda) 1400 İL SONRA GƏLƏCƏK BİR HƏQİQƏTİ ƏSRLƏRİNDƏ KARİB (yaxın) ZƏNN ETMİŞLƏR. (Sözlər, s.318)

Bədiüzzaman bu sözüylə, İslam tarixində əvvəllər də bir çox adamın, Hz. Mehдинin çıxış tarixi ilə əlaqədar müxtəlif nəticələrə gəldiklərini və bu mübarək şəxsin "öz yaşadıkları əsrə yaxın" bir tarixdə ya da öz dövrlərində gələcəyini fikirləşdiklərini ifadə etmişdir. Ancaq Bədiüzzaman "KARİB (YAXIN) ZƏNN ETMİŞLƏR" deyərək aidiyyəti olan kəslərin Hz. Mehдинin əvvəlki tarixlərdə çıxdığını düşünməklə bir zənnə qapıldıqlarını və yanıldıqlarını xatırlatmışdır. Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dan "1400 İL SONRA" gələcəyini xəbər vermişdir.

Diqqət yetirilsə Bədiüzzaman burada "Hz. Mehdi gəldi–keçdi ya da gəlmişdir" demir, "gələcək zaman" ifadə edən bir söz işlədərək "GƏLƏCƏK" deyir. Bununla yanaşı nə 1373, nə 1378, nə 1398 nə də başqa bir tarixi verməmişdir, tam olaraq 1400 il sonradan bəhs etmişdir. Bu tarix Miladi 1980–ci ili bildirir. Hicri XIII əsrin mücəddidi olaraq Hicri XIV əsrə qədər mücəddidlik vəzifəsini yerinə yetirən Bədiüzzaman, Hicri 1379 yəni Miladi təqvimilə 1960–cı ildə vəfat etmişdir. Buna görə də Bədiüzzaman Hz. Mehdiyənin gəlişi üçün öz yaşadığı dövrü deyil gələcəkdəki bir tarixi bildirmişdir. Bədiüzzaman bu şərhilə, açıq və qəti bir tarix verərək özünün Hz. Mehdi olmadığını ifadə edir, Hz. Mehdiyənin öz vəfatından təxminən 20 il sonra gələcəyini müjdələmişdir.

Bədiüzzaman bununla yanaşı, Hz. Mehdiyənin gəlişindən əvvəl Mehdi olduğu sanılan şəxslərin əksinə, "1400 il sonra gələcək olan Mehdiyənin bir HƏQİQƏT" olacağını da ifadə etmişdir. Yəni bu müqəddəs şəxs, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədislərində müjdələdiyi bütün xüsusiyyətlərə sahib olan "HƏQİQİ MEHDİ" olacağını və bu xüsusiyyətlərlə Mehdiyə sanılan kəslərdən seçilib tanınacağını xatırlatmışdır.

Bundan əlavə, Bədiüzzaman Risalələrində Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədislərinə dayanan "hər yüz ilin əvvəlində bir mücəddid göndəriləcəyini" xatırlatmışdır. Bədiüzzaman "1400 İL SONRA" tarixini verərək eyni zamanda "XIV və XV. əsrlər arasında vəzifə yerinə yetirəcək olan mücəddidin Hz. Mehdi olduğunu" xəbər vermişdir.

2) Həm bu sirrdəndir ki, MEHDİ, SÜFYAN KİMİ AXIR ZAMANDA GƏLƏCƏK EŞHASLARI (adamları, yəni Hz.Mehdi və tələbələrini) hətta çox zaman əvvəl təbiin (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ı sağ ikən görmüş olan möminlərlə, yəni Səhabələrlə görüşmüş və onlardan dərs almış olan saleh Müsəlmanlar) yaşadıkları dövrdə onları gözləmişlər və onlara yetişmək üçün çalışmışlar (yəni Medi və tələbələrini görmək və onlarla görüşmək arzusunda olmuşlar və yaşadıkları dövrdə belə onları axtarmışlar)." (Sözlər, s.358)

Bədiüzzaman bu ifadəsində, gələcək zamanda ediləcək hərəkəti bildirən "gələcək" sözü ilə Hz. Mehdiyənin "irəlidəki bir tarixdə bir şəxs olaraq gələcəyini" bir daha vurğulamışdır. Bədiüzzaman bu yolla, yaşadığı dövrdə Hz. Mehdiyənin hələ gəlmədiyini açıq–aşkar bildirmişdir.

3) Həqiqi gözlənilən və BİR ƏSR SONRA GƏLƏCƏK OLAN O ŞƏXS də bu zamanda gəlsə ... (Kastamonu Lahikası, s.57)

Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin hələ gəlmədiyini, Müsəlmanlar tərəfindən gözlənildiyini və öz yaşadığı dövrdən bir əsr sonra gələcəyini bildirir.

Bədiüzzaman, "HƏQİQİ GÖZLƏNİLƏN" sözləriylə Hz. Mehдинin "HƏLƏ GÖZLƏNİLDİYİNİ" yəni onun dövründə gəlmədiyini ifadə edir. Şübhəsiz ki, əgər Bədiüzzaman Hz. Mehдинin öz yaşadığı dövrdə gəlmiş olduğunu düşünsəydi, bu ifadəni işlətməzdi. "Həqiqi gözlənilən" yerinə "gəlmiş olan" və ya "gələn" deyərdi. Ancaq belə bir sözü Risalələrin heç bir yerində istifadə etməmişdir. Tam əksinə Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin hələ gəlmədiyini və gəlişinin bütün İslam aləmi tərəfindən gözlənildiyini açıq şəkildə bildirmişdir. Aydın məsələdir ki, Bədiüzzaman Hz. Mehдинin özündən sonrakı bir dövrdə və mütləq gələcəyinə aid qəti bir qənaətə gəlmiş və bunu israrla dilə gətirmişdir.

Bundan əlavə, Bədiüzzaman burada istifadə etdiyi "HƏQİQİ" sözü ilə də Hz. Mehдинin gəlişinin nə qədər qəti bir həqiqət olduğunu ifadə edir.

Həm də Bədiüzzaman Hz. Mehдинin yalnız irəlidə (yəni özündən sonra) gələcəyini ifadə etmir, eyni zamanda bu mübarək şəxsin nə zaman gələcəyini də müjdələyir. Hz. Mehдинin "ÖZÜNDƏN BİR ƏSR SONRA, YƏNİ HİCRİ 1400–cü İLLƏRDƏ" ortaya çıxacağını xəbər vermişdir.

Şübhəsiz ki, əgər Bədiüzzaman Hz. Mehдинin öz dövründə yaşadığını düşünsəydi, belə uzaq bir tarix verməzdi, əksinə açıq şəkildə ifadə edərdi. Deməli Bədiüzzamanın bu mövzudakı qənaəti heç bir etiraz yer buraxmayacaq qədər qətidir .

4) O İRƏLİDƏ GƏLƏCƏK ACİB (qeyri-adi, heyrat oyandıran, bənzəri görünməyən) ŞƏXSİN bir xidmətçisi, ona yer hazır edəcək bir dümdarı (köməkçi qüvvəti) və o böyük komandirin pişdarı (öndə gedən bir əsgəri, qabaqcıl əsgər, əmin hazırlayanı) olduğumu zənn edirəm. (Barla Lahikası, s.162)

Bədiüzzaman bu sözündə də bir daha Hz. Mehдинin özündən sonrakı bir tarixdə gələcəyini ifadə etmişdir. Onun, Hz. Mehdidən əvvəlki dövrdə yaşadığını isə, özünü "Hz. Mehдинin qabaqcılı (zəmin hazırlayanı)" olaraq xarakterizə etmişdir.

Bədiüzzaman burada da yenə "gəlmiş" və ya "gəldi" kimi öz dövrünü və əvvəlini nəzərdə tutan ifadələr işlətməmişdir; "irəlidə gələcək" deyərək Hz. Mehдинin öz yaşadığı dövrdən sonra gələcəyini bildirmişdir.

Bədiüzzaman bu sözüylə, etdiyi işlərin, Hz. Mehdiyə zəmin hazırlayacağını ifadə edir, özünü bu mübarək şəxsini "XİDMƏTÇİSİ" olaraq xarakterizə etmişdir. Şübhəsiz ki, bu olduqca açıq və qəti bir şərhdir. Əgər Bədiüzzamanın, özünün Hz. Mehdi olduğuna dair bir qənaəti olsaydı, özünü "Hz. Mehdiinin xidmətçisi" kimi xarakterizə etməzdi. **Çünki "bir adamın eyni anda həm Hz. Mehdi həm də onun xidmətçisi ola bilməsi" mümkün deyil.** Buna görə bu ifadə Bədiüzzamanın çox açıq bir şəkildə Hz. Mehdi olmadığını isbat edir.

Bununla yanaşı "DÜMDAR" sözü "köməkçi qüvvət" mənasını verir. Bədiüzzaman, bu sözüylə özünü, əsl mübarizəni icra edəcək olan şəxsə imkan, zəmin hazırlayan köməkçiyə bənzətmişdir. Bu şəkildə özündən sonra gələcək olan və edəcəyi böyük fikri mübarizə ilə İslam əxlaqının gətirdiyi bütün gözəllikləri yer üzünə hakim edəcək olan Hz. Mehdiinin bir köməkçisi olduğunu ifadə edir. Əgər Bədiüzzaman özünün Hz. Mehdi olduğunu düşünsəydi şübhəsiz ki, burada özünü "Hz. Mehdiinin köməkçisi" olaraq təyin etməzdi. **Çünki Hz. Mehdiinin və köməkçisinin bir-birindən iki fərqli adam olduğu çox açıqdır.** Əgər Bədiüzzaman "köməkçisiyəm" deyirsə, deməli bu onun, özünün Hz. Mehdi olmadığını bildirir.

Bədiüzzamanın burada istifadə etdiyi "PİŞDAR BİR NƏFƏR" ifadəsi, "ÖNDƏN GEDƏN ƏSGƏR" mənasını verir. Bədiüzzaman bu sözüylə özünü öndən gedən qabaqcıl qüvvələrə bənzədikən, Hz. Mehdiinin özündən sonra gələcəyini bir daha vurğulamışdır. Əgər Bədiüzzaman özünün Hz. Mehdi olduğunu ifadə etmək istəsəydi, şübhəsiz ki, belə bir ifadə istifadə etməzdi. Çünki bu ifadə əks şəkildə öne sürüləcək olan bütün iddiaları etibarsız hala gətirir və mövzunu qəti şəkildə açıqlayır. Bədiüzzaman "özünü ÖNDƏN GEDƏN" bir adam olaraq xarakterizə etməklə, "Hz. Mehdiinin ondan SONRA GƏLƏN" bir şəxs olduğunu bildirmişdir.

Bədiüzzaman burada "öndən gedən bir adam" yəni əsgər sözünü istifadə edərək, özünün Hz. Mehdi deyil, onun bir köməkçisi və ona xidmət edən bir vəzifəli olduğunu bir daha sübut edir. Bədiüzzamanın özünü bir "XİDMƏTÇİSİ, QABAQCILI" olaraq səciyyələndirdiyi və bu qədər təriflə, hörmətlə bəhs etdiyi Hz. Mehdi, bütün İslam aləmi tərəfindən əsrlərdir gözlənilir. Bədiüzzaman da bu şərhəriylə, Hz. Mehdiinin axır zamanda, Allahın icazəsiylə, şəksiz-şübhəsiz ortaya çıxacağını möminləri müjdələyir.

5) ... Bu həqiqətdən aydın olur ki, SONRA GƏLƏCƏK OLAN O MÜBARƏK ŞƏXS RİSALƏİ NURU BİR PROQRAMI OLARAQ NƏŞR VƏ TƏTBİQ EDƏCƏK (yazma və paylama yoluyla yayacaq və tətbiq edəcək). (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.9)

Bədiüzzaman bu sözləriylə, əvvəlki mücəddidlərin və Bədiüzzamanın yaşadığı dövrlərdə Hz. Mehдинin gəlmədiyini demiş, bu mübarək şəxsin bunların hamısından **"SONRA"** gələcəyini ifadə etmişdir. Həm də Bədiüzzaman bu vəziyyəti, yalnız gələcək zamanı ifadə edən bir hərəkət olaraq deyil, bunu bir də **"SONRA"** sözüylə dəstəkləyərək çox qəti bir üslubla açıqlamışdır.

Bədiüzzaman bu ifadəsində də Risaləi Nur Külliyyatının, Hz. Mehдинin, təbliğində istifadə edəcəyi bir ön hazırlıq olduğunu bildirmişdir. Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin ortaya çıxdığı zaman Risalələri hazır yazılmış olaraq tapacağını və iman qurtarma vəzifəsində Risalələrdən faydalanacağını ifadə etmişdir. Bədiüzzaman bu sözləriylə özünün Hz. Mehdi olmadığını, Hz. **Mehдинin "ÖZÜNDƏN SONRAKI DÖVRDƏ GƏLƏCƏYİNİ"** bir daha bildirmişdir.

6) AXIR ZAMANDA, HƏYATIN GENİŞ DAİRƏSİNDƏ (dünya səviyyəsində) ƏSL SAHİBLƏRİ, YƏNİ MEHDİ VƏ ŞAGİRDƏRİ (tələbələri), CƏNABI HAQQIN İCAZƏSİYLƏ GƏLƏR, O DAİRƏNİ GENİŞLƏDƏR və O TOXUMLAR SÜMBÜLLƏNƏR. BİZLƏR DƏ QƏBRİMİZDƏ SEYR EDİB ALLAHA ŞÜKR EDƏRİK. (Kastamonu Lahikası, s.99)

Bədiüzzaman burada, bir daha Hz. Mehдинin özündən sonrakı bir dövrdə və irəlindəki bir tarixdə gələcəyini ifadə etmişdir. Bədiüzzaman, Hz. Mehdi və tələbələrini, Risaləi Nurun əsl sahibləri olaraq xarakterizə etmiş, Risaləi Nurun dar dairədə yəni məhdud bir segment içərisində başladığı xidməti, daha irəlindəki bir tarixdə gələcək olan bu mübarək şəxsin tamamlayacağını və bunu dünya səviyyəsində bir xidmətə çevirəcəyini müjdələmişdir.

Bədiüzzaman burada istifadə etdiyi **"TA AXIR ZAMANDA"** sözləriylə Hz. Mehдинin gələcəyi zamanı ifadə edir. Bədiüzzaman bu ifadəsiylə əvvəlcə **HZ. Mehдинin özündən "SONRAKI BİR TARİXDƏ"** gələcəyini dilə gətirir. Bədiüzzamanın burada istifadə etdiyi **"TA"** sözü isə bu mövzuya açıqlıq gətirən əhəmiyyətli bir ifadədir. **"TA"** sözü uzaqlıq ifadə edən bir sözdür. **Bədiüzzaman bu sözü işlətməklə, "axır zamanın, öz yaşadığı dövrdən çox uzaq bir zaman olduğunu" bildirmişdir.**

Bədiüzzaman, Hz. Mehdidən əvvəl gəlmiş, insanların Allahın dinindən uzaqlaşdığı bir mühitdə Quran əxlaqı və iman həqiqətləri üzərində dayanaraq çox böyük bir imani hərəkətlərə başlamışdır. **"O TOXUMLAR SÜNBÜLLƏNƏR"** deyərək bu böyük fikri mübarizəsini toxum əkməyə bənzətmişdir. Sonradan Hz. Mehdi zamanında bu iman toxumlarının sünbüllənəcəyini, yəni Hz. Mehдинin Bədiüzzamanın başladığı bu imani işləri genişləndəcəyini və nəticəyə çatdıracağını ifadə etmişdir. Bədiüzzaman bu nümunəsi ilə özünün Hz. Mehdidən

əvvəlki bir dövrdə yaşadığını, Hz. Mehдинin gəlişini isə özündən sonrakı bir dövrə aid olacağını bildirir.

Bədiüzzaman, "**BİZLƏR DƏ QƏBRİMİZDƏN SEYR EDİB**" deyərək əkdiiyi iman toxumlarının sünbüllənəcəyi yəni Hz. Mehдинin Quran əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyi dövrdə, özünün isə artıq vəfat etmiş olacağını bildirmişdir. Bədiüzzaman bu sözüylə bir daha özünün Hz. Mehdi olmadığını, onun gəlib vəzifəsinə başladığı dövrdə artıq özünün həyatda olmayacağını xatırlatmışdır.

Batın təfsirçilərinə görə:

Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin özündən sonrakı bir tarixdə gələcəyini dəfələrlə və çox aydın ifadələrlə açıqlamışdır. Ancaq Bədiüzzamanın sözlərinin başa düşülməsi üçün Risalələrdəki sözlərin kafi olmadığını düşünənlər, bu mövzunu Risalələrdə izah edildiyi şəkildə qəbul etmirlər. Hz. Mehдинin çoxdan gəlib gəldiyini və artıq vəzifələrini yerinə yetirdiyini bildirirlər. Halbuki bu düşüncə həm Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində verdiyi xəbərlərlə həm də Bədiüzzamanın Risalələrdə izah etdikləriylə tamamilə ziddiyyət təşkil edir. Bir insanın Hz. Mehдинin keçmiş dövrlərdə çıxmış olduğundan bəhs etdiyi kimi, bu şəxsin Müsəlmanların xəlifəsi yəni mənəvi lideri xüsusiyyətiylə bütün dünya Müsəlmanları arasında İslam Birliyini qurduğundan, bu birlik vəsiləsiylə Xristian dünyasıyla dinsizliyə qarşı ittifaq qurmasından və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın sünətlərini canlandıraraq, dini bütün batil inanc və tətbiqlərdən təmizləyib, Hz. İsa ilə birlikdə İslam əxlaqını bütün yer üzünə hakim etdiyindən də bəhs etməsi lazımdır. Ancaq bu hadisələrin heç biri hələ reallaşmadığına görə, bu iddia ilə ortaya çıxan kəslərin yanıldıqları çox açıq bir şəkildə görünür.

8–Bədiüzzaman, "Mehдинin siyasət aləmində də bir vəzifəsi olduğunu" deyir, təfsirçilər isə "Mehdi siyasət aləmində olmayacaq" deyirlər.

Bədiüzzamana görə:

Bədiüzzaman hədislərdə verilən bu məlumatlara əsaslanaraq, axır zamanda gələcək olan Hz. Mehдинin üç müxtəlif sahədə birdən Mehdilik edəcəyini yəni, həm "**SİYASƏT MEHDİSİ**" həm "**SƏLTƏNƏT MEHDİSİ**" həm də "**DƏYANƏT MEHDİSİ**" olacağını ifadə etmişdir. Bədiüzzamanın Hz. Mehдинin bu əhəmiyyətli xüsusiyyətini açıqladığı sözlərindən biri belədir:

Böyük Mehдинin çox vəzifələri var. SİYASƏT ALƏMİNDƏ, DƏYANƏT ALƏMİNDƏ, SƏLTƏNƏT ALƏMİNDƏ, MÜBARİZƏ ALƏMİNDƏ bir çox sahədə işləri olduğu kimi..." (Şualar, s.590)

Bədiüzzaman bu sözləriylə, Hz. Mehдинin siyasət aləmində əhəmiyyətli vəzifələr boynuna götürəcəyini ifadə etmişdir. Hz. Mehдинin, "Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın xəlifəsi" yəni "Müsəlmanların mənəvi lideri" xüsusiyyətini daşıyaraq bütün dünya Müsəlmanları arasında İslam Birliyini quracağını, Xristian aləmi ilə ittifaq bağlayacağını və Hz. İsa ilə birlikdə, İslam əxlaqını bütün dünyada hakim edəcəyini bildirmişdir. Bədiüzzamanın detallı olaraq Hz. Mehдинin boynuna götürəcəyi bütün bu vəzifələri Hz. Mehдинin "Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın xəlifəsi yəni bütün dünya Müsəlmanlarının mənəvi lideri" xüsusiyyətinə sahib olacağını və "idarəçi" mövqeyində olacağını bildirmişdir.

Hz. Mehdi, müsəlmanları maraqlandıran hər bir məsələni həll edəcək və onların mənəvi lideri olacaq. Hz. Mehдинin boynuna götürəcəyi bu vəzifənin necə adlandırıldığı əhəmiyyətli deyil. **Hz. Mehдинin maraqlandıran siyasət, 'Quran əxlaqının daxilindəki siyasət' olacaq.** Mühüm olan şey Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyi bu vəzifənin "Quranın bir hökmü" olmasıdır. Quran əxlaqına uyğun siyasətin mənası gözəl əxlaqlı, şəfqətli, mərhəmətli olmaq, ədalətli davranmaq, möminlər arasında birlik və qardaşlığı, barışı və ictimai ədaləti bərqərar etmək, ədalətsizliyi aradan qaldırmaq, zənginliyi və rifahı təmin etməkdir. Quranda Hz. **Mehдинin yerinə yetirəcəyi bu vəzifə "İslam əxlaqının hakimiyyəti" olaraq müjdələnmişdir:**

Allah sizlərdən iman gətirib yaxşı işlər görənlərə vəd etmişdir ki, özlərindən əvvəlkiləri varislər etdiyi kimi onları da yer üzünün varisləri edəcək, möminlər üçün onların Özünün bəyəndiyi dinini möhkəmləndirəcək və onların qorxusunu sonra arxayınçılıqla, təhlükəsizliklə əvəz edəcək... (Nur Surəsi, 55)

Hz. Mehdi də Quranın bu hökmünə uyğun olaraq, bütün Müsəlmanların hüzzurunu, birlik və əmin–amanlığını təmin edəcək, İslam əxlaqının gözəlliyini bütün dünyada yayacaq. Bədiüzzamanın da siyasət və səltənət nəzərdə tutduğu əsas ana mövzu budur: "Hz. Mehдинin bütün dünya Müsəlmanlarının liderliyini boynuna götürməsi və Quranda ifadə edilən bu hökmə tabe olaraq İslam dünyasının mənfəətləri istiqamətində fəaliyyətlər göstərmək"dir. Bütün bunlar Quran əxlaqının və Quran ayələrinin zəruri olaraq tələb etdiyi şeylərdir.

Bədiüzzamanın "o şəxsin ikinci vəzifəsi, şəriəti (Quran əxlaqının əsaslarını və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in sünnetini) icra və tətbiq etməkdir" (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.9) sözləri ilə, Hz. Mehdi də, Quran əxlaqının fərzlərini tətbiq etdiyində, İslam Birliyinin meydana gəlməməsi, Hz. Mehдинin idarəçi xüsusiyyətini daşımaması, səlahiyyət sahibi olmaması ya da lider mövqeyində olmaması mümkün deyil. Çünki bütün bunlar Allahın bütün Müsəlmanların yerinə yetirməli olduqları hökmlərdir. Necə ki, Bədiüzzaman da Hz. Mehдинin bu xüsusiyyətlərə sahib olacağını "Xilafəti Məhəmmədiyə (A. S. M.) (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in xəlifəsi) ünvanı ilə şeairi İslamiyəti (İslam əxlaqının əsaslarını) canlandırmaqdır." (Emirdağ Lahikası, s.259) sözləriylə ifadə etmişdir.

Bir ayədə Allah Müsəlmanlara, öz içlərindən olan "əmr sahiblərinə" tabe olmaqlarını, itaət etmələrini belə bildirir:

Ey iman edənlər, Allaha itaət edin, elçiyə itaət edin və sizdən olan əmr sahiblərinə (ixtiyar sahiblərinə) də. Əgər bir şeydə anlaşılmazlığa düşsəniz, əgər Allaha və axirət gününə iman edirsinizsə, artıq onu Allaha və elçisinə həvalə edin. Bu, xeyirli və nəticə baxımından daha gözəldir. (Nisa Surəsi, 59)

Bu ayə kimi Quranda, Müsəlmanların, Allahın, onları dünyada və axirətdə qurtuluşa çatdırması üçün göndərdiyini, elçilərə itaət etmələriylə əlaqədar bir çox ayələr var.

"Siyasət aləmində, dəyanət aləmində, səltənət aləmində və mübarizə aləmində bir çox sahədə işləri olduğu kimi" Bədiüzzaman, bu sözləriylə Hz. Mehdi üçün nəzərdə tutduğu siyasət anlayışı da məhz budur. Bədiüzzamanın bu ifadəsində keçən "siyasət və səltənət" sözləri, Hz. Mehдинin, Quranın bu hökmünü necə yerinə yetirəcəyini bildirir, hansı ki, Risalələrdəki Hz. Mehдинin vəzifələri ilə bağlı izah olunan sözləri diqqətlə araşdırıldığında, Bədiüzzamanın nə demək istədiyi çox asanlıqla aydın olur. Hz. Mehдинin siyasət və səltənət sahəsində bir çox vəzifəni boynuna götürəcəyi də açıq-aşkar bilinir.

Batın təfsirçilərinə görə:

Bədiüzzaman Hz. Mehдинin siyasət sahəsində mühüm vəzifələrinin olacağını açıq şəkildə ifadə etmişdir. Batın təfsirçiləri isə, Bədiüzzamanın bu açıq ifadələrini qəbul etməirlər. Hz. Mehдинin siyasət sahəsində bir vəzifəsinin olmayacağını, yalnız iman həqiqətləri üzərinə fəaliyyət aparacağını bildirirlər.

Halbuki heç bir dälili olmayan bu düşüncə, Bədiüzzamanın Risalələrdə yüzlərlə səhifədə qeyd etdiyi məlumatlarla tamamilə ziddiyyət təşkil edir. Çünki əvvəlki sətirlərdə bildirildiyi kimi Bədiüzzaman, əsərlərində Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyi üç böyük vəzifə haqqında geniş məlumat vermiş və Hz. Mehдинin "siyasət sahəsində Mehdilik vəzifəsini necə yerinə yetirəcəyini" detallı olaraq izah etmişdir. Bununla Hz. Mehдинin "İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyini, Müsəlmanların mənəvi liderliyini boynuna götürərək İslam Birliyini quracağını, Xristian dünyasıyla ittifaq bağlayacağını" detallı olaraq açıqlamışdır. Bədiüzzamanın bütün bu izahları heç bir mübahisəyə ya da şərhə ehtiyacı olmayacaq dərəcədə açıq və aydın şəkildədir.

Məlum məsələdir ki, əgər Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin yalnız iman həqiqətləri istiqamətində xidmət göstərüb, siyasət və səltənət sahələrində bir vəzifə yerinə yetirməyəcəyini düşünsəydi, Risalələrdə belə bir şərhə yer verməzdi, Hz. Mehдинin bu istiqamətdəki vəzifələrini Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərinə söykənərək bu qədər uzun və detallı olaraq izah etməzdi. Çünki Bədiüzzaman kimi dərin imanlı böyük bir mücəddidin əsərlərində, düşündüyü və inandığı şeylərin tam tərsinə şərh etməsi heç bir şəkildə mümkün deyil.

9–Bədiüzzaman, "Mehдинin İslam dünyasının başında olacağını" deyir, təfsirçilər isə "Mehdi belə bir mövqeyə sahib olmayacaq" deyirlər.

Bədiüzzamana görə:

Allah, Quranda "İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəyini, inanan qullarını güc və iqtidar sahibi edəcəyini" vəd etmiş və bu vədinin qəti olduğunu bildirmişdir. Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində, bütün böyük İslam alimlərinin və Bədiüzzamanın sözlərində də bu vəziyyətə "Hz. İsa ilə Hz. Mehдинin vəsilə olacaqları" bildirilmişdir. Rəbbimizin bu vədinə görə İslam əxlaqı bir gün mütləq hakim olacaq və bir adamın Müsəlmanların öndərliyini boynuna götürməsi lazım olacaq. Bədiüzzaman belə dünya səviyyəsində bir hakimiyyətlə qarşılaşmamış və bütün dünya Müsəlmanlara başçılıq etməyi də boynuna götürməmişdir. İslam dünyasının başında, bütün Müsəlmanları bir yerə yığacaq, birləşdirəcək bir lider uzun müddətdir ki yoxdur. Müsəlmanların bu lideri, 1400 ildir müjdələnildiyi kimi Hz. Mehdi olacaq. Yer üzündən zülmü və qaranlığı ortadan qaldıracaq, İslam əxlaqının gözəlliyinin bütün insanlar tərəfindən yaşanmasına vəsilə olacaq. Bədiüzzaman da əsərlərində bu həqiqəti dilə gətirmiş və Hz. Mehдинin "Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın xəlifəsi yəni Müsəlmanların mənəvi

lideri xüsusiyyətini daşıyacağını" bildirərək bütün Müsəlmanları bu böyük hidayət öndərinin gəlişiyə müjdələmişdir.

Bədiüzzaman Risalələrdə Hz. Mehdi haqqında bəhs etdiyi bir çox sözlərində, Hz. Mehdi "İslam dünyasının lideri" xüsusiyyətini daşıyacağını ifadə etmişdir. Bu sözlərdən bir qisimi belədir:

1) İkinci vəzifəsi: XİLAFƏTİ MƏHƏMMƏDİYƏ (a. s. m.) ÜNVANI İLƏ (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in xəlifəsi adı ilə) şeairi İslamiyyəti (İslam əxlaqının əsaslarını) yenidən canlandırmaqdır. (Emirdağ Lahikası, s.259)

Hz. Mehdi, hal–hazırda müxtəlif qruplara dağılmış olan Müsəlmanları birləşdirəcək, İslam əxlaqını və fəzilətini, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in həqiqi sünnətlərini canlandıracaq. İslam aləminin birliyini quracaq, bu vəsiləylə insanlığı maddi və mənəvi təhlükələrdən qurtaracaq və insanların Allahın razılığına uyğun bir həyat tərzi keçirməklərinə, Allahın əzabından çəkinmələrinə vəsilə olacaq.

Bədiüzzaman Hz. Mehdi bu ikinci vəzifəsini "Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in xəlifəsi" yəni "Müsəlmanların mənəvi lideri" sifətiylə yerinə yetirəcəyini bildirmişdir. Şübhəsiz ki, Hz. Mehdi, "İslam cəmiyyətinin lideri xüsusiyyətiylə" İslamiyyəti yenidən canlandırması, milyonlardan ibarət olan birliyin maddi və mənəvi gücüylə hərəkət edərək bütün yer üzündə İslam Birliyini qurması" –na dair işləri, onun lider xüsusiyyətinə sahib olacağını açıq şəkildə bildirir.

2) O ŞƏXSİN üçüncü vəzifəsi, XİLAFƏTİ İSLAMI yəni (İslam xəlifəliyini) İSLAM BİRLİYİNİ BİNA EDƏRƏK (İslam Birliyi üzərinə quraraq), İSƏVİ RUHANİLƏRİYLƏ (dindar Xristianlarla və Xristian alimləriylə) İTTİFAQ QURUB (əməkdaşlıq və həmrəylik içərisinə girərək) İSLAM DİNİNƏ XİDMƏT ETMƏKDİR. Bu vəzifə, çox böyük bir səltənət, güc, qüvvət və milyonlarla fədakarın iştirakı ilə tətbiq edilə bilər (yerinə yetirilə bilər). (Sikke–i Tasdik–i Gaybi, s.9)

Bədiüzzaman, Hz. Mehdi bu digər vəzifəsinin də İslam cəmiyyətini birləşdirmək və Xristian aləmiylə ittifaq qurmaq olduğunu bildirmişdir. Hz. Mehdi bu vəzifəsini, iman sahiblərinin, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in soyundan gələn fədakar seyidlərin və digər bütün Müsəlmanların dəstəyi ilə reallaşdıracağını bildirmişdir.

Bədiüzzaman bu ifadəsi ilə "Hz. Mehdi dünya səviyyəsində bütün Müsəlmanların xəlifəsi vəzifəsini boynuna götürəcəyini" bir daha ifadə edərək, "Hz. Mehdi İslam dünyasının başında lider olacağını" açıqlamışdır.

Bədiüzzamanın Hz. Mehdi ilə əlaqədar izahlarında dəfələrlə təkrarladığı, Hz. Mehдинin bu xüsusiyyətini görməməzlikdən gələrək, yalnız iman həqiqətləri istiqamətində fəaliyyət göstərəcəyini iddia etmək heç bir şəkildə mümkün deyil. Bədiüzzaman çox açıq dəlillərlə Hz. Mehдинin bu sahələrdə müxtəlif fəaliyyətlərdə olacağını bildirmiş və bütün bunların Hz. Mehдинin tanınması üçün ən əhəmiyyətli əlamətlərdən olacağını ifadə etmişdir.

3) ... Həzrəti Mehдинin, o vəzifəsini şəxsən özünün yerinə yetirməsinə vaxtı və halı imkan verməz. Çünki XİLAFƏTİ MƏHƏMMƏDİYƏ (A.S.M) (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in xəlifəliyi) CƏHƏTİNDƏKİ (istiqamətindəki) SƏLTƏNƏTİ, ONUN İLƏ MƏŞĞULİYYƏTƏ yəni elmi araşdırmalar aparmağa, maraqlanmağa VAXT BURAXMIR (vaxtı olmayacaq). Hər halda o vəzifəni ondan əvvəl bir tayfa (birlik) bir cəhətdə (istiqamətdə) görəcək. O şəxs, o tayfanın (birliyin) uzun tədqiqatı ilə (araşdırmalarla) yazdıqları əsəri özünə hazır bir proqram edəcək, onun ilə o birinci vəzifəni tam yerinə yetirmiş olacaq... (Emirdağ Lahikası, s.259)

Bədiüzzaman Hz. Mehдинin işlərindən əvvəl, Hz. Mehдинin birinci vəzifəsi olan iman həqiqətlərini yaymaq və materializmi fikirlə yıxmaq üçün istifadə edəcəyi elmi vəsaitləri hazırlayan bir birlik olacağından bəhs edir. Bədiüzzaman "bir cəhətdə" yəni "bir istiqamətdə" ifadəsi ilə, bu elmi topluluğun, materializmi fikirlə təsirsiz hala gətirilməsi işlərini yalnız bir cəhətdən icra edəcəklərini, buna görə də "Hz. Mehдинin də özünə proqram edərək bu birliyin işlərindən bu istiqamətdə faydalanacağını" ifadə etmişdir. Əvvəlki səhifələrdə də ifadə edildiyi kimi, materialist fəlsəfənin "tam mənasıyla təsirsiz hala gətirilməsi" isə ancaq Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyi xidmətlər nəticəsində reallaşacaq.

Bədiüzzaman Hz. Mehdi üçün burada "o vəzifəsini şəxsən özünün görməyə vaxtı və halı icazə verə bilməz" sözlərini ifadə etmişdir. Bunun səbəbinin isə, "Hz. Mehдинin dünya səviyyəsində bütün 'Müsəlmanların mənəvi lideri' olaraq 'siyasət və səltənət sahəsində reallaşdıracağı böyük vəzifələri' yerinə yetirəcəyinə görə vaxtının olmayacağını bildirmişdir.

Bədiüzzamanın bu şərhləri Hz. Mehдинin bütün dünya Müsəlmanlarının mənəvi lideri olaraq siyasət və səltənət sahələrində dünya səviyyəsində bir çox xidmət göstərəcəyini açıq-aşkar ifadə etmişdir.

4) ... Axır zamanda şəriəti Məhəmmədiyəni (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)-in yolunu, (Quran əxlaqını) və həqiqəti Furkanıyeni (Quran əxlaqının əsaslarını,

həqiqətlərini) və sünnəti Əhmədiyəni (A.S.M) (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in sünnətini) əhya ilə (yenidən canlandırma ilə), elan və icra ilə (hər kəsə eşitdirərək və tətbiq edərək), BAŞKOMANDANLARI (başçıları) OLAN "BÖYÜK MEHDİ"NİN kəmalı ədalətini (uca ədalətini) və haqqaniyyətini (haqdan və düzgünlükdən ayrılmamağını, düzgünlüyünü) dünyaya göstərmələri çox məqbul olmaqla bərabər, çox lazımlı, zəruri və həyatı ictimaiyyəti insaniyədəki düsturların (cəmiyyət həyatına aid qaydaların) muktezasıdır (gərəyidir)..." (Şualar, s.456)

Bədiüzzaman, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in hədislərində də bildirildiyi kimi, Hz. Mehдинin İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim etməsi ilə yanaşı yer üzündə görünməmiş bir ədalət, hüsur və barış mühitinin yaşanacağını ifadə edir. Hz. Mehдинin bu böyük ədalətinə bütün dünya şahid olacaq. Bədiüzzaman, Hz. Mehдинin dünya səviyyəsində həyata keçirəcəyi bu vəzifəni "baş komandanlıq" sifətiylə reallaşdıracağını ifadə etmişdir, bu sözləri ilə də Hz. Mehдинin "bütün dünya Müsəlmanlarının liderliyini" boynuna götürəcəyini bir daha açıqlamışdır. Bu mövzu ilə əlaqədar soruşulacaq olan bir neçə suala veriləcək cavablar, Hz. Mehдинin bu xüsusiyyətinin çox açıq şəkildə başa düşülməsini təmin edəcək:

–Hz. Mehдинin "baş komandanlıq" sifətini daşması nə mənəni verir?

Bədiüzzaman Hz. Mehдинin bu sifətini xatırladaraq, Hz. Mehдинin bütün dünya Müsəlmanları üzərində "idarəçi" mövqeyində olacağını bir daha açıq şəkildə ifadə etmişdir.

–Hz. Mehдинin bütün dünyaya kamallı ədalətini və haqqaniyyətini göstərməsi necə reallaşacaq?

Böyük bir ədalət anlayışının və haqdan ayrılmayaraq bütün dünyaya göstərilməsi ancaq "dünya səviyyəsində bir idarə gücüylə" mümkün ola bilər. Bütün insanların Hz. Mehдинin ədalət anlayışına şahid olmalarını, Hz. Mehдинin "ədaləti təmin edə biləcək səlahiyyətlərə sahib olacağını" göstərir.

Batın təfsircilərinə görə:

Bədiüzzamanın burada yer verilən bir neçə sözü də, Hz. Mehдинin İslam dünyasının lideri olacağına dair çox açıq şəkildə ifadələr olduğunu bildirir. Buna baxmayaraq Bədiüzzamanın sözlərinin müxtəlif şəkillərdə şərh edilərək Hz. Mehдинin bir mövqe sahibi olmayacağını iddia etmələri, Bədiüzzamanın Risalələrdəki izahatlarıyla tamamilə ziddiyyət təşkil edir. Bədiüzzamanın Hz. Mehдинin yerinə yetirəcəyini bildirdiyi yuxarıda sayılan dünya səviyyəsindəki vəzifələrin hər biri, Hz. Mehдинin bu lider xüsusiyyətiylə reallaşdıracağı vəzifələrdir.

Böyük mütəfəkkir Bədiüzzaman həzrətkəri, XIII əsrin mücəddididir. Ancaq özünün də Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində açıqladığı kimi, "BÜTÜN MÜSƏLMANLARIN LİDERİ" xüsusiyyətinə sahib olmamışdır. Allahın icazəsiylə bütün İslam aləmi üçün böyük müjdələr ehtiva edən bu hadisələr, axır zamanda Hz. Mehdi vəsiləsiylə reallaşacaq və bu adı da Hz. Mehdi daşıyacaq. Bədiüzzaman, bu mövzunu dəlillərlə izah edərək, özünün axır zaman Mehdisi olmadığını açıq şəkildə ifadə etmişdir.

Bu gün dünyada 1 milyarddan çox Müsəlman yaşayır. Dünya tarixində ilk dəfə Müsəlmanların sayı bu qədər çoxalıb. Bu böyüklükdə bir kütləyə öndərlik, başçılıq etmək tarixdə heç kimə nəsib olmamışdır. Bədiüzzamanın da müjdələdiyi kimi, bu şərəfli xüsusiyyəti Allahın icazəsiylə axır zamanın "Böyük Mehdisi" daşıyacaq.

10– Bədiüzzaman, Hz. İsa və Hz. Mehдинin gəlişini dəlillərə söykənərək müjdələmişdir, təfsirçilər isə 'Bədiüzzaman da bir insandır, səhv edə bilər' deyərək Bədiüzzamanın bütün bu şərhlərində yanlış olduğunu iddia edirlər.

Bu hissəyə qədər izah edilənlər Bədiüzzamanın, Hz. İsa və Hz. Mehдинin axır zamanda ortaya çıxacaqları və İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim edəcəklərinə aid qəti qənaətini dəlillərlə sübut edərək bildirir. Ancaq, Hz. Mehдинin keçmişdə gəldiyi ya da heç gəlməyəcəyi kimi düşüncələrlə hərəkət edən bəzi insanlar, Bədiüzzamanın bütün bu sözlərini müxtəlif şəkillərdə şərh etməyə çalışırlar. **Bu məqsədlə ortaya atılan əsassız şərhlərdən biri də, 'Bədiüzzamanın da bir insan olduğuna görə, etdiyi bütün bu şərhlərdə yanlış olması və səhv edə bilməsi' şəklindədir.** Hər insanın gələcəyə dair bəzi təxminlərinin ola biləcəyi, ancaq bunların düzgün çıxmasının son dərəcə adi bir vəziyyət olduğu deyilir, buna görə də, Bədiüzzamanın bu şərhlərinin üzərinə çox getmənin və araşdırmanın lazımsız olduğunu bildirilir. **Bədiüzzamanın sözlərini bu şəkildə şərh edənlərə, 'Bədiüzzamanın səhv etdiyinin hardan bildiklərini' ya da 'buna dair bir dəlillərinin olub olmadığı' soruşulduqda isə, 'bu səhv qənaəti dəstəkləyəcək heç bir şərh ortaya qoya bilmirlər'.** Necə ki, Bədiüzzamanın sözlərinə aid belə bir şərh qarşıya qoyarkən gözdə tutulan çox əhəmiyyətli bir həqiqəti unudurlar. Bədiüzzaman Həzrətləri, əsərlərindəki axır zamana aid şərhlərini yalnız öz şəxsi fikirlərinə görə deməmişdir. Bədiüzzaman, Allahın Quranda vəd etdiyi İslam əxlaqının hakimiyyətini müjdələyən ayələri və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın, bu hakimiyyətin Hz. İsa və Hz. Mehdi vəsiləsiylə reallaşacağını bildirən səhih hədislərə söykənərək bildirmişdir. Allah, Quran ayələrində iman edənlərə, onları xəbərdar edib qorxudacaq və hidayətə yönəldəcək bir lider göndərəcəyini bildirmiş, Peyğəmbərimiz (s.ə.v) də axır zamanda bu şəxsin Hz. Mehdi olacağını

müjdələmişdir. Allahın, 'İslam əxlaqını bütün yer üzünə hakim edəcəyi' vədi haqqdır. Allahın icazəsiylə bu vəd reallaşacaq. Allahın adətullahında bu hakimiyyətdə mömin birliyinin başında bir mənəvi lider olması lazımdır. Bu şəxsin də Mehdi olacağı bildirilmişdir. Beləliklə, Bədiüzzaman da, əsərlərində Allahın bu adətullahını açıqlamışdır. Buna görə Bədiüzzamanın buna aid olan sözlərində yanıldığını bildirmək, Allahın bu vədini xəbər verən bir çox Quran ayəsini və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın bütün Əhli sünne alimləri tərəfindən ittifaqla təvətür olaraq qəbul edilən hədislərini görməməzlikdən gəlməkdir. Bu da heç bir Müsəlmanın qəbul etməyəcəyi bir vəziyyətdir. Bu səbəbdən də Bədiüzzamanın sözləri haqqında irəli sürülən fikrin səhv olduğu açıq şəkildə görünür.

Digər tərəfdən Bədiüzzamanın sözlərinin bu şəkildə şərh edilməsi, Hz. Mehдинin çıxışına şübhə etməkdən qaynaqlanır. Bəziləri, Hz. Mehдинin çıxacağına inanmaqlarına baxmayaraq, vaxt ötdükcə bu inanclarında zəiflik götürürlər və Hz. Mehдинin çıxışından narahat olurlar. "Birdən Mehdi çıxmazsa onda nə edərik?" qorxusu aiddiyatı həmin kəsləri Bədiüzzamanın bu mövzudakı açıq sözlərini şərh və təfsir yoluyla dəyişdirməyə yönəldir. Əks halda Bədiüzzamanın əsərlərinin öz etibarlığını itirəcəyini ya da bu istiqamətdə edilən işlərin zərər görəcəyini düşünürlər. Əgər Hz. Mehdi çıxmazsa, həm özlərinin həm də digər Müsəlmanların imanlarının zədələnəcəyini fikirləşirlər və buna görə də narahat olurlar. Halbuki bu narahatlıqları və qorxuları yersizdir. Bədiüzzaman Səid Nursi Həzrətləri, bu düşüncəyə sahib olan və Hz. Mehдинin gəlişini rədd edən kəslərin imanlarının zəif olduğunu deyir. Xüsusilə də bu kəslərdən özlərini alim bilib, ağıllarına güvənənlərin də böyük bir eqoizmə sahib olduqlarını ifadə edir:

"Qiyamət əlamətlərindən və axır zaman hadisələrindən və bəzi fəzilət və savablar kimi əməllərdən bəhs edən, Hədisi Şərifə, yaxşı başa düşülmədiyinə görə, ağıllarına güvənən bir qisim əhli elm (elm sahibi), onların bir hissəsinə zəif və ya mövzu (hədis) demişlər. İMANI ZƏİF VƏ GÜCLÜ BİR EQOİZMƏ SAHİB OLANLAR DA, İNKARA QƏDƏR GETMİŞLƏR." (Sözlər, s. 355)

Bu, İnsanların vicdanlarıyla doğrunu gördükləri halda, sırf təkəbbürləndiklərinə görə düzgün olan şeydən üz çevirmələri Quranda da bildirilmişdir:

Buna qəti inandıqları halda, haqsızcasına və təşəxxüslə (təkbürləndiklərinə görə) onları inkar etdilər. Gör fəsad törədənlərin aqibəti necə oldu!. (Nəml Surəsi, 14)

Əhli sünənə inancına görə Hz. İsanın və Hz. Mehдинin gəlişi qətidir, bu hal səhv düşüncədən uzaq olan səmimi möminlər üçün böyük bir müjdədir və bu gəlişi çox həyəcanla gözləyirlər.

11–Bədiüzzaman, ‘Hz. İsa və Hz. Mehдинin gəlişini bütün Müsəlmanların gözlədiyi bir müjdə olduğunu’ bildirir, təfsirçilər isə, Hz. İsa və Hz. Mehдинi gözləməyə gərək olmadığını, hər kəsin yalnız öz vəzifəsini yerinə yetirməklə məsul olduqlarını’ deyirlər.

Bilidiyimiz kimi Bədiüzzaman, Hz. İsa və Hz. Mehдинin gəlişini müjdələmiş və iman edənləri, axır zamanın bu iki böyük əhəmiyyətli hadisəsi üçün hazırlıq etməyə çağırmışdır. Bədiüzzamanın bu mövzu ilə əlaqədar olan sözlərini görməməzlikdən gələrək, bəziləri ‘Hz. İsa və Hz. Mehдинi gözləməyin əhəmiyyətli olmadığını, əhəmiyyətli olan hər kəsin öz vəzifələrini yerinə yetirməli olduğunu ’ bildirərək səhf şərhlər ortaya atırlar.

Halbuki bu düşüncə, olduqca səhv bir münasibəti bildirir. Çünki Quranda, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində ya da İslam alimlərinin izahlarında, belə bir şərh edilməsini tələb edən, əksinə olan bir hökm ya da söz yoxdur. Hz. İsanın və Hz. Mehдинin gözlənilməsi, kiminsə öz vəzifələrini, ibadətlərini yerinə yetirmələrinə heç bir maneə törətmir.

Peyğəmbərimiz (s.ə.v), Hz. İsa kimi mübarək bir peyğəmbərin və Hz. Mehdi kimi bir vəlinin gəlişini əhəmiyyətli hesab etmiş, möminləri də bu mübarək insanların gəlişini gözləməyə təşviq etmişdir. Lakin, Peyğəmbərimiz (s.ə.v) hədislərində 6000–dən çox Quran ayələrinin eyni zamanda da hamısının birdən tətbiq olunmasını deyir. Necə ki, Quranda möminlərin bütün bu ayələrin hamısını birdən yaşamaqla məsul olduqları bildirilir. **Quranın bu hökmlərindən biri də ‘zölmün ortadan qalxması və İslam əxlaqının bütün dünyaya hakim olması üçün səy göstərməkdir’.** Bu yolda səy göstərərkən, Müsəlmanların Quranın digər hökmlərini tətbiq etməməsi kimi bir vəziyyət yaranması mümkün deyil. Hz. Mehdi də ortaya çıxdığı zaman bütün insanları Qurana tabe olmağa, Quran əxlaqını tətbiq etməyə və İslam əxlaqını qüsursuz olaraq yaşamağa çağıracaq. Buna görə Hz. İsa və Hz. Mehdi haqqında belə bir şərh irəli sürməyə heç bir ehtiyac yoxdur.

Əlavə olaraq, əgər Müsəlmanların belə bir mübarək şəxsləri gözləmələrinə ehtiyac olmasaydı, Peyğəmbərimiz (s.ə.v) də hədislərində bu hadisəni müjdələməzdi, insanları bu mübarək şəxsləri gözləməyə təşviq etməzdi. Peyğəmbərimiz (s.ə.v) bu mövzunu açıqlayan bir hədisində **"Hz. Mehdi ilə**

müjdələnin. O Qureyşdən və Əhli Beytimdən bir adamdır." (Kitab-ul Burhan Fi Alamet-il Ahir Zaman, s.13) sözləriylə, bunun necə əhəmiyyətli olduğunu açıq şəkildə bildirmişdir.

HZ. İSA VƏ HZ. MEHDİ, XRESTİAN VƏ MÜSƏLMAN ALƏMİNİN BİRLƏŞMƏLƏRİ ÜÇÜN MÜHÜM BİR VƏSİLƏ OLARAQ GƏLƏCƏKLƏR

Hz. Mehдинin müjdələnməsinin mühüm bir səbəbi, axır zamanda Müsəlmanların mənəvi lider seçmələrindən və birləşmək üçün çətinlik çəkmələrindən irəli gəlir. İslam aləmi heç bir mənəvi lider ətrafında birləşmir və bir yerə toplanmağı da düşünmürlər. Belə bir vəziyyətdə Müsəlmanlar başlarında mənəvi bir liderin olmamasına və bölünüb parçalanmalarına görə əziləcək və müxtəlif çətinliklərlə qarşılaşacaqlar. Bilindiyi kimi seçki vasitəsi ilə başçı seçilən insanın qəbul edilməsinə dair illərdir problemlər yaşanır. Müsəlmanlar belə bir məntiqlə lider seçməyi qəbul etmirlər. Buna görə də seçki mümkün olmayacaq və hər hansı bir insanın ətrafında toplanmaları da mümkün olmayacaq.

Buna görə Müsəlmanların yeganə bir liderin öndərliyində birləşmələri üçün 'tək həll yolu, Allahın təyin etdiyi və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın hədislərində xəbər verdiyi bir adamın seçilməsi' olacaq. Hədislərdə bildirilən şəxs, lider olaraq qəbul edə biləcəkləri yeganə adam olacaq, Müsəlmanlar bu adama tabe olmaq üçün çətinlik çəkməyəcək, məcbur edilməyəcəklər. Hz. Mehdi, Bədiüzzaman Səid Nursinin "... *Axır zamanın ən böyük fəsadı zamanında, əlbəttə ən böyük BİR MÜCTƏHİD (ictihad edən böyük İslam alimi), həm ən böyük BİR MÜCƏDDİD (hər əsr başında dini həqiqətləri dövrün ehtiyacına görə dərs vermək üçün göndərilən böyük İslam alimi, yeniləyən, yeniləyici), həm HAKİM, həm MEHDİ, həm MÜRŞİD (doğru yolu göstərən adam), həm QÜTBÜ ƏZƏM (Müsəlmanların özünə bağlandıqları böyük övliyalardan, zamanın ən böyük mürşidi) olaraq BİR ZATI NURANİ (nurani şəxs) göndəriləcək və O ŞƏXS də Əhli Beyt Nəbəvidən (Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın soyundan) olacaq.*"(Mektubat, s. 411–412; Mektubat, s. 441) sözlərində ifadə etdiyi xüsusiyyətlərə sahib olacaq, "ən böyük müctəhid" olaraq məzhəbləri ortadan qaldıracaq və bütün Müsəlmanlar arasında məzhəb birliyini quracaq, yəni bütün məshəbləri birləşdirəcəkdir. Dini, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın dövründəki halına gətirəcək. Heç kimin ətrafında toplanmağı qəbul etməyən İslam aləmi, "ən böyük mürşid və ən böyük komandir" xüsusiyyətlərini daşıyacaq olan Hz. Mehdiyə asanlıqla tabe olacaqlar.

Eyni şərtlər Xristian aləminə də aiddir. Xristian dünyası da birləşməkdə çətinlik çəkəcək və buna görə əziləcəklər. İslamı qəbul etmədə və Qurana tabe olmaqda çətinlik çəkəcəklər. Hz. İsa və Hz. Mehdi də, Müsəlman və Xristian

dünyasında yaşanacaq bu çətinlikləri həll etmək üçün gələcək və bu vəziyyəti asanlaşdıracaqlar.

Bütün bunlar, maneə törədiləcək şərtlər deyil, taledə onsuz da artıq reallaşmışdır. Peyğəmbərimiz (s.ə.v), taledə fiziki xüsusiyyətləriylə, üstün əxlaqla edəcəyi fəaliyyətlərlə Hz. Mehdi müjdələmişdir. Hz. Mehdi də taledə ortaya çıxmış, İslam əxlaqını bütün dünyaya hakim etmiş, yer üzünə barış, hüzur və ədalət gətirmişdir. Yenə taledə bütün insanlar ondan razı olmuş, Allah onun məhəbbətini bütün insanların ürəyinə salmışdır. Hədislərdə bildirildiyi kimi "yatan yuxusundan oyandırılmayacaq, kimsənin qanı axıdılmayacaq", fikri mübarizəsiylə Deccaliyyəti təsirsiz hala gətirəcəkdir. Bəzi alimlər Hz. Mehdiyə qarşı çıxmış, ancaq buna baxmayaraq Hz. Mehdi dini bütün bidət və xurafatlardan təmizləyib əvvəlki halına gətirmişdir. İstanbullu mənəvi cəhətdən fəth etmiş, Hz. İsa ilə bir yerə gəlmiş, namazda Hz. İsayə imamlıq etmiş, Hz. İsayla birlikdə Xristian dünyasıyla ittifaq quraraq onların da İslama tabe olmasına vəsilə olmuşdur. Bütün dünyada "Qızılçağ" adı verilən bənzərsiz bir dövr yaşanmış, Hz. Mehdi görünməmiş bir bolluq və bərəkətin yaşanmasına vəsilə olmuşdur. Ehtiyac içində olan adam Hz. Mehdiyə gəlmiş mal istəmiş, Hz. Mehdi də ona malı paylamışdır. Peyğəmbərimiz (s.ə.v) hədislərində, gələcəkdə yaşanacaq hadisələri deyil, 'taledə olmuş bitmiş və tamamlanmış hadisələri' xəbər vermişdir. Bunların hər biri taledə yazıldığı üçün reallaşacaq. Buna görə də hər nə qədər 'Hz. İsanı və Hz. Mehdi gözləməyə ehtiyac yoxdur' deyilsə də, bu olacaq. Bu mübarək şəxslər gələcək və taledə özlərinə verilən vəzifələrini yerinə yetirəcəklər.

Bununla yanaşı, 'Hz. İsa və Hz. Mehdi gözləməyə ehtiyac yoxdur' demək Allaha, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–a, ayələrə və hədislərə qarşı, hörmətə və sevgiyə qarşı gəlməkdir. Allahın Quranda müjdələdiyi tarixi hadisələrə vəsilə olan, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın sevgiyə xatırlayaraq müjdələdiyi mübarək şəxslərə qarşı belə bir münasibət bəsləmək düzgün deyil. Əksinə, Müsəlmanların belə bir müjdəyə görə sevinməli, 'Allah inşaallah nəsib edər, yaxın zamanda gələrlər, həyəcanla gözləyirik' deməlidirlər. Həm də, belə ifadənin 'taleçilik' olacağını demək də düzgün deyil. Bu hadisələrin yaşanması onsuz da taledədir. Allah Quranda İslam əxlaqının hakimiyyətini vəd etmişdir. Bu taleyin xaricinə kimsə çıxma bilməz. Hətta bunun taleçilik olacağını demək də yenə o adamın taleyindədir.

Buna görə, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın və Bədiüzzamanın bu böyük müjdələrinin, bütün bu həqiqətlərin unudulmadan qiymətləndirilməsi lazımdır.

Hz. İsa və Hz. Mehдинin gəlişi haqqında hər nə deyilirsə deyilsin, Allahın icazəsiylə taledə olan mütləq reallaşacaqdır.

HZ. İSA VƏ HZ. MEHDİNİN GƏLİŞİNİN RƏDD EDİLMƏSİ, NƏTİCƏNİ DƏYİŞDİRMƏYƏCƏK;

-ALLAHIN İCAZƏSİYLƏ- TALEDƏ OLAN REALLAŞACAQ

Hz. İsanın və Hz. Mehдинin gəlişi, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın təvatür dərəcəsinə olan rəvayətlərində keçən İslam aləmində əsrlərdir gözlənilən ən əhəmiyyətli mövzulardan biridir. Müsəlmanlar, bu iki mübarək insanın vəsilə olmasıyla, İslam mədəniyyətinin yenidən yüksəlməsini və Quran əxlaqının dünyaya hakim olmasını ümidlə və şövqlə gözləyirlər. Müsəlmanlar, Hz. İsa kimi Quranda təriflənən böyük və möcüzəvi bir peyğəmbəri və Hz. Mehdi kimi, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın vəkili olan ən böyük mürşidi əlbəttə ki, çox sevir və öz nəfslərindən övliya görürlər (yəni öz nəfslərindən üstün tutar və on itaət edirlər).

Ancaq bəzi insanlar, kitabın əvvəlindən bu yana izah edilən müxtəlif səbəblərlə Hz. İsa və Hz. Mehдинin gələcəyini şərh edirlər. Buna görə lazım olduqda, 'Hz. İsa ya da Hz. Mehdi ilə əlaqədar hədislərin ya səhv olduğunu' ya da 'artıq keçmişdə çıxdığını' hesab edirlər. **Belə insanlar, Bədiüzzaman Həzrətləri kimi 'axır zaman ilə əlaqədar rəvayətləri ən yaxşı açıqlayan mücəddidlərin izahlarını təfsir yoluyla dəyişdirməyə' və bu fikirləri insanlar arasında bir inanc olaraq mənimsətməyə çalışırlar.** Hədislərdə, Hz. Mehдинin yaşından tutmuş fiziki xüsusiyyətlərinə kimi bütün xüsusiyyətləri izah edildiyi və Bədiüzzaman da Hz. Mehдинin ən böyük mücəddid olaraq İslam dünyasının öndəri, başçısı olacağını ifadə etdiyi halda, **'Mehdi deyə bir şəxs gəlməyəcək' fikirini yeridirlər.** Ya da 'Mehdilik yalnız bir mənəvi şəxsdir, bir ruhdur' kimi sözlərlə, Mehdiyət mövzusunun praktik həyatda mövcud olmayan şəkllə salmağa çalışırlar. Hətta bu mövzuda daha da irəliləyərək əvvəlki hissədə açıqlandığı kimi, 'Bədiüzzaman da insandır, səhv etmişdir', **'Bədiüzzaman Mehdidir və bu mövzu bağlanmışdır', 'İslam əxlaqı hakim olmuşdur biz onsuz da islamı yaşayırıq, hər kəs istədiyi yerdə namaz qıla bilir, istənilən kəs istədiyi kimi həccə gedə bilir, bu səbəbdən bu mövzu bağlanmışdır' kimi izahlar gətirirlər.**

Halbuki bilindiği kimi, Quranda 6000–dən çox ayə var. Yalnız bəzi ibadətlərin yerinə yetirilməsi, İslam əxlaqının hakim olmağı mənasını vermir. Allah Quran əxlaqının yer üzünə hakim olacağını Nur Surəsinin 55–ci ayəsində müjdələmişdir. Əlbəttə ki, bunun reallaşmasına vəsilə olacaq bir adam olacaq.

Allahın adətullahı belədir və tarixdə də həmişə belə olmuşdur. Allahın möminlərə bu müjdəni bildirdiyi ayələrdən bəziləri belədir:

Allah sizlərdən iman gətirib yaxşı işlər görənlərə vəd etmişdir ki, özlərindən əvvəlkiləri necə yer üzünə varislər, güc və iqtidar sahibi etdisə onları da yer üzünün varisləri, güc və iqtidar sahibi edəcək, möminlər üçün onların Özünün bəyəndiyi dinini möhkəmləndirəcək və onların qorxusunu sonra arxayınçılıqla əvəz edəcəkdir. Onlar Mənə ibadət edir və heç nəyi Mənə şərik qoşmurlar. Bundan sonra küfr edənlər – məhz onlar fasiqlərdir. (Nur Surəsi, 55)

Müşriklərin xoşuna gəlməsə də, (İslam) dinini bütün dinlərdən üstün etmək məqsədilə Öz Elçisini hidayət və haqq dinlə göndərən Odur. (Saf Surəsi, 9)

Bu ayələrə görə, İslam əxlaqı yer üzünə hakim olacaq. Bu hakimiyyətin başında da mənəvi bir lider olacaq. Bu adam da Hz. Mehdidir. 'Gəlməyəcək' deyilsə də, deyilməsə də, Allahın adətullahına görə bu reallaşacaq.

Bununla bərabər, Allah Quranda İslam əxlaqının hakim olacağını bildirir amma bu nəticəyə çata bilməsi üçün möminlərin Quranda bildirilən ayələrin hamısına səmimiyyətlə yaşamaları və bu hakimiyyətin meydana gəlməsi üçün səy göstərmələri lazımdır. Allah Qurani yarımçıq şəkildə deyil, bütövlüklə göndərmişdir. Qurana görə iman edənlər bu ayələrin hamısından məsuldur. Peyğəmbərimiz (s.ə.v) də, Hz. Mehдинin gələcəyini və İslam əxlaqını yer üzünə hakim edəcəyini bildirmişdir ancaq, bir tərəfdən də bütün Müsəlmanları Quran ayələrinin hamısını yaşamaq üçün səmimi səy göstərməyə çağırılmışdır. Buna görə, insanın Allahın və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in bu vədinə güvənərək, yalnız öz işlərinə yönəlib bu istiqamətdə heç bir səy göstərmədən oturub gözləməsi olduqca səhvdir. İslam əxlaqının hakimiyyəti üçün cəhd göstərmək hər bir Müsəlmanın vəzifəsidir.

İslam dini, bütün hərərəti ilə və canlılığı ilə Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–in dövründən bu yana təsvir edildiyi və taledə olduğu kimi yaşanır, hadisələr tam Quranda və hədislərdə xəbər verildiyi kimi bir–bir reallaşır. Allahın Quranda işarə etdiyi və hədislərdə bildirilən axır zaman isə hal–hazırda bütün əlamətləriylə reallaşmışdır. Bir çox insan illərlə, kitabda açıqladığımız səhv fikirlərlə hərəkət edə bilər və başqalarının da səhv məlumatlandırılmasına səbəb ola bilər. Əlbəttə ki, bütün bunların yaxşı niyyətə söykənən müxtəlif məqbul şərhləri də ola bilər. Ancaq əsas olan, axır zamanın açıq–aşkar yaşandığı və Hz. İsa və Hz. Mehдинin çıxışına dair bir çox əhəmiyyətli əlamətin bir–birinin ardınca reallaşdığı bu dövrdə bu fikrin səhv olduğunu bildirir. 'Bədiüzzamanın yüzlərlə səhifədə u bütün İslam ümmətini aldatdığı' şəklindəki yaraşmayan ittihamdan imtina

edilməsi və bu böyük İslam aliminə atılan böhtana son qoymaq lazımdır. Allahın Qurandakı vədinə, Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın da hədislərdə verdiyi xəbərlərlə razılaşaraq Bədiüzzaman Səid Nursi də, Hz. İsa və Hz. Mehdiinin gəlişini açıq şəkildə müjdələmişdir. Buna baxmayaraq əsassız şərhələrlə Mehdi intizarını yox etməyə çalışmaq olduqca yersiz bir hərəkətdir. Allahın icazəsiylə taledə təqdir edlidiyi kimi Hz. Mehdi çox yaxın bir zamanda ortaya çıxacaq və Allahın Qurandakı vədinə və hədislərdəki xəbərlərə uyğun olaraq Hz. İsa ilə birlikdə vəzifəsini yerinə yetirəcək.

BƏDİÜZZAMANIN RİSALƏLƏRİN TƏFSİR EDİLMƏSİNƏ MÜNASİBƏTİ NƏDİR? BƏDİÜZZAMAN HƏYATDA İKƏN RİSALƏLƏRİN TƏFSİR EDİLMƏSİNƏ İCAZƏ VERMİŞDİRMİ?

Bədiüzzamanın əsərlərinin geniş kütlələr üzərində meydana gətirdiyi səmimi təsiri son dərəcə açıqdır. Bu səbəbdən insanlarda bu cür geniş şəkildə təsir oyandıran əsərlərin, aydın şəkildə olmağını, ya da həll edilməz məlumatlar ehtiva etdiyini iddia etmək heç bir şəkildə mümkün deyil. Bu həqiqətlər, Bədiüzzamanın Risalələrdəki açıq-aydın sözlərini yenidən təfsir və şərh edilməsinə ehtiyac olmadığını da açıq şəkildə bildirir. Bununla yanaşı, kitabda da izah edildiyi kimi, Risalələrin batını təfsir məntiqilə ikinci dəfə təfsir edilməsi bir çox cəhətdən təhlükəlidir.

Bədiüzzaman belə bir təfsir anlayışına qarşı olduğunu dəfələrlə ifadə etmiş və belə bir hərəkətə mane olmaq üçün bu cür münasibətləri izah edən sözlərini Risalələrə əlavə etmişdir. Risalələrin hər təbəqədən, hər yaşdan, hər peşədən olan insanlar tərəfindən asanlıqla başa düşüləcəyini bildirmişdir, buna görə də sözlərinin yenidən təfsir edilməsinə ehtiyac olmadığını bildirmişdir. Belə bir təfsir məntiqi ilə sözlərinin həqiqi mənasından uzaqlaşma biləcəyini xatırlatmış, bunun yerinə mövzularla bağlı bir şərh lazım olarsa, bunun eyni səhifədə yazıların kənarında qeydlərlə izah edilməsinin daha uyğun olacağını bildirmişdir. Hətta bu cür düzəlişlərin qarşısı alınmadığı təqdirdə, Risalələrdəki sözlərinin sui-istifadə üçün yararlı hala gələcəyini bildirmişdir.

Buna görə Bədiüzzamanın Risalələrdəki bütün sözlərinin, onun bu xatırlatmalarını nəzərə alaraq və Risalələrdəki açıq izahları əsas götürərək qiymətləndirilməsi lazımdır. **Bunun xaricində, 'filankəsin yuxusu, filankəsin xüsusi söhbətlərdə eşitdikləri, filankəsə edilən xüsusi şərhlər'** kimi izahların heç bir etibarlılığı yoxdur. Bədiüzzamanın yazısının şəxsən təshih (düzəliş etdiyi) və təsdiq etdiyi əsərlərindəki sözləri dura-dura, bir-birindən fərqli şəkildə, fərqli adamların ağzından nəql edilən, müxtəlif şərhlərin əsas götürülməsi heç bir cəhətdən düzgün sayılmır.

Bu vəziyyət Bədiüzzamanın Risalələrdə izah etdiyi hər mövzu üçün etibarlıdır və Bədiüzzamanın hər bir sözü bu formada qiymətləndirilməlidir. Bədiüzzamanın tələbələrindən Mustafa Hulusi, Bədiüzzamanın bu mövzudakı düşüncələrini belə dilə gətirmişdir:

Ey müəllimlər və qəlb əhli! Soruşacağınız sualların cavablarını Risaləi Nurda tapa bilərsiniz. Əhli kəşf (gözlə görünməyən qeybi həqiqətləri Allahın lütfüylə kəşf edib bilən övliyalər) və səmimi olan biri, mənim kimi aciz bir insandan

Mehdini soruşur. "Nə vaxt gələcək..." Hələ Mehdini anlaya bilməmiş. Dabbətül-Arzın kimlər olduğunu bilmir. Bunlara dair, Risalələrdə bir qeyd (şərh) vardır. Hər müşkül sualın (çətin problemin) cavabını o Risalələrdən axtarın, taparsız. (Mustafa Hulûsi, Barla Lahikası, s.143)

Bədiüzzaman isə Emirdağ Lahikasındaki bir sözündə, hər mövzuda olduğu kimi bu mövzuda da ən düzgün şərhlərin Risalələrdə ola biləcəyini xatırlatmış, Risalələrdə yazılanlar oxunduğunda sanki özüylə görüşülmüş kimi ən doğru məlumatlara çata biləcəyini ifadə etmişdir:

Risaləi Nurun hər bir kitabı bir Səiddir. Siz hansı kitaba baxsanız mənimlə qarşı-qarşıya görüşməkdən daha çox faydalanar, həm həqiqi bir surətdə mənimlə görüşmüş olarsınız. Risaləi Nur mənə heç bir ehtiyac buraxmır (Bədiüzzamanla görüşməyə ehtiyac yoxdur, hər şey açıq şəkildə Risalələrdə verilib). Emirdağ Lahikası, s.159)

... Çünki deyir: "Əgər mənimlə, Risaləi Nur üçün, axirətdə görüşmək istəyən varsa, Risaləi Nur mənə qətiyyən ehtiyac buraxmır. Milyonlarla nüsxəsinin hər biri on Səid qədər fayda verir... Emirdağ Lahikası-2, s.214)

Bu sözlər, bir çox mövzu kimi, axır zaman və Mehdi haqqında da lazım olan hər cür cavabın və Bədiüzzamanın buna aid bütün fikirlərinin Risalələrdə ola biləcəyini və aydın şəkildə olduğunu göstərir. Bu həqiqətə baxmayaraq, inadla Risalələrin kafi olmadığını ya da təfsirə ehtiyac olduğunu bildirmələrinin heç bir məntiqi əsası yoxdur. Bədiüzzamanın hər sözü, Risalələrdə qiymətləndirilməli, izah etdiyi bir mövzunun cavabı, yenə onun Risalələrdəki hikmətli sözlərində axtarılmalıdır.

Həm də belə bir təfsir məntiqinin, Risaləi Nur Külliyyatı üzərində necə bir təsir meydana gətirəcəyinin yaxşı düşünülməsi lazımdır. Çünki belə səhv bir münasibətdə olan hər kəs, bunu qanuni görərək Bədiüzzamanın hər sözünə öz fikrinə görə müxtəlif şərhlər gətirə bilər və bununla da Bədiüzzamanın heç bir izahını qəbul etməyə bilər. İstənilən kəs, öz fikrinə uyğun hesab etmədiyi hər izahı, şəxsi qənaətlərinə ya da ətrafından eşitdiklərinə görə təfsir edə bilər. Mənfəətləriylə zidd düşən, öz düşüncələriylə hər hansı bir ziddiyyət təşkil edən kəs özünün edəcəyi batını təfsirlərlə özünə Bədiüzzamanın sözlərindən dəlil tapmağa çalışar.

Halbuki çox aydın məsələdir ki, bir əsrin mücəddidi olan, Allahın xüsusi bir hikmət və elm bəxş etdiyi belə bir şəxsin, bütün dünya Müsəlmanlarını yaxından

maraqlandıran əhəmiyyətli şərhlərinin batın təfsir adı altında səhv şərh olunması son dərəcə təhlükəlidir. Belə bir münasibət, Risalələrin orijinal halından uzaqlaşmasına və Müsəlmanların səhv məlumatlandırılmalarına səbəb olacaq. Bu da, Bədiüzzamanın hikmətli sözlərinin və qiymətli şərhlərinin lazımlı şəkildə təqdir edilə bilməməsinə, bir çox insanın onun üstün elmindən, fərasət və bəsirətindən lazımlı qədər istifadə edə bilməməsinə gətirib çıxaracaq. Şübhəsiz, Bədiüzzamanın şəxsinə və əsərlərinə göstəriləcək ən gözəl sevgi, hörmət və sədaqət, onun bütün Müsəlmanlara buraxdığı qiymətli mirası olan Risaləi Nur Külliyyatına sahib çıxıb qorumaqla və onun həqiqətdə söyləmək istədiklərini tam anlayıb onu dəstəkləməklə mümkün olacaq.

NƏTİCƏ

Hər təqva sahibi olan mömin **"Onlar deyərlər: "Ey Rəbbimiz! Bizə gözümlərin aydınlığı olan zövcələr və övladlar bəxş et və bizi müttəqilərə öndər (imam) et!"** (Furqan Surəsi, 74) ayəsinin hökmünü əsas götürərək, inananlara "öndərlik etmək" yəni imam olmaq istəyə bilər.

Bir şəxs Müsəlmanları birləşdirirsə, onların başına keçərək, Allahın icazəsi ilə Müsəlmanları düşükləri sıxıntı və çətinliklərdən qurtarıb, hüzur, ədalət, bolluq və rifaha qovuşdurursa bu adama nə deyildiyi əhəmiyyətli deyil. O şəxsə istər bir lider, istər birləşdirici deyilsin, o Hz. Mehdiyə ən böyük əlaməti olan işi yerinə yetirmiş olacaq. Bu səbəblə, "yalnız ona xas olan işləri kim yerinə yetirsə, Mehdi odur" şəklindəki yanaşma və hüsnü zənn düzgün olar. Burada əhəmiyyətli olan, belə tarixi və müqəddəs bir vəzifənin yerinə yetirilməsidir. Bu səbəbdən Müsəlmanlara Altınçağı yaşadacaq şəxsin adı nə olursa olsun, onun Mehdi olması ümid edilir və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dan 1400 il sonra bunları bacaracaq adam üçün də "hərhalda Odur" deyə düşünülə bilər.

Bədiüzzaman da əsərlərində, gələcəyi hədislərdə dəqiq olaraq açıqlanan Hz. Mehdiyə çıxışı, müjdələnilməmiş olsaydı belə, gəlməsinin adətullahı (Allahın kainatda qoyduğu u dəyişməz hökmlərə) uyğun olduğunu bu şəkildə ifadə etmişdir:

Hər şeyə gücü çatan Allah, Hz. Mehdi ilə İslamın üstündəki qaranlığı dağıda bilər. Və vəd etmişdir, vədini də əlbəttə ki yerinə yetirəcək. Bu Qüdrəti İlahiyyə (Allahın gücü, qüdrəti) ilə çox asandır. Əgər dairəi əsbab (səbəblər əsasında) və hikməti Rəbbaniyə (Allahın diləməsi) ilə düşünülərsə, yenə o tale məqbul və hadisəyə (reallaşmağa) layiqdir ki, əgər müxbiri Sadiqdən (doğru sözlü olan Peyğəmbər (s.ə.v)–dan) rəvayət olmasa belə, hərhalda elə olmaq lazımdır. Və olacaqdır deyə əhli təfəkkür (təfəkkür əhli, alimlər) hökm edər." (Mektubat, s.411–412)

Həm də bu vəziyyət yalnız Hz. Mehdi üçün deyil, Hz. İsa üçün də keçərlidir. Xristianlıq dinini xurafatlardan təmizləyib, həqiqi halına dönməsinə vəsilə olan bir şəxs, eyni zamanda Xristianlığın Qurana tabe olmasına, iki dinin mənsublarının ittifaqlarına vəsilə olsa və ana atası da olmasa, bu şəxsin də Hz. İsa olması ümid edilə bilər. Nəticə olaraq bu mübarək şəxslər Allahın icazəsi ilə gələcək və talelərində olanı yerinə yetirərək İslam əxlaqının yer üzünə hakim olmasına vəsilə olacaqlar.

Bədiüzzaman da, Allahın bu adətullahını bilərək əsərlərində Hz. Mehдинin çıxışı və İslam əxlaqının dünya hakimiyyətinə vəsilə olması mövzusunda heç bir şübhəsi olmadığını ifadə etmiş və bu fikirlərini də ən aydın və ən hikmətli sözlərlə bütün Müsəlmanların diqqətinə çatdırmışdır. Bədiüzzamanın olduqca açıq və səmimi ifadələrlə ortaya qoyduğu bu həqiqətləri, heç bir dəlil olmadan, yalnız şərh, izah ya da təfsir adı altında örtməyə çalışmaq və bu yolla 30–40 ildən bəri bəlkə də minlərlə insanın səhv istiqamətləndirilməsinə səbəb olmaq, əlbəttə ki böyük bir məsuliyyətdir.

Buna görə də batın təfsirçiliyinin, kitabda izah edilən bütün bu xüsusiyyətlər diqqətlə qiymətləndirilməli və Bədiüzzamanın sözlərinin həqiqi mənasıyla bütün Müsəlmanlar tərəfindən başa düşülməsinin və öyrənə bilməsi üçün yol açılmalıdır. Allahın icazəsiylə tezliklə Bədiüzzamanın bu müjdələri reallaşacaq, bütün dünya Hz. Mehдинin liderliyi altında toplanacaq, Quran əxlaqının yaşanmasıyla birlikdə anarxiya və qarışıqlıq mühiti sona çatacaq və yer üzünə hüzur, barış və əmin–amanlıq hakim olacaq. Bütün İslam ümmətinin 1400 ildir gözlədiyi bu tarixi şəxsin gəlişi, o günə kimi səhv bir düşüncə ilə edilən bütün şərh və təfsirlərin etibarsızlığını onsuz da üzə çıxaracaq və Bədiüzzamanın sözlərinin hikmətini açıq şəkildə bildirəcək. Ancaq əsl əhəmiyyətli olan, bu mübarək şəxsin gəlişi üçün bütün Müsəlmanlarla birləşib ən gözəl hazırlığı edə bilmək, bu tarixi və şərəfli hadisədə Hz. İsanın və Hz. Mehдинin dəstəkçilərindən və köməkçilərindən ola bilməkdir. Allahın Qurandakı hakimiyyət vədi və Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–ın müjdələri reallaşdıqda, əvvəl bu hadisələrdən şübhə edənlər, dünyada və axirətdə üzərlərinə məsuliyyət yüklənəcəyini və bunun da xəcalətli olmalarına səbəb olacağını unutmamalıdırlar.

Hz. İsa və Hz. Mehдинin axır zamanın gözlənilən müqəddəs şəxsləri olduqları aydın olduqda, Allahın icazəsiylə bütün dünya onları sevgiylə qucaqlayacaq, onları səmimiliklə qarşılaşacaq, onların dəvət etdiyi Quran əxlaqına tabe olacaqlar. Əlbəttə ki, bu hadisələr reallaşdıqda da bu mübarək insanlara dəstək ola bilmək çox böyük bir nemət və şərəfdir. Amma unudulmamalıdır ki, əslində bu şəxslərin gəlişindən əvvəl doğrunu müdafiə edərək onlar üçün hazırlıq görənlər Allah Qatında üstün bir qarşılığını alacaqlar. Axır zamanın bu tarixi şəxslərinin ən yaxın köməkçilərindən ola bilmək üçün bütün Müsəlmanların bir–birləriylə yarışmaları lazımdır. Bu eyni zamanda Quran əxlaqının da bir hökmüdür. Allah Quranda Müsəlmanları məsul etdiyi xeyrlərdə yarışmağı belə bildirir:

Hər kəsin üz tutduđu bir qibləsi vardır. Yaxşı işlər görməkdə bir–birinizlə yarışın. Harada olursunuz olun Allah sizin hamınızı (bir yerə) toplayacaqdır. Şübhəsiz ki, Allah hər şeyə qadirdir.(Bəqərə surəsi, 148)

Şəkil altı yazılar.

19

Kosovada Müsəlmanlara dünyanın gözü qabağında çox böyük bir soyqırım edilmişdir.

20

Bosniyada illərlə sürən döyüş, yüz minlərlə Müsəlmanın ölümü ilə nəticələnmişdir.

Çeçenistanda bütün dünyanın gözləri qarşısında böyük bir qırğın icra edilir.

Edilən bombardmanlar Kosovadakı minlərlə Müsəlmanı evsiz–eşiksiz qoydu.

Abxaziyada yalnız "Müsəlman" olduqları üçün minlərlə insan qətlə yetirildi.

22

Radikal, 27 Sentyabr 2002

24

Azadlıq, 03 Aprel 2003

36

Vətən Qəzeti, 11 Aprel 2003

Yeni Şəfəq Qəzeti, 11 Aprel 2003

Azadlıq Qəzeti, 11 Aprel 2003

Türkiyə Qəzeti, 13 Avqust 2003

45

HALLEY KOMETASI 1986 İLİ

30 APREL

10 MAY

20 APREL

(51. şimal meridianı)

20 MAY

1 MART

30 MAY

11 MART

10 APREL

19 FEVRAL

56

Axır zaman əlamətlərindən biri də "Şərq tərəfdən atəşin (alovun) görünməsi"dir. Körfəz Döyüşü əsnasında neft quyularında başlayan yanğınlar bu atəşə işarə edir.

65

2500 illik İran Şahlığı yıxıldı. İran Şahı Rıza Pəhləvi öldü.

İki Müsəlman ölkələrində, İran və İraq arasında döyüş başladı.

66

Ruslar Əfqanıstanı işğal etdi.

Mexiko şəhəri şiddətli bir zəlzələ nəticəsində yerlə bir oldu.

Misir Dövlət Başçısı Ənvər Sədat, İsveç Baş naziri Palme və və Hindistanda Gandi öldürüldü.

67

1980 ilin əvvəllərində ilk AIDS hadisələri təsbit edildi. İndiyə kimi on minlərlə adamın ölümünə səbəb olan bu xəstəliyə "Çağın Vəbası" adı verildi. AIDS 1960–cı illərdə Amerikada başlayan və hər növ cinsi sərbəstliyi gətirmiş olan "Seks İnqilabı"nı sona çatdırdı.

Papa II. Jean Paul, Məmməd Əli Ağca tərəfindən vuruldu.

Ebola virusu minlərlə adamın ölümünə səbəb oldu.

Amerikada son 20 ildir burulğan, qasırğa və sellər milyonlarla dollarlıq zərəərə gətirib çıxardı.

68

Kosmosa uçan raket Challenger 1986–cı ildə uçuşundan dərhal sonra partladı.

1986–cı ildə Ukraynadakı Çernobil Nüvə Stansiyasında ən böyük nüvə qəzası baş verdi.

Ozon təbəqəsinin deşilməsi mövsümlərə mənfi təsir göstərdi.

Çində şagirdlərlə bağlı çox böyük hadisələr baş verdi.

İraq Küveyti işğal etdiyindən sonra illərlə uzanan Körfəz Döyüşü başladı.

69

Sovetlər Birliyi yığıldı.

Müstəqil Dövlətlər ortaya çıxdı.

El Nino bütün dünya üzərində çox böyük iqlim dəyişikliklərinə səbəb oldu.

Bosniya və Kosovada edilən qırğınlarda minlərlə müsəlman öldürüldü və yüz minlərlə adam yurdlarından çıxarıldı.

72

Günəş tutulması şəkildəki xətt boyunca izlənilə bilmişdir. Türkiyə, Günəş tutulmasını ən uzun müddət izləyə bilən ölkələrdəndir.

74

Xirosima şəhərinin döyüşdən sonrakı halı.

75

2. Dünya Döyüşündə İtalyanın bir çox şəhəri kimi Anzioda yerlə bir olmuşdur.

Bombardman nəticəsində Berlindəki İsveç Səfirliyi yerlə bir oldu .

77

1989-cu ildə San Fransiskoda şiddətli bir zəlzələ baş vermişdi, 1988-ci ildə isə Ermənistanda meydana gələn zəlzələdə minlərlə adam ölmüş yüz minlərlə insan evsiz qalmışdır. Milyardlarla dollarlıq zərər dəymişdir.

Alyaskada reallaşan 9.2 şiddətindəki zəlzələdə yerdə böyük yarıqlar meydana gəlmişdir.

78

21 Sentyabr 1999, Azadlıq Qəzeti

1 Oktyabr 1999, Milliyət Qəzeti

22 Avqust 1999, Respublika Qəzeti

90-cı illərdə də zəlzələlər şiddətlənərək artmış, Kobedəki böyük zəlzələnin ardınca, Türkiyədə, Afinada, Tayvanda və Meksikada zəlzələlər baş vermişdir.

79

Kaliforniyada 17 Yanvar 1994-cü ildə reallaşan 6.7 şiddətindəki zəlzələnin maddi ölçüsü 40 milyard dolları keçirdi.

80

1976-cı ildə Çində meydana gələn zəlzələ 20-ci əsrin ən böyük zəlzələsi idi. Ölülərin sayı 240.000, yaralıların sayı 164.000-ə çatmışdır.

Kobe zəlzələsinin maddi ziyanı 147 milyard dollar olaraq qeyd olunmuşdu.

81

Peruda yaşanan 7.7 şiddətindəki zəlzələ 1000 kilometrlik bir sahədə təsirli olmuşdu.

Rumıniyada 1977-ci ildə reallaşan zəlzələdə minlərlə bina yerlə bir olmuşdu.

82

Siciliada reallaşan 10 bal şiddətindəki zəlzələdə bəzi şəhərlər tamamilə məhf olmuşdu.

1985–ci ildə Meksikada reallaşan şiddətli zəlzələ nəticəsində 1 milyon evsiz qalmış, 9.000 insan ölmüş və 30.000 nəfər yaralanmışdı. (Yanda) Benito Juarez Xəstəxanası bərbad hala qalmışdı .

84

11.04.2003 Vətən qəzeti

10.04.2003 Səhər qəzeti

11.04.2003 Vətən qəzeti

10.04.2003 Vaxt qəzeti

85

17.04.2003 Milli Qəzet

İraqlılar indi əllərində pul olsa belə, bu pulla bir şey ala bilmirlər (yəni pulları öz dəyərini itirmişdir). (16 Aprel 2003, Azadlıq qəzeti)

15.04.2003 Tərcüməçi qəzeti

17.04.2003 Azadlıq qəzeti

10.04.2003 Vətən qəzeti

86

22.04.2003 Səhər qəzeti

22.04.2003 Milliyət qəzeti

87

17.04.2003 Milliyət qəzeti

08.04.2003 Milli Qəzet

88

19.04.2003 Orta şərq qəzeti

09.04.2003 Vaxt qəzeti

17.04.2003 Tərcüməçi qəzeti

89

20.03.2003 Səhər qəzeti

19.03.2003 Səhər qəzeti

90

01.04.2003 Vaxt qəzeti

11.04.2003 HaberTürk qəzeti

05.04.2003 Yeni Şəfəq qəzeti

92

16.04.2003 Yeni Şəfəq qəzeti

21.04.2003 Vaxt qəzeti

93

11.04.2003 Orta şərq qəzeti

10.04.2003 Milliyət qəzeti

95

19.03.2003 Tərcüməçi qəzeti

8.04.2003 Azadlıq qəzeti

Bir qismi döyüşər və öldürülərlər

04.04.2003 Milli Qəzet

97

3.04.2003 Azadlıq qəzeti

Hz. Mehдинin, axır zamanda göndəriləcəyi Peyğəmbərimiz (s.ə.v) tərəfindən müjdələnmişdir, Müsəlmanları zülm və çətin mühitdən qurtaracaq, yer üzündəki fitnələri ortadan qaldıracaq, bütün dünyaya barış, ədalət, bolluq, hüsur, xoşbəxtlik və rifah gətirəcək olan müqəddəs bir şəxsdir.

Peyğəmbərimiz (s.ə.v)–dan nəql olunan səhih rəvayətlərə görə Hz. Mehdi, müxtəlif xurafatlarla, batil inanc və tətbiqlərlə əslindən uzaqlaşdırılmış olan dini öz halına qaytaracaq, Hz. İsa ilə görüşəcək, Allahın icazəsiylə yeganə haqq din olan İslam əxlaqının yer üzünə hakim olmasına vəsilə olacaq.

Bu xəbər iman edənlərin şövq və həyəcanını artıran çox böyük bir müjdədir. Peyğəmbər Əfəndimiz (s.ə.v)–ın hədisləriylə yanaşı, İslam alimləri də, yaşadıkları dövrlərdən günümüzə qədər gəlib çatmış əl yazması əsərləriylə, o zamandan bu günə, bu böyük müjdənin şövq və həyəcanını daşımışlar, inananlar üçün bu mövzunun canlı tutulmasına və təqibinə vəsilə olmuşlar. Məhz yaşadığımız bu dövrdə ortaya çıxan əlamətlər bizə, Hz. Mehдинin çıxışının yaxın olduğunu göstərir.

Əlinizdəki kitabçada "Hz. Mehдинin Çıxış Əlamətləri" və "Hz. Mehдинin Xüsusiyyətləri" detallı olaraq bildirilmişdir.